

Αριθμός Φακέλου: 95-CU-93990CM

**ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΟΝΤΑΡΙΟ
(ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ)**

HENDRIK M. VISAGIE, DAVID LEAN
και JAMES STEPHENSON (Ενάγοντες)

και η:

TVX GOLD INC. (Εναγόμενη)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ*

Δικαστής FELDMAN

Εξεδόθη στις 14 Οκτωβρίου 1998

* Ανεπίσημη μετάφραση από το “Παρατηρητήριο Μεταλλευτικών Δραστηριοτήτων”. Το πλήρες πρωτότυπο κείμενο στα αγγλικά είναι στη διάθεση του ΠΜΔ σε έντυπη μορφή.

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

i) ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Η TVX Gold Inc. είναι μια πολυμετοχική Καναδική εταιρεία και η ιδιοκτήτρια των Μεταλλείων Κασσάνδρας στη Β.Χαλκιδική. Τα Μ.Κ. είναι πλέον γνωστό ότι περιέχουν ένα από τα πλουσιότερα αποθέματα χρυσού στον κόσμο και η αξία τους έχει εκτιμηθεί από ειδικούς στα \$800.000.000 δολ. Στη δεκαετία του 1980 και στα πρώτα χρόνια του 1990, τα Μ.Κ. ήταν μια ζημιογόνα επιχείρηση, αποτελούμενη κυρίως από μεταλλεία μολύβδου και ψευδαργύρου με κάποια παραγωγή δυσκατέργαστου χρυσού, δηλαδή χρυσού που είναι δύσκολο να εξαχθεί και να διαχωριστεί από άλλα μέταλλα. Μια κρατική Ελληνική εταιρεία είχε κάνει προγράμματα για εξόρυξη και μονάδα επεξεργασίας χρυσού προς πώληση αλλά στάθηκε ανίκανη να τα προχωρήσει για οικονομικούς λόγους.

2. Τον Οκτώβριο του 1993 οι ενάγοντες παρείχαν λεπτομερείς πληροφορίες στην TVX σχετικά με την ιδιοκτησία και τις δυνατότητες της, υπό την προστασία μιας Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας. Οι ενάγοντες, οι οποίοι είχαν εξασφαλίσει ένα αποκλειστικό δικαίωμα περιορισμένου χρόνου να διαπραγματευτούν την εξαγορά των μεταλλείων από τον Έλληνα Εκκαθαριστή, επεξεργάστηκαν αυτή την ευκαιρία πάνω στη βάση ότι, η υπάρχουσα ζημιογόνα μονάδα μολύβδου και ψευδαργύρου, μπορούσε να αναπτυχθεί και να εκμεταλλευτεί επικερδώς, σαν μια επιχείρηση εξαγωγής χρυσού.

3. Στις 25 Νοεμβρίου, τα δύο μέρη εισήλθαν σε μια συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας, σύμφωνα με την οποία θα προσπαθούσαν από κοινού να αποκτήσουν τα μεταλλεία από τον Εκκαθαριστή, πού τελικά ελέγχονταν από την Ελληνική Κυβέρνηση. Η TVX θα παρείχε την χρηματοδότηση και οι ενάγοντες θα έπαιρναν ένα ποσοστό 12% και το δικαίωμα για ένα επιπλέον ποσοστό συμμετοχής 12%, εφ'όσον αποκτούσαν τα μεταλλεία.

4. Από τη στιγμή που έγινε η συμφωνία χρηματοδότησης της κοινοπραξίας, όπως συμφωνήθηκε από τους συμβαλλόμενους, η TVX ανέλαβε τις διαπραγματεύσεις με την Ελληνική Κυβέρνηση και επιχείρησε να κάνει μια αποδεκτή προσφορά για τα μεταλλεία. Ωστόσο, η Ελληνική Κυβέρνηση έκανε σαφές μέσα στους επόμενους μερικούς μήνες, ότι στην πραγματικότητα δεν ήταν διατεθειμένη να επιτρέψει να πωληθούν τα μεταλλεία μέσω ιδιωτικής συμφωνίας, αλλά μόνο μέσα από τη διαδικασία ενός δημόσιου διαγωνισμού, και το ανακοίνωσε επίσημα στην TVX. Στη συνέχεια, η TVX τερμάτισε τις υποχρεώσεις που είχε με τη συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας, όπως είχε το δικαίωμα να πράξει σύμφωνα με τους όρους της.

5. Η TVX προχώρησε και έκανε προσφορά για τα μεταλλεία για δικό της λογαριασμό στη διαδικασία του διαγωνισμού, και ήταν επιτυχής. Τελικά πλήρωσε \$47.000.000 δολ. για τα Μ.Κ.

6. Όταν ανακοινώθηκε ότι η TVX έκανε την επιτυχημένη προσφορά για τα μεταλλεία, οι ενάγοντες βγήκαν μπροστά και απαίτησαν το ποσοστό τους του 12% και το δικαίωμα να αγοράσουν επιπλέον 12%. Σε απάντηση, η TVX αρνήθηκε ότι οι

ενάγοντες έχουν οποιοδήποτε ποσοστό στα μεταλλεία. Οι ενάγοντες υπέβαλλαν μήνυση κατά της TVX για παράβαση του χρέους της πίστης προς αυτούς και της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας και απαίτησαν ως αποζημίωση να κρατήσει η TVX όλο το μεταλλείο σαν διαχειριστής, για λογαριασμό τους, με τον όρο της επιστροφής της επένδυσης της TVX μέχρι τώρα.

ii) Ζητήματα

7. Τα ζητήματα για τα οποία πρέπει να αποφασίσει αυτό το δικαστήριο είναι:
- 1) Είχε η εναγόμενη TVX Gold Inc., το δικαίωμα να αποκτήσει τα μεταλλεία για δικό της λογαριασμό αφού τερμάτισε τη συμφωνία χρηματοδότησης κοινού επιχειρηματικού σχεδίου;
  - 2) Εάν όχι, ποια είναι η κατάλληλη αποζημίωση για τους ενάγοντες;

ii) Αποτέλεσμα

- 1) Η εναγόμενη εταιρεία δεν είχε το δικαίωμα να αποκτήσει τα μεταλλεία για λογαριασμό της.
- 2) Η εναγόμενη εταιρεία παρέβη τις συμβατικές υποχρεώσεις που είχε από τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας όταν απόκτησε τα μεταλλεία για λογαριασμό της και όχι για λογαριασμό της κοινοπραξίας, χρησιμοποιώντας εμπιστευτικές πληροφορίες που έλαβε από τους ενάγοντες.
- 3) Η εναγόμενη εταιρεία όφειλε ένα καθήκον πίστης στους ενάγοντες σαν αποτέλεσμα της σχέσης τους σαν μέλη κοινοπραξίας σε σχέση με την απόκτηση των Μ.Κ., μια επιχειρηματική ευκαιρία την οποία επεδίωκαν από κοινού, σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότης κοινοπραξίας, χρησιμοποιώντας κοινές πληροφορίες, συνδέσμους, προσωπικό και ανεπτυγμένη τεχνογνωσία πάνω στα μεταλλεία, κατά τις διαπραγματεύσεις τους με την Ελληνική Κυβέρνηση. Το καθήκον της πίστης της εναγόμενης εταιρείας προς τους ενάγοντες να μην επιδιώξει την απόκτηση των μεταλλείων, παρά μόνο για το κοινό τους όφελος, συνέχισε να υπάρχει και μετά τον τερματισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης κοινοπραξίας.
- 4) Η εναγόμενη εταιρεία παρέβη το καθήκον της εμπιστοσύνης που όφειλε στους ενάγοντες σαν αποτέλεσμα της αποκάλυψης σ' αυτήν όλων τους των πληροφοριών σχετικά με τα μεταλλεία. Ο ενάγων Visagie είχε αναπτύξει αξιόπιστες θεωρίες σχετικά με τα πιθανά αποθέματα χρυσού στην ιδιοκτησία και με το πώς να τα εκμεταλλευτούν επικερδώς, οι οποίες ήταν εμπιστευτικές στους ενάγοντες και σ' αυτούς στους οποίους τις αποκάλυψαν, και δεν έγιναν ποτέ δημόσια γνωστές.

iv) Αποζημίωση

8. Η κατάλληλη αποζημίωση είναι ότι οι ενάγοντες δικαιούνται ένα ποσοστό 12% και, έχοντας εκδηλώσει την πρόθεσή τους να ασκήσουν το δικαίωμά τους, ένα επιπλέον 12% ποσοστό συμμετοχής στα μεταλλεία, με πληρωμή των εξόδων που αντιστοιχούν σ' αυτό το ποσοστό. Αυτά τα ποσοστά κρατούνται πλέον από την TVX, η οποία τα διαχειρίζεται για λογαριασμό των εναγόντων.

9. Λόγω της φύσης της σχέσης πίστεως μεταξύ των δύο μερών, η οποία αναπτύχθηκε από μια κοινοπραξία όπου ο καθένας είχε το χρέος να ενεργήσει προς το συμφέρον της κοινοπραξίας, και όχι όπως σε μια σχέση εξουσιοδότησης ή πρακτορείου, όπου το χρέος είναι να ενεργήσει κανείς προς το συμφέρον του

δικαιούχου, κάθε απόκτηση της συγκεκριμένης ιδιοκτησίας, κατά παράβαση καθήκοντος ή συμφωνιών, είναι μια απόκτηση προς όφελος της κοινοπραξίας και ανήκει σε κάθε μέρος ανάλογα με τα ποσοστά του στην κοινοπραξία. Συνεπώς, οι ενάγοντες δεν δικαιούνται σαν αποζημίωση το σύνολο της ιδιοκτησίας, αλλά περιορίζονται στο 12% φερόμενο ποσοστό και 12% ποσοστό συμμετοχής στα μεταλλεία.

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

i) Ιστορικό του Μεταλλείου.

10. Τα Μεταλλεία Κασσάνδρας βρίσκονται στη Βόρεια Ελλάδα, κοντά στη Θεσσαλονίκη, σε μια περιοχή της χώρας με μια μεταλλευτική ιστορία πολλών αιώνων. Ανήκαν σε μια Ελληνική εταιρεία, την Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων (Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α.), χρηματοδοτούμενη από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΤΒΑ, μια Ελληνική βιομηχανική τράπεζα.

11. Η ιδιοκτησία της Κασσάνδρας αποτελούνταν από έναν αριθμό μεταλλευτικών παραχωρήσεων, πάνω στις οποίες το 1990 λειτουργούσαν τρία μεταλλεία και εργοστάσια επεξεργασίας. Τα δύο παλαιότερα μεταλλεία, ο Μαδέμ Λάκκος και οι Μαύρες Πέτρες, ξεκίνησαν τη σύγχρονη λειτουργία τους το 1953 και παρήγαγαν μικτά θειούχα μεταλλεύματα, τα οποία επεξεργάζονταν στον παρακείμενο μύλο του Στρατωνίου για να παράγουν συμπυκνώματα μολύβδου και ψευδαργύρου, καθώς και συμπύκνωμα πυρίτη. Το συμπύκνωμα πυρίτη περιείχε αρσеноπυρίτη, ο οποίος περιείχε δυσκατέργαστο χρυσό, δηλαδή χρυσό που είναι πολύ δύσκολο να διαχωριστεί από τα άλλα στοιχεία, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από το τοξικό αρσενικό. Ειδικά εργοστάσια και μέθοδοι επεξεργασίας απαιτούνταν για να εξαχθεί ο χρυσός και ακόμα πιο εξειδικευμένα εργοστάσια και μέθοδοι για να γίνει αυτό με τρόπο περιβαλλοντικά ασφαλή. Καθώς η ΑΕΕΧΠΛ αδυνατούσε να εξαγει το χρυσό, μπορούσε μόνο να πωλεί το συμπύκνωμα του πυρίτη κατά μεγάλα φορτία από καιρό σε καιρό σε ορισμένες εταιρείες εκτός Ελλάδας που είχαν τη δυνατότητα να το επεξεργαστούν.

12. Γύρω στο 1985, η ΑΕΕΧΠΛ άρχισε να στοιβάζει το συμπύκνωμα του πυρίτη και το 1987, έκανε μια συμφωνία με μια άλλη Ελληνική κρατική εταιρεία, τη ΜΕΤΒΑ, με την οποία η ΑΕΕΧΠΛ συμφώνησε να προμηθεύσει τους 140.000 τόνους συγκεντρωμένου συμπυκνώματος το 1990, μαζί με επιπλέον παραγωγή 100.000 τόνων το χρόνο μέχρι το 1999, συν επιπλέον ποσότητες κατόπιν αιτήσεως.

13. Η ΜΕΤΒΑ (Μεταλλευτικές Βιομηχανίες Αιγαίου) ήταν μια Ελληνική επιχείρηση του δημόσιου τομέα, που ιδρύθηκε το 1980 για να εφαρμόσει την απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης της εποχής εκείνης να στήσει ένα συγκρότημα μεταλλουργίας στην περιοχή των μεταλλείων για να επεξεργάζεται μολύβδο, ψευδάργυρο, θειικό οξύ, φωσφορικό οξύ, χρυσό και άργυρο. Τελικά αποφασίστηκε ότι το πρώτο πρόγραμμα θα ήταν η επεξεργασία των πυριτών της Ολυμπιάδας για την ανάκτηση χρυσού. Η ΜΕΤΒΑ προσέλαβε συμβούλους για να μελετήσει 12 μεθόδους εξαγωγής δυσκατέργαστου χρυσού από το συμπύκνωμα πυρίτη της Ολυμπιάδας και

τελικά επικεντρώθηκε σε τρεις μεθόδους, τη φρύξη, τη βιο-οξειδωση, και την υδατική οξειδωση υπό πίεση. Η METBA επέλεξε να κατασκευάσει εργοστάσιο πάνω στη βάση της μεθόδου Sherritt-Gordon, γνωστής ως υδατική οξειδωση υπό πίεση. Επίσης έκανε συμβόλαιο με την ΑΕΕΧΠΛ για την αγορά του στοιβαγμένου συμπυκνώματος πυρίτη, καθώς και της τρέχουσας παραγωγής της. Συνολικά η METBA ξόδεψε περίπου \$7.000.000 δολ. στην έρευνα για το εργοστάσιο χρυσού.

14. Ωστόσο, η METBA συνάντησε προβλήματα και δεν κατάφερε να προχωρήσει με το εργοστάσιο χρυσού. Τα προβλήματα περιλάμβαναν αδυναμία να εξασφαλίσει μια τοποθεσία για το εργοστάσιο, λόγω της αντίδρασης των κατοίκων, και απώλεια της κυβερνητικής υποστήριξης για συνεχόμενη χρηματοδότηση. Η METBA εισήλθε σε καθεστώς εκκαθάρισης το 1991 και ο Εκκαθαριστής επιχείρησε να πουλήσει την εταιρεία στο εξωτερικό μέσω της Kidder Peabody, το φθινόπωρο εκείνου του χρόνου.

15. Στο Υπόμνημα Προσφοράς, η Kidder Peabody διατύπωσε την άποψη ότι η αγορά για τον χρυσό από το εργοστάσιο θα ήταν η ίδια η Ελλάδα, δηλαδή ότι δεν υπήρχε ιδέα να πουληθούν μεγάλες ποσότητες χρυσού στο εξωτερικό. Αν και αρκετές εταιρείες μελέτησαν το πρόγραμμα, δεν υπήρχαν προσφορές. Στην πραγματικότητα, η TVX ήταν μια από τις εταιρείες στις οποίες είχε σταλεί το Υπόμνημα της Kidder Peabody. Λόγω της εκκαθάρισης της METBA, το συμβόλαιο με την ΑΕΕΧΠΛ που δέσμευε τους σωρούς και την παραγωγή του συμπυκνώματος πυρίτη της Ολυμπιάδας, που περιείχε το χρυσό, τερματίστηκε.

16. Η ίδια η ΑΕΕΧΠΛ λειτουργούσε τα μεταλλεία Κασσάνδρας διαρκώς με ζημία, η οποία το φθινόπωρο του 1993 υπολογίζονταν στα \$1,2εκατομύρια το μήνα. Ο μεταλλευτικός και μηχανολογικός εξοπλισμός και οι εργασίες στα δύο παλαιότερα μεταλλεία ήταν εκτός εποχής και χρειάζονταν εκσυγχρονισμό και αντικατάσταση. Τα επίπεδα παραγωγής και στα τρία μεταλλεία ήταν χαμηλά για πολλούς λόγους και υπήρχαν σημαντικά εργατικά προβλήματα και έξοδα στα μεταλλεία. Καθόλου χρυσός από την ιδιοκτησία δεν αξιοποιούνταν.

17. Το 1990 η ΑΕΕΧΠΛ ανέθεσε στη Citibank, με την οποία έκανε δουλειές στην Ελλάδα, να τη βοηθήσει να αποφασίσει ποια κατεύθυνση να πάρει σχετικά με τα μεταλλεία της μολύβδου και ψευδαργύρου. Η Citibank κάλεσε στην Ελλάδα ανθρώπους από τα γραφεία της στη Νέα Υόρκη, για να κάνουν μια εκτίμηση. Ένας από αυτούς τους ανθρώπους ήταν και ο John Hammes, ένας πολύ καλά καταρτισμένος μηχανικός μεταλλείων και, όπως περιέγραψε ο ίδιος τον εαυτό του, ένας επιχειρηματίας μεταλλείων. Εκείνη την εποχή ήταν ανώτερο τραπεζικό στέλεχος της Citibank και ασχολούνταν ειδικά με τις δραστηριότητες της τράπεζας στη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων της μεταλλευτικής βιομηχανίας. Τώρα έχει πάρει σύνταξη από τη Citibank και κλήθηκε ως μάρτυρας στη δίκη από την TVX. Εκείνη την εποχή, επισκέφθηκε τα μεταλλεία και είχε συζητήσεις με τους ανθρώπους εκεί σχετικά με τις εργασίες. Επίσης, είχε λειτουργικές αναφορές σχετικά με την παραγωγή, τα έξοδα, το υλικό που βρισκόταν στο στάδιο της έρευνας, το υλικό σε αποθέματα που ετοιμάζονταν, χάρτες, καθώς και γενικές πληροφορίες για την εταιρεία.

18. Πάνω σε όλες αυτές τις πληροφορίες ετοιμάστηκε μια εκτίμηση των μεταλλείων. Παρ'όλα αυτά, δεν παρουσιάστηκε στη δίκη και δεν υπάρχουν στοιχεία

για το ποια ήταν η εκτίμηση, ή για το αν λάμβανε υπ' όψιν το δυναμικό της ιδιοκτησίας σε χρυσό.

19. Στη συνέχεια ζητήθηκε από τη Citibank να ετοιμάσει ένα Υπόμνημα Προσφοράς για να προσπαθήσει να πουλήσει την εταιρεία και ο κ.Hammes αναμίχθηκε στην προετοιμασία αυτού του εγγράφου, που έγινε το Μάιο του 1991 και ήταν ένα στοιχείο-κλειδί στη δίκη.

20. Η ανάμιξη του κ.Hammes με την εταιρεία και οι πληροφορίες που είχε σχετικά με αυτήν, είναι σημαντικές, γιατί ένα από τα βασικά ζητήματα της δίκης ήταν το αν οι πληροφορίες που οι ενάγοντες έφεραν στην TVX ήταν εμπιστευτικές, αποκλειστικές πληροφορίες. Η εναγόμενη εταιρεία ισχυρίζεται ότι, οι πληροφορίες των εναγόντων αποτελούνταν από έγγραφα διαθέσιμα στο κοινό και από συμπεράσματα σχετικά με τις δυνατότητες της εταιρείας, που θα ήταν προφανή σε οποιονδήποτε είχε μεταλλευτική εμπειρία.

21. Έχει ενδιαφέρον το ότι ο κ.Hammes, οπλισμένος με τις πληροφορίες που είχε μάθει στο μεταλλείο και με τη δική του εμπειρία, χρησιμοποίησε το μεταλλείο σαν ένα παράδειγμα εργασίας για το πώς γίνεται μια εκτίμηση μεταλλείου στο ετήσιο οικονομικό σεμινάριο του Αμερικανικού Μεταλλευτικού Κογκρέσου, τον Απρίλιο του 1991. Εκεί, όπως λέει, ενθάρρυνε τους συμμετέχοντες να δούνε τις δυνατότητες παραγωγής χρυσού και την πιθανότητα ενός σημαντικού αποθέματος χαλκού στην Κασσάνδρα. Συμπέρανα από τη μαρτυρία του ότι, αν και αυτές οι δυνατότητες ήταν διαπιστωμένες από τη Citibank ή προς αυτήν, η ίδια δεν έκανε καμία προσπάθεια να εντοπίσει, ή να προσδιορίσει ποσοτικά, πιθανά νέα κοιτάσματα οποιουδήποτε ορυκτού στην ιδιοκτησία. Ο κ.Hammes επιβεβαίωσε στην κατάθεση του ότι δεν μπόρεσε να βρεί κανένα αποτέλεσμα έρευνας για αποθέματα χρυσού ή χαλκού στην περιοχή, που θα τον βοηθούσε να εκτιμήσει ποσότητες ή περιεκτικότητες.

22. Στο ίδιο το Υπόμνημα Προσφοράς της Citibank, η ιδιοκτησία παρουσιάζεται σαν μια επιχείρηση μολύβδου και ψευδαργύρου, με το χρυσό σαν ένα πρόσθετο ελκυστικό στοιχείο, με δυνατότητες για περαιτέρω ανάπτυξη.

23. Οι συγκεκριμένες αναφορές στο χρυσό προσδιορίστηκαν από τον κ.Hammes στην κατάθεσή του. Η «Εισαγωγή στην Περίληψη» αναφέρει τους σωρούς του χρυσοφόρου πυρίτη και το γεγονός ότι μέχρι πρόσφατα ήταν δεσμευμένοι από μια κρατική Ελληνική εταιρεία (METBA). Και συνεχίζει:

Αυτή η εταιρεία στάθηκε ανίκανη να εξασφαλίσει μια τοποθεσία για εργοστάσιο επεξεργασίας χρυσού και η Κασσάνδρα είναι τώρα ελεύθερη να αναζητήσει άλλους αγοραστές για τους 170.000 τόνους του συγκεντρωμένου πυρίτη της Ολυμπιάδας, καθώς και για τη συνεχιζόμενη παραγωγή.

Υπάρχει λεπτομερής αναφορά στην ιστορία με τη METBA, που περιλαμβάνει και μια δήλωση ότι η μέση περιεκτικότητα του χρυσού στο συμπύκνωμα είναι 22 γραμ./τόνο. Το Υπόμνημα συνεχίζει λέγοντας ότι «σύμφωνα με τη γνώμη της διοίκησης, η Κασσάνδρα θα μπορούσε άνετα να πουλήσει τον χρυσοφόρο πυρίτη στην ανοιχτή αγορά». Η βάση αυτής της παρουσίασης, που η Citibank αποδίδει στην διεύθυνση είναι ασαφής, καθώς τα στοιχεία δείχνουν ότι η ΑΕΕΧΠΑ δεν πουλούσε με ευκολία σε τακτική βάση τον πυρίτη στην αγορά, μέχρι το 1985 οπότε άρχισε να τον

στοιβάξει, γιατί ήταν λίγες οι εταιρείες που είχαν τις κατάλληλες εγκαταστάσεις για να εξάγουν το χρυσό ή να αντιμετωπίσουν το αρσενικό. Είναι αξιοσημείωτο ότι το Υπόμνημα Προσφοράς δεν προτείνει εκμετάλλευση του δυναμικού της ιδιοκτησίας σε χρυσό, με την κατασκευή μονάδας εξόρυξης χρυσού, ούτε την πιθανότητα να συνεχιστεί η εργασία της METBA.

24. Το Υπόμνημα στη συνέχεια περιγράφει το κοίτασμα της Ολυμπιάδας λέγοντας ότι «ο άργυρος που παράγεται σαν υποπροϊόν κυμαίνεται στα 130-140 γραμ./τόνο, και τα δείγματα χρυσού στα 5-10 γραμ./τόνο στο απόθεμα της Ολυμπιάδας». Κάτω από την επικεφαλίδα «Ερευνες και Αποθέματα Μεταλλεύματος», το Υπόμνημα λέει ότι η Ολυμπιάδα ανακαλύφθηκε το 1969 και ότι «οι έρευνες συνεχίζονται οι έρευνες για τον προσδιορισμό των βαθύτερων επεκτάσεων του κοιτάσματος». Στην επόμενη σελίδα, με την επικεφαλίδα «Υπολογισμοί των αποθεμάτων», αναφέρει: «Εκτός από το μεγάλο απόθεμα της Ολυμπιάδας, ένα ερευνητικό πρόγραμμα με καλή χρηματοδότηση θα πρέπει να ανακαλύψει και άλλα κοιτάσματα στις παραχωρήσεις». Έπειτα υπάρχει ένα διάγραμμα των εκτιμώμενων αποθεμάτων που δείχνει συγκεντρώσεις μεταλλευμάτων, συμπεριλαμβανομένου και του χρυσού. Όταν γίνει ένας υπολογισμός, το διάγραμμα δείχνει τρεις με τέσσερις συγγιές χρυσού στα υπάρχοντα αποθέματα. Δεν αναφέρεται καθόλου στο έγγραφο ο χρυσός στα τέλματα, στα αποθέματα πορφυρικού χαλκού της ιδιοκτησίας, ή στις παραχωρήσεις που δεν περιείχαν μεταλλεία εν λειτουργία, αλλά που είχαν ερευνηθεί σε κάποιο βαθμό, όπως οι Σκουριές, η Φισώκα, η Πιάβιτσα και η Μπαζίνα. Ούτε επιχειρεί το Υπόμνημα να προβάλλει και να προσδιορίσει ποσοτικά το χρυσό στις βαθύτερες επεκτάσεις στις οποίες αναφέρεται. Το Υπόμνημα επικεντρώνεται στην εξόρυξη μολύβδου και ψευδαργύρου, στα αποθέματα, τις τιμές και τις αγορές.

25. Ο κ.Hammes κατέθεσε ότι το έγγραφο ήταν μόνο για να «τσιγκλίσει» τις μεγάλες μεταλλευτικές εταιρείες να δούνε από μόνες τους την ιδιοκτησία και να καταλήξουν στα δικά τους συμπεράσματα για τις δυνατότητες της. Είπε ότι όταν μιλούσε με τέτοιες εταιρείες, έκανε πιο ευθεία αναφορά στις δυνατότητες. Για παράδειγμα, κατέθεσε ότι μίλησε σε ανθρώπους στη Νέα Υόρκη από μια μεγάλη μεταλλευτική εταιρεία, τη BHP (Broken Hill Properties), για την Κασσάνδρα. Τους είπε ότι η Κασσάνδρα ήταν ένα παλιό μεταλλείο μολύβδου-ψευδαργύρου που χρειαζόταν σημαντική ανακαίνιση, και ένα σημαντικό χρηματικό ποσό, και ότι οι δυνατότητες έρευνας δεν είχαν εξαντληθεί, μαζί και αυτές για δυσκατέργαστο χρυσό. Είπε ότι τους είπε για τα εκτιμώμενα αποθέματα των 3-4 εκατομμυρίων ουγγιών, αλλά και ότι «κοιτάζοντας τη γεωλογία και τη δομή, κάποιος θα περίμενε σημαντικές επεκτάσεις, αλλά ότι αυτές ήταν επεκτάσεις οι οποίες, με τα αποδεκτά κριτήρια για τα αποθέματα, η Citibank δεν πίστευε ότι μπορούσαν να συμπεριληφθούν σε αυτόν τον όγκο». Με άλλα λόγια, σαν πωλητής για λογαριασμό της εταιρείας, ο κ.Hammes υποδείκνυε στους πιθανούς αγοραστές τις δυνατότητες που υπήρχαν εκεί, χωρίς να κάνει συγκεκριμένες παρουσιάσεις. Από τη μαρτυρία του ήταν φανερό ότι δεν είχε να προσφέρει νούμερα για το δυναμικό σε χρυσό, ακόμα και αν η Citibank ήταν διατεθειμένη να δώσει πιθανά νούμερα στους ενδιαφερόμενους.

26. Η Citibank προσελήφθη από την ΑΕΕΧΠΛ για να προσπαθήσει να πουλήσει τα μεταλλεία και εξέδωσε το Υπόμνημα Προσφοράς της το Μάιο του 1991. Ωστόσο, στα μέσα του 1992, η ΑΕΕΧΠΛ πέρασε στα χέρια της Εκκαθαρίστριας, της Εθνικής Κεφαλαίου. Η Citibank συνέχισε να προσπαθεί να πουλήσει την ιδιοκτησία για

λογαριασμό της Εκκαθαρίστριας και τότε ξεκίνησε μια διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία για αυτές τις εκκαθαρίσεις.

**ii) Η αρχική ανάμιξη της εναγόμενης εταιρείας με τα Μεταλλεία :
Ο σύνδεσμος της Curragh**

27. Ο κ. Lean ήταν ένας έμπορος μετάλλων που το 1985 εργαζόταν για την Boliden Inc., μια Σουηδική μεταλλευτική εταιρεία. Εκείνη τη χρονιά αγόρασε 200.000 τόνους συμπυκνώματος αρσενοπυρίτη από την Κασσάνδρα, καθώς η Boliden ήταν μια εταιρεία που μπορούσε να επεξεργαστεί το συμπύκνωμα για να εξάγει το χρυσό. Το 1989, ο κ. Lean άφησε την Boliden για να στήσει μια εμπορική επιχείρηση για την Curragh Resources Inc., μια μεγάλη εταιρεία μολύβδου και ψευδαργύρου με βάση τον Καναδά.

28. Ο κ. Visagie είναι ένας γεωλόγος και M.B.A., που είχε εργαστεί για αρκετές μεταλλευτικές εταιρείες, πριν προσληφθεί από την Curragh Resources το 1986 σαν διευθύνων σύμβουλος στον Πρόεδρο. Πριν από αυτό είχε εργαστεί για την Dome Petroleum, όπου το κύριο πεδίο εργασίας του ήταν η εκτίμηση μεταλλευτικών ιδιοκτησιών.

29. Το 1991, ο κ. Lean ανέφερε στον κ. Visagie ότι τα M.K. ήταν προς πώληση και ότι αυτό αντιπροσώπευε μια ευκαιρία αγοράς για την Curragh σε σχέση με το εμπόριο των συμπυκνωμάτων. Λίγο αργότερα ο κ. Visagie απέκτησε και μελέτησε το Υπόμνημα Προσφοράς της Citibank, έπειτα έκανε τρία ταξίδια στην Ελλάδα για να εξετάσει τα μεταλλεία. Εκείνο τον καιρό θεωρούνταν ότι η ευκαιρία ήταν ή αγορά ενός μεταλλείου μολύβδου-ψευδαργύρου. Είδε τις αναφορές στο χρυσό στο Υπόμνημα, αλλά δεν τους έδωσε μεγάλη σημασία. Πρόσεξε ότι, με βάση τα στοιχεία του Υπομνήματος για την ετήσια παραγωγή πυρίτη και για το περιεχόμενο του σε χρυσό, η Ολυμπιάδα παρήγαγε 26.000 ουγγιές χρυσού το χρόνο, η οποία, είπε, δεν ήταν αρκετή ποσότητα για μια εταιρεία εξόρυξης χρυσού.

30. Ο κ. Visagie πήγε πρώτα τον Ιούλιο του 1991 με τον κ. Lean στο μεταλλείο για δύομιση μέρες, και συνέστησε να γίνει περαιτέρω έρευνα. Έπειτα, τον Αύγουστο επέστρεψε με δύο συμβούλους που προσέλαβε η Curragh, έναν από την Hillsborough Resources Limited και έναν από την Kilborn Inc.

31. Τον Αύγουστο του 1991, ο κ. Visagie ετοίμασε μια γραπτή αναφορά, με τη μορφή παρουσίασης και πρότασης προς την Curragh, να αγοράσει αμέσως τα μεταλλεία. Κατέγραψε μεθόδους για να βελτιωθεί η παραγωγή, που περιλάμβαναν τη χρήση μεγάλων γεωτρυπάνων (jumbo drills) στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις, απόλυση ενός σημαντικού αριθμού αργατών και την επένδυση ενός σημαντικού κεφαλαίου στα εν λειτουργία μεταλλεία. Ως μέρος των «βασικών εργασιών» των μεταλλείων, προσδιορίζει τόσο τις υπάρχουσες δραστηριότητες, όσο και το πρόγραμμα ανάκτησης χρυσού. Σαν δυνατότητες επιπλέον κέρδους αναφέρει το χαλκό στις Σκουριές και στο Μαδέμ Λάκκο. Επίσης εντοπίζει διαφορές στο χρυσό ανάμεσα στις Σκουριές και στο Μαδέμ Λάκκο. Στα σχόλιά του, με την επικεφαλίδα «Προβληματισμοί για τη Συμφωνία», ο κ. Visagie έγραψε:

Με τις τρέχουσες τιμές και πρακτικές λειτουργίας, η Κασσάνδρα είναι ζημιογόνα. Εφ'όσον δεν ξεκινήσει ένα πρόγραμμα ανάκτησης χρυσού, το μεταλλείο της Ολυμπιάδας είναι αντιοικονομικό.

Το υπόμνημα του επίσης προσδιορίζει τις προϋποθέσεις για να κλείσει η συμφωνία, που συμπεριλαμβάνουν και την επιβεβαίωση της βιωσιμότητας της μεθόδου διαχωρισμού του χρυσού για την εξαγωγή του από το συμπύκνωμα του πυρίτη. (Η βιο-οξειδωση ήταν η δεύτερη βιώσιμη μέθοδος για την εξαγωγή δυσκατέργαστου χρυσού, με τη χρήση βακτηριδίων. Ο κ. Visagie προτιμούσε αυτή τη μέθοδο από τη μέθοδο που επέλεξαν η METBA και οι Sherritt-Gordon, της υδατικής οξειδωσης υπό πίεση. Η τρίτη πιθανή μέθοδος της φρύξης ήταν περιβαλλοντικά απαράδεκτη).

32. Τελικά, κάτω από την επικεφαλίδα «Επιλογή της Χρονικής Στιγμής», ο κ. Visagie σημείωσε ότι «*οι Cominco, BHP, Marc Rich και Billiton έχουν επισκεφθεί την περιοχή. Αυτή τη στιγμή, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην ανάκτηση του χρυσού*». Στην κατάθεση του ο κ. Visagie είπε ότι πήρε αυτή την πληροφορία από τον κ. Τσιλιμπάρη, τον αντιπρόσωπο της Citibank στην Ελλάδα. Σημείωσε επίσης ότι «*οι τιμές του μολύβδου και του ψευδαργύρου είναι χαμηλές, αλλά θα μπορούσαν να αλλάξουν γρήγορα λόγω των χαμηλών στοκ που υπάρχουν και την επικείμενη οικονομική ανάκαμψη στις Η.Π.Α*». Η πρότασή του ήταν να διαπραγματευτούν και να πληρώσουν με μια option 90 ημερών (δυνατότητα να πληρώσουν μετά από 90 μέρες), στον οποίο χρόνο η Curragh θα έκανε την απαραίτητη αυτογία, θα ξεκινούσε το σχεδιασμό πιλοτικού εργοστασίου ανάκτησης χρυσού, τον εξορθολογισμό της εργασίας, τα σχέδια για την έρευνα των αγορών και τις αιτήσεις για κυβερνητικές εγκρίσεις. Ο κ. Visagie επιβεβαίωσε στην εξέταση από τους δικηγόρους των αντιδίκων ότι με τις τρέχουσες τιμές της εποχής (1991), η ανάκτηση του χρυσού ήταν αναγκαία για να κάνει την εξαγορά συμφέρουσα.

33. Ο κ. Visagie είχε αποκτήσει έναν αριθμό εγγράφων από τα μεταλλεία, καθώς και τις αναφορές των εταιρειών Kilborn και Hillsborough, και εμφανώς τις είχε χρησιμοποιήσει για να κάνει τις προτάσεις του. Η αναφορά Kilborn του Αυγούστου 1991 εξέταζε τις έννοιες της περικοπής προσωπικού και της αύξησης παραγωγής και στους τρεις μύλους, και ειδικά της αύξησης της παραγωγής του συμπυκνώματος πυρίτη της Ολυμπιάδας και της συνέχισης της κατεργασίας του με ένα εργοστάσιο υδατικής οξειδωσης, ή πιθανόν βιο-οξειδωσης, για την ανάκτηση του χρυσού. Οι σημειώσεις της Hillsborough του Αυγούστου 1991 προτείνουν τη χρήση μεγάλων γεωτρυπάνων και βελτιωμένης υποστήριξης εδάφους, συν την ελάττωση του ανθρώπινου δυναμικού.

34. Αν και η Curragh δεν έκανε καμμία προσφορά για τα μεταλλεία εκείνη την εποχή, η εταιρεία διατήρησε το ενδιαφέρον της για την αγορά, και τα έγγραφα των πρακτικών της δίκης δείχνουν ότι η Curragh βρισκόταν σε επικοινωνία με την ΑΕΕΧΠΑ τον Ιανουάριο του 1992 σε σχέση με μια επικείμενη προσφορά.

35. Τον Ιανουάριο του 1992 ο κ. Visagie ετοίμασε μια πρόταση εκτίμησης των Μ.Κ. για λογαριασμό της Curragh. Αυτό το έγγραφο παρουσιάστηκε αργά στη δίκη με κλήτευση στην Anvil Range, μια εταιρεία που αγόρασε ένα μεταλλείο από την Curragh το 1993 και που, όπως φαίνεται, παρέλαβε μαζί με αυτό ορισμένους φακέλους που αφορούσαν τον κ. Visagie, που περιλάμβαναν την καταγραφή των εργαζομένων και δύο αναφορές σχετικές με την Κασσάνδρα που είχε ετοιμάσει, μία

τον Ιούλιο του 1991 και μία τον Ιανουάριο του 1992. Επειδή αυτά παραδόθηκαν αφού ο κ. Visagie είχε τελειώσει την κατάθεση του, δεν μίλησε για αυτά τα έγγραφα. Ωστόσο, δείχνουν το συνεχιζόμενο ενδιαφέρον της Curragh για τα μεταλλεία και την ενασχόληση του κ. Visagie για να τα εκτιμήσει και να τα ερευνήσει για λογαριασμό της Curragh.

36. Τον Φεβρουάριο του 1992, ο κ. Visagie έκανε κάποιες επιπλέον αναλύσεις του χρυσοφόρου πορφυρικού χαλκού της περιοχής Σκουριών της Κασσάνδρας. Το ακαδημαϊκό του ενδιαφέρον ήταν ο πορφυρικός χαλκός. Έστειλε ένα ακόμα υπόμνημα στον Πρόεδρο της Curragh, που έδειχνε μια, ευνοϊκή για τις Σκουριές, σύγκρισή τους με άλλες παρόμοιες ιδιοκτησίες, σε σχέση με την αξία τους σε χρυσό και χαλκό. Επίσης εξέφραζε την άποψη ότι τα βεβαιωμένα αποθέματα είναι μόνο «*η κορφή του παγόβουνου*».

37. Τον Μάρτιο του 1992, ο κ. Visagie έφυγε από την υπηρεσία της Curragh και έγινε σύμβουλος μερικής απασχόλησης στην εταιρεία, αρχικά για έξι μήνες, έπειτα ανανέωσε το Νοέμβριο 1992 μέχρι το Μάιο 1993. Το 1989, ο κ. Visagie είχε υπογράψει μια, πολύ γενική, Συμφωνία Εμπιστευτικότητας με την Curragh, η οποία περιλάμβανε την υποχρέωση να μην αποκαλύψει όχι μόνο πληροφορίες που απέκτησε όντας υπάλληλος της, αλλά και πληροφορίες που ανέπτυξε ο ίδιος σ' αυτό το διάστημα. Σύμφωνα με τους όρους της, η συμφωνία παρέμενε σε ισχύ και μετά τη λήξη της εργασίας του εκεί. Το Μάρτιο του 1992, η συμφωνία που έγινε κατά την παραίτησή του, επαναλάμβανε την υποχρέωση του να προστατεύσει τις αποκλειστικές και εμπιστευτικές πληροφορίες της εταιρείας. Αν και η συμφωνία λέει ότι όλα τα αρχεία της εταιρείας πρέπει να μείνουν σ' αυτήν, δόθηκε στον κ. Visagie άδεια να κρατήσει κάποια έγγραφα σχετικά με τα M.K., που περιλάμβαναν το έγγραφο της Kilborn και το Υπόμνημα Προσφοράς της Citibank.

38. Το Μάρτιο του 1992, αφού ο κ. Visagie είχε πιά φύγει από την εταιρεία, η Curragh υπέβαλλε μια προσφορά για τα M.K., και μετά την απέσυρε.

39. Το καλοκαίρι του 1992, ενώ εργαζόταν ως σύμβουλος, ο κ. Visagie έκανε άλλο ένα ταξίδι στην Κασσάνδρα, για να συγκρίνει το κοίτασμα χαλκού-χρυσού των Σκουριών με ένα άλλο στο Μεξικό που είχε εξετάσει για λογαριασμό της Curragh. Στην αναφορά του ο κ. Visagie κατέληγε ότι οι Σκουριές ήταν συμφέρουσες και ένας κρυμμένος πλούτος για την Κασσάνδρα.

40. Τον Αύγουστο του 1992, η Εκκαθαρίστρια της Κασσάνδρας εξέδωσε μια πρόσκληση σε διαγωνισμό για την Κασσάνδρα, όπου οι προσφορές έπρεπε να υποβληθούν μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου 1992. Η μοναδική προσφορά ήταν από την Curragh, αλλά απορρίφθηκε γιατί δεν ήταν σύμφωνη με τα έγγραφα του διαγωνισμού. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και των αρχών του φθινοπώρου 1992, ο κ. Visagie εργάστηκε στο πρόγραμμα των M.K. για την Curragh και η Curragh συνέχισε να έχει συνομιλίες με την Εκκαθαρίστρια σε όλη αυτή την περίοδο και μέχρι τις αρχές του 1993. Ο κ. Visagie είχε κάποια περαιτέρω ανάμιξη για λογαριασμό της Curragh στις αρχές του 1993, αλλά εκείνους τους τελευταίους του έξι μήνες, μέχρι τις αρχές του Ιουνίου 1993, έκανε επίσης κι άλλες δουλειές για την εταιρεία.

41. Ξεκινώντας από την έκρηξη στο μεταλλείο Westray το Μάιο του 1992, η Curragh άρχισε να έχει σοβαρά οικονομικά και άλλα προβλήματα, και αναζητούσε χρηματοδότηση για να διατηρήσει τις εργασίες της. Το ενδιαφέρον της Curragh για την Κασσάνδρα το 1993, βασιζόταν κατά μεγάλο μέρος στην δυνατότητα να αγοράσει τα μεταλλεία μέσω ενός αξιοσέβαστου δανείου από τους Έλληνες, μόνο ένα μέρος από το οποίο θα χρησιμοποιούνταν για την αγορά των μεταλλείων, και το υπόλοιπο για άλλους σκοπούς της Curragh. Τον Απρίλιο του 1993 η Curragh είχε τεθεί υπό αναγκαστική εκκαθάριση από τους πιστωτές της.

42. Μέχρι τον Ιούνιο 1993, η σχέση του κ. Visagie με την Curragh είχε τερματιστεί και, αυτός και ο κ. Lean (ο οποίος παρέμεινε με την Curragh για άλλον ένα μήνα), είχαν αποφασίσει ότι ήθελαν να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην απόκτηση των Μ.Κ. για δικό τους λογαριασμό. Ο κ. Visagie ετοίμασε ένα υπόμνημα με τον τίτλο «Σχέδιο Άλφα- Αγορά Ωμέγα» για να προσελκύσει το ενδιαφέρον επενδυτών στο σχέδιό τους. Αυτό το έγγραφο είναι ενδεικτικό του τρόπου σκέψης του κ. Visagie, της ανάλυσης του για τα μεταλλεία και το χρυσοφόρο δυναμικό τους, βασισμένο στη συσσωρευμένη γνώση που απέκτησε σχετικά με αυτά το διάστημα που εργαζόταν για την Curragh. Είναι ξεκάθαρο σε ολόκληρο το έγγραφο ότι η έμφαση είναι σε δύο σημεία, όπως είναι και σε όλα τα έγγραφα της Curragh.

- [Καλές αποδόσεις από τις υπάρχουσες δραστηριότητες, το μόλυβδο και τον ψευδάργυρο, βασισμένες, τόσο στις βελτιωμένες μεθόδους εξόρυξης και διαχείρισης, όσο και στην επιστροφή της αγοράς σε ψηλότερες τιμές αυτών των μετάλλων.
- [Τη δυνατότητα για πολύ υψηλά κέρδη από το χρυσό.

43. Το μεταλλείο αναφέρεται στο έγγραφο σαν ένα δυνάμει χρυσορυχείο. Η δυνατότητα αυτή βασίζεται σε:

- [Την παραγωγή περισσότερου χρυσού από τις υπάρχουσες πηγές εφ'όσον θα αυξανόταν γενικά η παραγωγή του μεταλλείου.
- [Την εξαγωγή του χρυσού με τη μέθοδο της βιο-οξειδωσης και ειδικότερα με τη χρήση ειδικής βάσης, την οποία ο κ. Visagie περιέγραψε σαν μια δική του βελτίωση της ιδέας της βιο-οξειδωσης, η οποία θα αύξανε την ανάκτηση χρυσού από το συμπύκνωμα του πυρίτη.
- [Την έρευνα και την ανάπτυξη νέων πηγών χρυσού στην ιδιοκτησία, οι οποίες περιλαμβάνουν:
  - a) επεκτάσεις στα υπάρχοντα κοιτάσματα,
  - b) δύο κοιτάσματα χρυσοφόρου πορφυρικού χαλκού στην ιδιοκτησία,
  - c) έναν ακόμα χρυσούχο χαλκό,
  - d) χρυσό στα οξειδωμένα επιφανειακά πετρώματα (στις Σκουριές),
  - e) τους υπάρχοντες σωρούς μεταλλεύματος,
  - f) το χρυσό στα τέλματα, τα οποία είναι το υπόλειμμα της διαδικασίας εξαγωγής των διάφορων συμπυκνωμάτων από το μετάλλευμα και που βρίσκονται αποθηκευμένα πάνω στην ιδιοκτησία,
  - g) τους σωρούς στείρων που είναι διάσπαρτοι στην ιδιοκτησία, μερικοί από αρχαίες μεταλλευτικές δραστηριότητες και
  - h) ανάκτηση του μαγγανίου από τα τέλματα της Ολυμπιάδας.

Εκτός από τους σωρούς του συμπυκνώματος πυρίτη, τα Μ.Κ. δεν είχαν επιχειρήσει μέχρι τότε να εκμεταλλευτούν καμιά από αυτές τις πηγές πλούτου στην ιδιοκτησία τους.

44. Ο κ.Visagie είχε συναντήσει μέσα στα χρόνια σε αρκετές περιπτώσεις τον κ.Stephenson, ένα δικηγόρο του Τορόντο έμπειρο σε μεταλλευτικά θέματα. Τον πλησίασε τον Ιούλιο του 1993 για να γίνει μέλος του «Άλφα Γκρουπ» του, για να αγοράσουν τα μεταλλεία και να βρουν τα χρήματα να το κάνουν. Τον έβαλε να υπογράψει μια επιστολή που περιείχε αυστηρούς όρους εμπιστευτικότητας σχετικά με τις πληροφορίες που του αποκάλυπτε για τα μεταλλεία και με την ανάλυση που είχε κάνει για την αξία αυτής της επένδυσης .

Η πρώτη παράγραφος της επιστολής, με ημερομηνία 3 Ιουλίου 1993, λέει:

Το Σχέδιο Άλφα συνελήφθη από εμένα τον ίδιο και τον συνέταιρό μου, ενώ εργαζόμουν για την Curragh Resources. Κατά συνέπεια, μέχρι να γίνει σαφές ότι η Curragh δεν θα προβεί στην επένδυση, δεν είμαι διατεθειμένος να συνεχίσω με το σχέδιο. Στην περίπτωση που η Curragh επιλέξει να προχωρήσει με το σχέδιο, και αυτό δεν είναι πια διαθέσιμο, το Άλφα τερματίζεται.

45. Μέχρι το τέλος του Ιουλίου 1993, ο κ.Lean συνέχισε να εργάζεται για την Curragh και αναμίχθηκε στην τελική, ανεπιτυχή της προσπάθεια να αγοράσει τα μεταλλεία με τα Ελληνικά δάνεια, στα οποία ήδη αναφερθήκαμε. Μέχρι το τέλος του Ιουλίου, η Curragh δεν επεδίωκε πια την αγορά των μεταλλείων και, αργότερα το 1993, τέθηκε υπό εκκαθάριση.

46. Ένα από τα νομικά ζητήματα που τέθηκαν από την TVX ήταν το ποιος ήταν ο ιδιοκτήτης των πληροφοριών που οι ενάγοντες έφεραν στην TVX, οι ενάγοντες ή η Curragh.Από αυτό προκύπτει το ερώτημα του πότε ο κ. Visagie κατέληξε ότι η Κασσάνδρα ήταν ένα χρυσορυχείο και όχι ένα μεταλλείο μολύβδου-ψευδαργύρου ή ένα πολυμεταλλικό μεταλλείο, ήταν ενώ εργαζόταν για την Curragh ή αργότερα; Στην κατάθεσή του ο κ. Visagie είπε ότι κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό, μόνο μετά το ταξίδι του στο μεταλλείο, τον Αύγουστο του 1993, δηλαδή μετά τη λήξη των σχέσεων του με την Curragh και αφού η εταιρεία επισήμως δεν ήταν πια ένας πιθανός αγοραστής των μεταλλείων. Είπε ότι αν και από την αρχή είχε αναγνωρίσει το χρυσοφόρο δυναμικό των μεταλλείων σαν ένα θετικό στοιχείο για την αγορά τους, δεν είχε καταστρώσει ολόκληρη την ανάλυση για το πώς μπορεί το μεταλλείο να γίνει επικερδές και να λειτουργήσει κατά κύριο λόγο σαν μεταλλείο χρυσού, παρά μόνο αφού επέστρεψε από το ταξίδι του στην Κασσάνδρα τον Αύγουστο του 1993.

47. Από τη στιγμή που ο κ.Visagie δεν ενεργούσε πλέον ως σύμβουλος της Curragh, αφιέρωσε όλο του το χρόνο στην Κασσάνδρα και στο σχέδιο της Άλφα για την απόκτηση των μεταλλείων. Στις 28 Ιουλίου του 1993, η Άλφα Γκρουπ υπέγραψε μια συμφωνία με τον Οικονομικό Οργανισμό Endeavour, ώστε να είναι οι οικονομικοί σύμβουλοι της Άλφα για την απόκτηση των Μ.Κ. Η συμφωνία προέβλεπε επίσης έναν διαρκή ρόλο για τους διευθύνοντες της Endeavour, να είναι και διευθυντές του μεταλλείου μετά την απόκτησή του για να αποκτήσει το σχέδιο μεγαλύτερη αξιοπιστία, τόσο για τους επενδυτές, όσο και για τον Έλληνα πωλητή.

48. Στις αρχές του Αυγούστου 1993, ο κ.Visagie και ο κ.Stephenson ταξίδεψαν στο Λονδίνο, όπου συναντήθηκαν με τον κ. Lean, τον κ.Dunnet της Endeavour και τον κ. Τσιλιμπάρη της Citibank.

49. Ο κ.Τσιλιμπάρης είχε μια διαρκή ανάμιξη με την Κασσάνδρα σε όλη την ιστορία. Ήταν ο αντιπρόσωπος της Citibank στην Ελλάδα που χειριζόταν την πώληση των μεταλλείων. Η πώληση δεν είχε καμια επιτυχία από το 1991, όταν η Citibank πουλούσε για λογαριασμό της ΑΕΕΧΠΛ, μέχρι το 1992, όταν τα μεταλλεία τέθηκαν υπό εκκαθάριση και η Citibank προσπαθούσε να τα πουλήσει για λογαριασμό της Εθνικής Κεφαλαίου, της Εκκαθαρίστριας/Διαχειρίστη των μεταλλείων. Αν και πολλές μεταλλευτικές εταιρείες παρέλαβαν το Υπόμνημα Προσφοράς του 1991, καθώς και μια αναθεωρημένη έκδοση το 1992, και πολλές εταιρείες επισκέφθηκαν το μεταλλείο με το σκοπό να διερευνήσουν μια πιθανή αγορά, δεν υπήρχαν προσφορές για τα μεταλλεία, εκτός από τις διάφορες ημιτελείς ή μη πληρούσες τους όρους, που υπέβαλλε η Curragh το 1992 και το 1993. Ούτε υπήρχαν προσφορές για τη METBA όταν ήταν προς πώληση, το 1991.

50. Προέκυψε από την εξέταση του κ.Stephenson ότι , ενώ βρισκόταν στο Λονδίνο τον Αύγουστο του 1993, η Άλφα Γκρουπ ήρθε σε συμφωνία με τον κ.Τσιλιμπάρη, σύμφωνα με την οποία , αν η Άλφα πετύχαινε να αποκτήσει τα μεταλλεία, θα πληρωνόταν \$1.000.000 δολ. Το καλοκαίρι του 1994, αφού η TVX είχε τερματίσει τη συμφωνία κοινοπραξίας που είχε με την Άλφα, και ο κ.Τσιλιμπάρης δεν ήταν πια με τη Citibank, η TVX τον προσέλαβε να τη βοηθήσει με την προσφορά της για τα μεταλλεία και του υποσχέθηκε μια χρηματική αμοιβή, αν η TVX έκανε πετυχημένη προσφορά στον επερχόμενο διαγωνισμό. Αν και ο κ.Τσιλιμπάρης ήταν υπάλληλος ή συνέργαζόμενος με την TVX όταν γινόταν η δίκη, δεν κλήθηκε ως μάρτυρας.

51. Μετά το Λονδίνο, ο κ.Visagie και ο κ.Stephenson ταξίδεψαν στην Ελλάδα, όπου υπέγραψαν μια Συμφωνία Εμπιστευτικότητας με τη Citibank με σκοπό να αποκτήσουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με το μεταλλείο. Επειτα ο κ. Visagie συναντήθηκε με τον κ.Κοκκόνη, το διευθυντή του μεταλλείου και επί μιάμιση μέρα συζητούσαν για όλες τις πλευρές των μεταλλείων, την παραγωγή, τα οικονομικά μεγέθη, τις ενημερώσεις, τα αποθέματα , τα εργατικά και τη μεταλλουργία, δηλαδή την ανάκτηση των μετάλλων από τα μεταλλεύματα.

52. Μετά την επιστροφή του ο κ.Visagie έκανε μια αναφορά του ταξιδιού του, που περιλάμβανε και τις πληροφορίες που του παρέδωσε ο κ.Κοκκόνης και περιλήψεις των οικονομικών στοιχείων. Εκτός από τους χάρτες στα ελληνικά, ο κ.Visagie δημιούργησε εκθέσεις των οικονομικών και των στοιχείων παραγωγής, χρησιμοποιώντας πληροφορίες που απέκτησε κατά την παρουσία του στα μεταλλεία και αναλύσεις που έκανε ο ίδιος εκείνη την περίοδο. Στη μαρτυρία του ο κ. Visagie είπε, ότι εκείνη την εποχή, εξακολουθούσε να βλέπει το μεταλλείο σαν ένα μεταλλείο βασικών μετάλλων με δυνατότητα και για χρυσό.

53. Αφού συναντήθηκε με τους ανθρώπους της Endeavour, αποφασίστηκε ότι ο κ.Visagie θα επέστρεφε στο μεταλλείο μαζί με τον κ.Marshall, ένα μηχανικό μεταλλείων της Endeavour .Πέρασαν στον τόπο του μεταλλείου μιάμιση εβδομάδα, εξετάζοντας την ιδιοκτησία, μελετώντας το ημερολόγιο των γεωτρήσεων τα βράδια,

εξετάζοντας τα διαγράμματα των τομών κατά μήκος και κατά πλάτος και συζητώντας με το γεωλόγο του μεταλλείου.

54. Ο κ. Visagie κατέθεσε ότι σε εκείνο το ταξίδι ήταν που είχε για πρώτη φορά την ευκαιρία να αναλύσει τα διαγράμματα τομών του μεταλλείου κατά μήκος και κατά πλάτος. Πήρε αντίγραφα από πολλά από αυτά τα διαγράμματα του μεταλλείου, τα έφερε πίσω στον Καναδά και αργότερα τα συμπεριέλαβε στις πληροφορίες που παρέδωσε στην TVX. Αυτές οι τομές δεν δημιουργήθηκαν από τον ίδιο, αλλά από τους γεωλόγους του μεταλλείου στην πορεία των ετών, οι οποίοι κατέθεσαν ότι αυτές οι τομές βρίσκονταν στους τοίχους των γραφείων τους και ήταν διαθέσιμες στο χώρο που είχε στήσει η Citibank για να διευκολυνθεί η πώληση των μεταλλείων. Αυτά τα διαγράμματα ήταν οι πληροφορίες που διατίθονταν στους ενδιαφερόμενους πιθανούς αγοραστές των μεταλλείων.

55. Αφού επέστρεψε από το ταξίδι του στην Ελλάδα, ο κ. Visagie είπε ότι η άποψή του για τα μεταλλεία είχε αλλάξει και ότι τώρα πίστευε ότι υπήρχε πολύ περισσότερος χρυσός από αυτό που πίστευε ή εκτιμούσε νωρίτερα. Ετοίμασε μια «Ενημέρωση για τα Αποθέματα Χρυσού», η οποία έδειχνε πιθανά αποθέματα πάνω από 10 εκατομμύρια ουγγιών χρυσού, ένα εξαιρετικά σημαντικό χρυσορυχείο.

56. Ο ισχυρισμός του κ. Visagie ότι η άποψή του άλλαξε σαν αποτέλεσμα του ταξιδιού του του Αυγούστου 1993 αμφισβητήθηκε πολύ στην εξέτασή του από τους αντίδικους, ειδικά με αναφορές σε παλαιότερα έγγραφα που είχε γράψει ο κ. Visagie, τα οποία δείχνουν ότι η επικέντρωσή του σ' αυτά τα μεταλλεία, ήταν από την αρχή λόγω του χρυσοφόρου δυναμικού τους. Για παράδειγμα η πολύ παλαιότερη δήλωσή του προς τη διεύθυνση της Curragh, ότι χωρίς το χρυσό η ιδιοκτησία θα ήταν αντίοικονομική. Έγινε επίσης αναφορά σε παλαιότερα διαγράμματα αποθεμάτων που είχε ετοιμάσει ο κ. Visagie, όπου ήδη είχε εντοπίσει περίπου 9.000.000 ουγγιές χρυσού, αν και αυτά τα νούμερα θα έπρεπε να εξαχθούν από τα διαγράμματα. Η απάντησή του ήταν ότι τότε δεν έκανε τον υπολογισμό ή και δεν κατέληξε σε ένα συνολικό νούμερο, όπως έκανε μετά τον Αύγουστο 1993.

57. Αν και δίνοντας την κατάθεσή του, ο κ. Visagie μπορεί να υπερέβαλλε ή ίσως να υπεραπλοποίησε τα πράγματα δηλώνοντας ευθαρσώς ότι η άποψή του άλλαξε, δέχομαι ότι σε αυτό το δεύτερο ταξίδι, του Αυγούστου 1993, εξέτασε διαγράμματα τομών και άλλα στοιχεία, τα οποία δεν είχε αναλύσει ή εξετάσει προηγουμένως και ότι, βάση αυτής της πιο επικεντρωμένης και βαθύτερης ανάλυσης, πείστηκε τόσο πολύ για την παρουσία μεγάλων ποσοτήτων χρυσού σε διάφορες περιοχές της ιδιοκτησίας, ώστε τώρα πια την έβλεπε σαν «χρυσορυχείο».

58. Φτάνοντας σε αυτό το αποτέλεσμα, λαμβάνω υπ' όψιν την προσωπικότητα του κ. Visagie, η οποία φάνηκε κατά τη διάρκεια της κατάθεσής του και περιγράφηκε και από άλλους μάρτυρες. Μιλώντας για τα μεταλλεία φάνηκε σχεδόν παθιασμένος, όταν περιέγραφε τη γεωλογία και τις λεπτομέρειες της ανάλυσης του για την κάθε περιοχή και το γιατί ήταν τόσο πεπεισμένος για τα συμπεράσματά του. Αυτή τη τάση του φαίνεται ότι δεν τον έκανε αγαπητό σε πολλούς από το προσωπικό της TVX, που τον έβρισκαν αυταρχικό και ότι παίνευε πολύ τις ιδέες του. Ακόμα και στην Endeavour, δεν ήταν τόσο πεπεισμένοι για την ανάλυσή του όσο ήταν ο ίδιος και δεν ήταν διατεθειμένοι να συμπεριλάβουν στη δική τους ανάλυση τα συμπεράσματά του σχετικά με την έκταση του χρυσού στην ιδιοκτησία. Φυσικά γνωρίζουμε τώρα από τις

έρευνες της TVX στην ιδιοκτησία, ότι είχε δίκιο σε κάποιες από τις προβλέψεις του, αλλά ακόμα και αυτός είχε υποτιμήσει σημαντικά την κατάσταση σε ορισμένες περιοχές.

iii) Η ανάλυση του κ.Visagie των κοιτασμάτων χρυσού της Κασσάνδρας

59. Ο κ.Visagie περιέγραψε στην κατάθεσή του πώς ένας γεωλόγος, όπως οι γεωλόγοι του μεταλλείου που ετοιμάσανε τις τομές ή ο ίδιος, σχηματίζει μια θεωρία μεταλλογένεσης, κοιτάζοντας τα αποτελέσματα των γεωτρήσεων τα οποία αποκαλύπτουν το σχηματισμό των πετρωμάτων και του κοιτάσματος και σχηματίζει, πέρα από τη συγκεκριμένη γεώτρηση, μια εικόνα για το πώς επεκτείνεται το κοίτασμα.

60. Σχετικά με το θειούχο κοίτασμα της Ολυμπιάδας, ο κ.Visagie συμπέρανε βασιζόμενος στην παρατήρηση μαγγανίου στην επιφάνεια του δυτικού κοιτάσματος, ότι υπήρχε περισσότερο μέταλλευμα που εκτεινόταν μέχρι την επιφάνεια και ότι περιείχε χρυσό. Επιπλέον, συμπέρανε ότι ο χρυσός στο κοίτασμα δεν συγκεντρώνεται μόνο στο μόλυβδο και στον ψευδάργυρο, που είναι αυτά που παρήγαγε το μεταλλείο μέχρι τότε. Τρίτον, το μεταλλείο είχε κάνει μερικές απομακρυσμένες γεωτρήσεις, δηλαδή μακριά από τις γνωστές περιοχές, και ο κ.Visagie πίστευε ότι οι επεκτάσεις του κοιτάσματος σε βάθος επεκτείνονται πολύ πέρα από αυτές τις γεωτρήσεις, και ότι οι επεκτάσεις του μεταλλεύματος περιέχουν χρυσό.

61. Πάνω σε αυτό το τρίτο σημείο, ο κ.Παπαντώνης, ο αρχι-γεωλόγος της Ολυμπιάδας από το 1978, είχε ετοιμάσει την κατά μήκος τομή του δυτικού κοιτάσματος της Ολυμπιάδας. Κατέθεσε ότι είχε καταλήξει σε ένα παρόμοιο συμπέρασμα, αλλά δεν έκανε υπολογισμούς ποσοτήτων και περιεκτικότητας στην επέκταση, γιατί κατά τη γνώμη του δεν υπήρχαν αρκετά στοιχεία για να γίνει ένας τέτοιος υπολογισμός.

62. Ο κ.Visagie έξετάστηκε επί μακρόν από τους αντίδικους για το αν η πιθανότητα μιας βαθιάς χρυσοφόρας επέκτασης στην Ολυμπιάδα ήταν δική του ιδέα. Ειδικότερα, του παρουσιάστηκε η κατά μήκος τομή του δυτικού κοιτάσματος της Ολυμπιάδας που δείχνει με ανοιχτά όρια το θειούχο μέταλλευμα που περιέχει τα πολύτιμα μεταλλα, και η οποία περιλαμβάνονταν στο Υπόμνημα της Citibank και σε ένα παλαιότερα δημοσιευμένο άρθρο του κ.Κοκκόνη για την Κασσάνδρα, που είχε διαβάσει ο κ.Visagie και που περιείχε αναφορές σε πιθανές βαθιές επεκτάσεις του μεταλλεύματος της Ολυμπιάδας. Ο κ.Visagie απάντησε ότι κατέληξε στο συμπέρασμα του για την πιθανότητα μιας βαθιάς επέκτασης από τις προσωπικές του παρατηρήσεις. Επιβεβαίωσε τις σκέψεις του και έφτασε στη θεωρία του και στον ποσοτικό υπολογισμό του χρυσού σ' αυτή την επέκταση, μελετώντας τις γεωτρήσεις και το ημερολόγιο των γεωτρήσεων, και κάνοντας δικούς του υπολογισμούς του βάθους με αυτές τις πληροφορίες και χρησιμοποιώντας δική του μέθοδο. Ο κ.Παπαντώνης δεν θυμόταν να έχει συζητήσει συγκεκριμένα τη βαθιά επέκταση με τον κ.Visagie, αν και υπέθεσε ότι θα πρέπει να το έχει κάνει.

63. Επίσης προέκυψε ότι, η κατά μήκος τομή του ανατολικού κοιτάσματος της Ολυμπιάδας, που είχε κάνει ο γεωλόγος του μεταλλείου, έδειχνε τα θειούχα κοιτάσματα να τελειώνουν και να μην συνεχίζονται σε βάθος, αν και ο κ.Παπαντώνης και πάλι κατέθεσε ότι είχε συμπεράνει από κάποιες γεωτρήσεις ότι το ανατολικό

κοίτασμα της Ολυμπιάδας εκτεινόταν σε βάθος, αλλά δεν μπορούσε να προσδιορίσει ποσοτικά τα αποθέματα εκεί.

64. Ο κ.Visagie εφάρμοσε τις θεωρίες του και στο ανατολικό κοίτασμα της Ολυμπιάδας, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπήρχε περισσότερος χρυσός απ'ότι εκτιμούσε αρχικά, γιατί το χρυσοφόρο μετάλλευμα εκτεινόταν, τόσο στην επιφάνεια όσο και σε βάθος, πέρα από το υπάρχον κοίτασμα, και ότι ο ορίζοντας του χρυσού διέφερε από τον ορίζοντα του μολύβδου και του ψευδαργύρου. Ο κ. Visagie συμπέρανε ότι το μοντέλο της Ολυμπιάδας θα εύρισκε εφαρμογή και σε άλλα κοιτάσματα της περιοχής.

65. Ο κ.Visagie επιβεβαίωσε ότι η λίμνη τελμάτων της Ολυμπιάδας, η οποία αποθήκευε τα απόβλητα του συστήματος επεξεργασίας του μεταλλεύματος, μετά την παραγωγή των συμπυκνωμάτων, περιείχε χρυσό και ότι το μεταλλείο δεν είχε ανακτήσει αυτό το χρυσό. Επίσης πίστευε ότι αυτός ο χρυσός θα μπορούσε ακόμα να ανακτηθεί, γιατί τα τέλματα στη λίμνη βρίσκονταν κάτω από νερό και, κατά συνέπεια, δεν οξειδώνονταν. Το μεταλλείο χρησιμοποιούσε τέλματα ανανεμιγμένα με τσιμέντο για λιθογόμωση.

66. Ο κ.Visagie επισκέφθηκε το μεταλλείο Μαύρες Πέτρες στο ταξίδι του τού Αυγούστου. Εκεί δεν υπήρχαν καρότα γεωτρήσεων και τα ημερολόγια των γεωτρήσεων δεν διατηρούνταν σε καλή κατάσταση. Ωστόσο, επειδή έχει μια παρόμοια δομή με την Ολυμπιάδα, συμπέρανε ότι και εκεί υπήρχε χρυσός που το μεταλλείο δεν είχε ανακτήσει μέχρι τότε.

67. Μια άλλη περιοχή, που ο κ.Visagie πίστευε ότι ήταν παρόμοιας δομής με τις Μαύρες Πέτρες, είναι η Πιάβιτσα. Είχε μαγγάνιο και γεωτρήσεις που περιείχαν ψευδάργυρο, αλλά που ποτέ δεν είχαν μελετηθεί για χρυσό. Το μεταλλείο δεν είχε άμεσα διαθέσιμα τα παλιά ημερολόγια των γεωτρήσεων, αλλά τα έστειλε στον κ.Visagie το Σεπτέμβριο. Τα μελέτησε και αποφάσισε ότι αυτή η μεγάλη περιοχή ήταν παρόμοια με τις Μαύρες Πέτρες και την Ολυμπιάδα και, συνεπώς, περιείχε χρυσό.

68. Ο κ.Visagie είχε πάρει από έναν φίλο ένα άρθρο δημοσιευμένο στον *Ορυκτολόγο* το 1963, που έδειχνε σωρευμένα απόβλητα από αρχαίες εξορύξεις στην περιοχή. Επίσης παρέλαβε άλλο ένα έγγραφο από ένα φίλο γεωλόγο του κ.Stephenson, που παρουσίαζε τη μεταλλογένεση στην περιοχή της Κασσάνδρας, συμπεριλαμβανομένης και της Φισώκα. Από αυτά τα έγγραφα συμπέρανε ότι η μεταλλογένεση σε όλη την περιοχή της Κασσάνδρας ήταν πολύ πιο έντονη από ότι πίστευε παλιά.

69. Ο κ.Visagie ερεύνησε επίσης τους σωρούς των στείρων από τις Μαύρες Πέτρες και το Μαδέμ Λάκκο, που περιλάμβαναν περίπου 1.000.000 τόνους κατάλοιπα τήξεως από την επεξεργασία του πυρίτη, η οποία είχε γίνει από το 1950 μέχρι το 1990, όταν σταμάτησε η παραγωγή σ'αυτά τα μεταλλεία. Ο κ.Visagie πήρε ένα δείγμα και το ανέλυσε στο Οντάριο για το περιεχόμενο του σε χρυσό. Το αποτέλεσμα ήταν 3,95 γραμμάρια χρυσού. Συμπέρανε ότι οι ιδιοκτήτες είχαν ανακτήσει το θείο από τον πυρίτη, αλλά όχι το χρυσό. Επίσης αναφέρθηκε σε ένα σωρό πυρίτη στην θέση εκείνη που περιείχε χρυσό.

70. Ο κ.Visagie ερεύνησε τους σωρούς υλικών από μεσαιωνικά μεταλλεία για πιθανή περιεκτικότητα σε χρυσό και κατέληξε ότι και αυτοί επίσης περιείχαν χρυσό.

71. Σχετικά με τη Φισώκα, ο κ.Visagie κοίταξε τα αρχεία των γεωτρήσεων και πρόσεξε ότι δεν είχαν ερευνηθεί για χρυσό όλες οι περιοχές και συνεπώς, συμπέρανε ότι το περιεχόμενο χρυσού εκεί είχε υποεκτιμηθεί από το μεταλλείο. Επίσης είδε τη μεταλλογένεση της περιοχής και σημείωσε ότι είχαν γίνει ελάχιστες έρευνες εκεί και άρα, υπήρχε δυνατότητα ύπαρξης χρυσού. Σε αυτό το ταξίδι δεν ασχολήθηκε με τις Σκουριές.

72. Μόλις επέστρεψε, ταξινόμησε τις πληροφορίες που είχε μαζέψει και κατέγραψε σε μορφή πίνακα το χρυσό για τον οποίο ήταν αρκετά σίγουρος. Επίσης άρχισε να σκέφτεται για τον τρόπο ανάκτησης του χρυσού. Πρόσεξε ότι υπήρχε μια παραλία, σχηματισμένη από τα απόβλητα του μύλου του Στρατωνίου από τα μέσα του 1980 , η οποία συμπέρανε ότι περιείχε μια μικρή ποσότητα χρυσού. Επίσης κατέληξε στο ότι η περιεκτικότητα του μεταλλείου της Ολυμπιάδας σε χρυσό ήταν ψηλότερη από ότι είχε πιστέψει νωρίτερα. Σημείωσε ότι το ορυκτό ροδοχρωσίτης, που είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της μεταλλογένεσης της περιοχής, μπορούσε επίσης να ανακτηθεί από τη λίμνη τεμάτων της Ολυμπιάδας. Κατέγραψε τις περιεκτικότητες μαγγάνιου στην περιοχή. Επίσης έλαβε υπ'όψιν την περιοχή που λέγεται Μπαζίνα, νότια των απομακρυσμένων γεωτρήσεων της Ολυμπιάδας, για την οποία εκτίμησε το περιεχόμενο χρυσού με βάση τις γεωτρήσεις. Ο κ.Visagie εξήγησε ότι δεν συμπεριέλαβε στην ανάλυσή του την Πιάβιτσα για το χρυσό , αλλά για το μαγγάνιο, μια και δεν υπήρχαν στοιχεία και, άρα, οι ιδέες του ήταν ακόμη θεωρητικές.

73. Υπολόγισε το συνολικό χρυσό που πίστευε ότι υπάρχει στην ιδιοκτησία στα 10,5 εκατομμύρια ουγγιές, ένα ποσό που δεν είχε αναφερθεί από κανέναν άλλον στο παρελθόν για αυτή την ιδιοκτησία.

74. Στην εξέτασή του από τους αντίδικους, έγινε σαφές ότι ο κ.Visagie είχε κάνει κάποιες εκτιμήσεις για το χρυσό σε παλαιότερα έγγραφά του, του 1992 και του 1993, τόσο για την Curragh, όσο και στο έγγραφό του «Αγορά Ωμέγα», του Ιουνίου 1993. Αν και αυτό κάνει την αρχική του μαρτυρία να φαίνεται κάπως παραπλανητική, έχοντας ακούσει όλη την εξέτασή του από τους αντίδικους, δεν πιστεύω ότι αυτό ήταν σκόπιμο, αλλά μάλλον προέκυψε από τον τρόπο με τον οποίο απαντούσε στις ερωτήσεις κατά την αρχική εξέταση. Δέχομαι ότι ο καινούριος του συνολικός υπολογισμός, που ανέβασε την ποσότητα του χρυσού στα 10,5 εκατομμύρια ουγγιές για πρώτη φορά, έγινε μετά από τη λεπτομερή του ανάλυση των αρχείων του μεταλλείου, τον Αύγουστο του 1993 και ακολούθησε την κάπως υπόγεια αλλαγή στον τρόπο που σκεφτόταν το μεταλλείο, σαν χρυσωρυχείο πλέον καθαρά και ξάστερα.

75. Ο κ.Visagie δούλεψε με τους ανθρώπους της Endeavour το Σεπτέμβριο κατά την παραγωγή της Αναφοράς Endeavour, η οποία θα χρησιμοποιούνταν για να προσελκύσει επενδυτές στο πρόγραμμα. Ωστόσο, η Αναφορά Endeavour δεν ενσωμάτωνε όλα τα συμπεράσματά του, διότι ο κ.Marshall της Endeavour υιοθετούσε μια πιο συντηρητική προσέγγιση. Παρ'όλα αυτά, η Αναφορά περιλάμβανε αυτό που ο κ.Visagie είπε ότι ήταν δική του επιλογή, ότι η μέθοδος για το εργοστάσιο χρυσού στην Ολυμπιάδα, ή κοντά σ'αυτήν, έπρεπε να είναι η βιο-οξείδωση. Εκτιμώ ότι αυτός ο χαρακτηρισμός αναφέρεται στο γεγονός ότι ο κ.Visagie είχε ερευνησει την οικονομική πλευρά αυτού του τύπου του εργοστασίου, και είχε ετοιμάσει ένα

μοντέλο χρησιμοποιώντας υποθέσεις βασισμένες στις πληροφορίες του μεταλλείου. Με άλλα λόγια, ο κ. Visagie δεν σκέφτηκε την έννοια της βιο-οξειδωσης, ή ότι θα ήταν καλή για δυσκατέργαστο χρυσό, αλλά ανέλυσε τα δεδομένα αυτής της τεχνολογίας και κατέληξε ότι θα ήταν η καλύτερη για αυτή τη θέση και για το προτεινόμενο πρόγραμμα.

76. Η Αναφορά Endeavour περιείχε επίσης πληροφορίες και περιγραφές των διαφόρων περιοχών της Κασσάνδρας και των δυνατοτήτων τους, οι οποίες ήταν δικές του εκτιμήσεις.

77. Είναι ξεκάθαρο ότι ο κ. Visagie είδε από κοντά το μεταλλείο και παρέλαβε όλες τις ακατέργαστες πληροφορίες του μιλώντας με το προσωπικό του μεταλλείου, μελετώντας έγγραφα που του δόθηκαν τόσο από το ίδιο το μεταλλείο, όσο και από την εταιρεία στην Αθήνα, κάνοντας δικές του παρατηρήσεις για την ιδιοκτησία και το μεταλλείο, αναλύοντας τα αρχεία του μεταλλείου και τα αρχεία των γεωτρήσεων, τα οικονομικά στοιχεία, τα αρχεία της παραγωγής του μεταλλείου, εξετάζοντας καρότα γεωτρήσεων και δείγματα που πήρε ο ίδιος, ένα από τα οποία το εξέτασε για χρυσό. Επίσης παρέλαβε και άλλα έγγραφα και έκανε έρευνα μεθόδων ανάκτησης χρυσού. Τέλος, χρησιμοποίησε την εμπειρία και την τεχνογνωσία του για να κάνει την ανάλυσή του και να ετοιμάσει τα συμπεράσματά του για την οικονομική πλευρά της υπάρχουσας εξορυκτικής δραστηριότητας και για τη δυνατότητα παραγωγής και ανάκτησης χρυσού. Δημιούργησε αυτό το νέο υλικό, τόσο ενώ εργαζόταν για την Curragh, όσο και αργότερα, και συγκεκριμένα έκανε την τελική του ανάλυση για την έκταση των αποθεμάτων χρυσού στα μεταλλεία μετά το ταξίδι του τού Αυγούστου 1993.

78. Επίσης συμφώνησε κατά την εξέταση ότι για να επιβεβαιωθούν οι θεωρίες του θα έπρεπε να γίνουν περισσότερες γεωτρήσεις. Ήταν ξεκάθαρο από τα στοιχεία ότι κανένας πιθανός αγοραστής ενός μεταλλείου δεν θα έκανε ποτέ νέες γεωτρήσεις προτού αγοράσει ένα μεταλλείο, έτσι ώστε το γεγονός ότι απαιτούνταν νέες γεωτρήσεις για να επιβεβαιωθεί η ανάλυση του, δεν μπορεί κατά τη γνώμη μου να υποβαθμίσει το γεγονός ότι ο κ. Visagie έκανε πρωτότυπη δουλειά για να παράγει τις πληροφορίες που περιέχονται στην Αναφορά Endeavour και στην «Ενημέρωση για τα Αποθέματα Χρυσού».

ν) Τα βήματα των εναγόντων ώστε να καταλήξουν σε συμφωνία με τους Έλληνες Αρμόδιους για την αγορά των μεταλλείων

79. Εκτός από τη δουλειά του κ. Visagie πάνω σε τεχνικά θέματα για να ετοιμάσουν πληροφορίες σχετικά με τα μεταλλεία, η Άλφα Γκρουπ προχώρησε στο να προσλάβει επαγγελματίες να τη βοηθήσουν κατά τις συνδιαλλαγές της με την Εκκαθαρίστρια και τον μεγαλύτερο πιστωτή της ΑΕΕΧΠΛ, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Κατά το πρώτο τους ταξίδι στην Ελλάδα τον Αυγούστο του 1993, συμφώνησαν να πληρώσουν μια προμήθεια στον κ. Τσιλιμπάρη της Citibank, αν πετύχαιναν να αποκτήσουν τα μεταλλεία. Ο κ. Τσιλιμπάρης τους συνέστησε στον κ. Δρυλλεράκη, έναν δικηγόρο της Citibank, τον οποίο προσέλαβαν για να ενεργεί για λογαριασμό τους στις συνδιαλλαγές τους με την Εκκαθαρίστρια. Επίσης προσέλαβαν την Ernst & Whinney, μια εταιρεία στην οποία επίσης τους είχαν συστήσει. Ο κ. Stephenson συγκέντρωνε πληροφορίες σχετικά με φόρους και άλλα απαραίτητα για να οργανώσουν την επιθυμητή αγορά των Μ.Κ.

80. Ο κ. Stephenson άρχισε αμέσως, στα μέσα Αυγούστου, να αλληλογραφεί με την Εκκαθαρίστρια και την Τράπεζα σχετικά με τους όρους μιας προσφοράς της Άλφα για την αγορά των μεταλλείων. Η Άλφα Γκρουπ ήθελε να έχει έτοιμη κάποια μορφή συμφωνίας, ή κάποια αποκλειστικότητα, καθώς και άλλες μεταλλευτικές εταιρείες έδειχναν ξανά ενδιαφέρον για τα μεταλλεία τον Αύγουστο 1993. Άρχισε να γίνεται φανερό επίσης ότι, μετά τις επερχόμενες εκλογές του Οκτωβρίου, η νέα Κυβέρνηση της Ελλάδας θα αναμιγνύονταν με κάποιο τρόπο στην πώληση ή στην απόφαση για την πώληση.

81. Η προσφορά ήταν για \$32.000.000 δολ., με τη συναλλαγή να έχει κλείσει μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 1993. Πολλοί από τους όρους αυτής της προσφοράς ήταν παρόμοιοι με αυτούς που είχε προτείνει νωρίτερα η Curragh, καθώς οι κ. Visagie και Lean είχαν εκείνη τη γνώση, όπως και ορισμένα έγγραφα. Φυσικά εκείνη την εποχή η Άλφα δεν ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει καμμία εξαγορά, επειδή δεν είχε ακόμα έτοιμο τον επενδυτή που θα παρείχε τη χρηματοδότηση. Ωστόσο, στις 7 Σεπτεμβρίου, ο κ. Δρυλλεράκης ανέφερε ότι η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος βρισκόταν σε επαφή μαζί του και ήταν έτοιμη να προχωρήσει σε μια συμφωνία.

82. Κατά την αλληλογραφία του με διάφορα πρόσωπα στην Ελλάδα που αναμιγνύονταν στη συναλλαγή, ο κ. Stephenson συνέχιζε να βεβαιώνει ότι η Άλφα Γκρουπ είχε έτοιμη τη χρηματοδότηση, ενώ δεν την είχε μέχρι το τέλος Νοεμβρίου, όταν υπέγραψε τη συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας με την TVX. Ο κ. Stephenson παραδέχθηκε αυτές τις ψευδείς δηλώσεις κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους.

83. Ο κ. Stephenson έλαβε τη σημαντική απαντητική επιστολή από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με ημερομηνία 5 Οκτωβρίου 1993. Σε εκείνη την επιστολή η Τράπεζα εξέφραζε γενική συμφωνία με τους όρους της προσφοράς της Άλφα και δήλωνε ότι εφ' όσον συμφωνούσαν για τις λεπτομέρειες με την Εκκαθαρίστρια,

«Θα υποστηρίζουμε την προσφορά σας, αν έρθει στη Γενική Συνέλευση των Πιστωτών ή σε εμάς, με κάθε τρόπο και θα ψηφίσουμε υπέρ της αποδοχής και επικύρωσής της...δεν θα προσφέρουμε την υποστήριξή μας σε καμμία άλλη πρόταση, μέχρις ότου οι διαπραγματεύσεις μαζί σας ολοκληρωθούν ή αποτύχουν, και σε καμμία περίπτωση πέραν την 31 Δεκεμβρίου 1993».

Ο κ. Stephenson εξέλαβε αυτό το γράμμα σαν μια συμφωνία από την Τράπεζα ότι δεν θα χρησιμοποιήσει την προσφορά τους για να παζαρέψει με άλλους, και θα τους υποστηρίξει στις διαπραγματεύσεις τους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993. Το γράμμα συνεχίζει λέγοντας ότι η Τράπεζα θα έκανε ότι μπορούσε με την Εκκαθαρίστρια ώστε να ετοιμαστεί το προσύμφωνο πώλησης σύμφωνα με τους όρους της εκκαθάρισης, αν και τα πάντα υπόκεινται στη νομοθεσία. Επιπλέον, η τράπεζα «θα προωθήσει την κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση που θα τα καταστήσει αυτά δυνατά, η οποία θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή από το νέο Κοινοβούλιο», αν και μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση θα ήταν μια πολιτική απόφαση της νέας Ελληνικής Κυβέρνησης και όχι στον έλεγχο της Τράπεζας.

84. Το θέμα της νομοθεσίας που αναφέρθηκε στην επιστολή της Τράπεζας είναι η ελληνική νομοθεσία που ρύθμιζε αυτή την «ειδική εκκαθάριση», η οποία απαιτούσε δύο διαδικασίες διαγωνισμών, που και οι δύο είχαν ήδη γίνει. Σε ένα γράμμα που έγραψε στον κ.Stephenson στις 20 Οκτωβρίου 1993, ο κ.Δρυλλεράκης εξηγούσε ότι η Εκκαθαρίστρια δεν είχε το δικαίωμα να διεξάγει και τρίτο διαγωνισμό για το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του μεταλλείου, αλλά σε αυτό το σημείο, κάτω από το γενικό νόμο περί χρεοκοπίας μπορούσε μόνο να πουλήσει μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία με δημόσιο διαγωνισμό, εκτός αν με μια νέα νομοθετική ρύθμιση ειδικά για αυτή τη συγκεκριμένη εκκαθάριση, εξουσιοδοτούνταν μια πώληση ολόκληρης της περιουσίας, κατόπιν ιδιωτικής συμφωνίας. Αυτή η εξουσιοδότηση θα μπορούσε να συνδυάζει επικύρωση από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ή Βιομηχανίας και πιθανόν, την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Πιστωτών ή των μετόχων. Δήλωσε ότι «όλοι συμφωνούν» ότι είναι απαραίτητη μια αλλαγή ή ένα συμπλήρωμα στην υπάρχουσα νομοθεσία.

85. Στις 10 Οκτωβρίου 1993, μια νέα σοσιαλιστική κυβέρνηση εξελέγη στην Ελλάδα, η οποία φαινόταν ότι θα αντιμετώπιζε λιγότερο ευνοϊκά την ιδιωτικοποίηση των φυσικών πόρων της Ελλάδας και, ιδιαίτερα, κάθε μείωση θέσεων εργασίας για Έλληνες.

vi) Τα βήματα των εναγόντων για την εξεύρεση χρηματοδότησης για την αγορά

86. Για να μπορέσει να προχωρήσει σε οποιαδήποτε συμφωνία για την απόκτηση των μεταλλείων, η Άλφα χρειαζόταν χρηματοδότηση. Το Σεπτέμβριο, η Endeavour κάλεσε την Sharps Pixley, η οποία θα τους παρείχε ένα δάνειο έναντι εγγυήσεων, αλλά δεν θα χρηματοδοτούσε το πρόγραμμα με συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο. Αυτή δεν θεωρήθηκε ιδιαίτερα καλή εξέλιξη από τους συνεταίρους της Άλφα, οι οποίοι άρχισαν από μόνοι τους τις επαφές με ορισμένους πιθανούς επενδυτές.

87. Λόγω της στάσης που περίμεναν ότι θα κρατήσει η νέα Ελληνική Κυβέρνηση, η συμφωνία τώρα σκόνταφτε στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία πίστευε από τον κ.Stephenson ότι η Άλφα έχει έτοιμη τη χρηματοδότησή της, και στο γεγονός ότι το σχέδιο τώρα φαινόταν μεγαλύτερο από πριν. Προσθέτοντας και την αργή πρόοδο από την Endeavour για την εξεύρεση ενός επενδυτή, οι ενάγοντες αποφάσισαν ότι δεν πρέπει να ψάξουν για επενδυτή, αλλά για έναν βιομηχανικό συνέταιρο για να αγοράσουν τα μεταλλεία.

88. Κάποιος επικοινωνήσε με τον κ.John Kearney, έναν άνθρωπο με σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία στη μεταλλευτική βιομηχανία. Ο κ.Kearney κλήθηκε από τους ενάγοντες να καταθέσει στη δίκη. Έχει πτυχία Νομικής και Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου και εισήλθε στη μεταλλευτική βιομηχανία το 1973. Ήταν πρόεδρος της Northgate Exploration Limited από το 1992 ως το 1996, μια εταιρεία που ασχολούνταν με εξόρυξη και έρευνα για χρυσό, μόλυβδο και ψευδάργυρο σε διάφορες χώρες. Πριν από αυτό ήταν Διευθυντικό Στέλεχος στην Campbell Resources και στην Sonora Gold Corporation, και οι δύο εταιρείες χρυσού. Είναι επίσης Διευθυντής της Μεταλλευτικής Ένωσης του Καναδά. Είναι φανερό ότι ο κ.Kearney είναι ένας επιχειρηματίας μεταλλείων με μεγάλη γνώση και εμπειρία στον Καναδά και διεθνώς.

89. Ο κ.Stephenson και ο κ.Kearney είχαν συνεργαστεί κατά το παρελθόν σε συναλλαγές. Ο κ.Stephenson τον κάλεσε το Σεπτέμβριο του 1993, και του είπε ότι είχε μια πολύ ενδιαφέρουσα ευκαιρία, αλλά ότι επειδή είχε υπογράψει μια Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, δεν μπορούσε να του πει πού βρίσκονταν η ευκαιρία, μέχρι ο κ.Kearney να υπογράψει τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας της Άλφα. Ο κ.Kearney δεν ήταν διατεθειμένος να το κάνει αυτό πριν μάθει τη θέση της ιδιοκτησίας, γιατί αν δεν την ήξερε, δεν ήθελε να δεσμευθεί με όρους εμπιστευτικότητας. Αφού ο κ.Stephenson του είπε ότι η ιδιοκτησία είναι στην Ελλάδα, συμφώνησε να υπογράψει, γιατί δεν εργαζόταν σε τίποτα στην Ελλάδα και, στην πραγματικότητα, δεν ήξερε τίποτα σχετικά με ιδιοκτησίες στην Ελλάδα. Μελέτησε τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας προσεκτικά για μισή ώρα και τη βρήκε ικανοποιητική, ειδικά επειδή περιορίζονταν στο συγκεκριμένο σχέδιο, και επειδή ο κ.Stephenson του είπε ότι αυτός και ο συνάδελφός του είχαν κάνει πολλή δουλειά και είχαν πληροφορίες, άρα δεν επρόκειτο απλά για μια αμοιβή προκειμένου να του παρουσιάσουν κάποια ιδιοκτησία. Υπέγραψε τη συμφωνία και την επόμενη μέρα ο κ.Stephenson επέστρεψε μαζί με τον κ.Visagie, οποίος είχε μαζί του ένα φύλλο με τα βασικότερα σημεία, και μίλησαν για το σχέδιο για καμμιά ώρα. Σαν αποτέλεσμα ταξίδεψαν στην Ελλάδα, πρώτα στην Αθήνα και έπειτα στο μεταλλείο.

90. Στην Αθήνα είχαν πέντε συναντήσεις με τη Citibank, με τον κ.Τσιλιμπάρη και τον κ.Δρυλλεράκη, με την Ernst & Young, με άλλη μια μεταλλευτική εταιρεία και με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Σ'εκείνη τη συνάντηση, ακόμα διαπραγματεύονταν με την Τράπεζα και ο κ.Kearney παρουσιάστηκε σαν μέλος της ομάδας τους, αν και ακόμα δεν είχε δεσμευτεί να συμπράξει στο σχέδιο.

91. Στο μεταλλείο ξόδεψε δυόμιση με τρεις μέρες με τον κ.Visagie και τον κ.Stephenson και επίσης με τον κ.Κοκκόνη, το Διευθυντή του μεταλλείου. Εκαναν μια μεγάλη περιοδεία στην περιοχή, στα μεταλλεία και στους μύλους, στο γεωλογικό γραφείο και σε όλη την ιδιοκτησία. Ο κ. Kearney είπε ότι η εντύπωσή του ήταν ότι ο κ.Visagie είχε ένα καταπληκτικό επίπεδο γνώσεων σχετικά με την ιδιοκτησία, τις οικονομικές πλευρές και τις τεχνικές λεπτομέρειες. Ο κ.Visagie χρησιμοποίησε κάθε λεπτό που ήταν μαζί για να του εξηγήσει τις θεωρίες του για τη γεωλογία, τα σχέδια του για τη βελτίωση της παραγωγής του μεταλλείου, καθώς και για το χρυσό, τη θέση και τον ποσοτικό προσδιορισμό του. Ο κ.Kearney επίσης περιέγραψε πώς αυτός με τη σειρά του ανέκρινε τον κ.Visagie για τη βάση των συμπερασμάτων του σχετικά με τις ποσότητες, τις θέσεις και τις περιεκτικότητες του χρυσού, που περιλαμβάνονταν στην αναφορά του, για παράδειγμα το απόθεμα της Ολυμπιάδας και τις επεκτάσεις του, το σωρό του συμπυκνώματος πυρίτη, την περιεκτικότητα των τελμάτων και τα δύο κοιτάσματα πορφυρικού χαλκού, τις Σκουριές και τη Φισώκα. Ο κ.Kearney είπε ότι σε απάντηση ο κ.Visagie εξηγούσε τους συλλογισμούς και τις ιδέες του και ότι φαινόταν ικανοποιητικός.

92. Σαν αποτέλεσμα, πίσω στο Τορόντο, μεταξύ 15 και 18 Οκτωβρίου 1993, ο κ.Kearney συναντήθηκε με τον κ.Stephenson και συζήτησε τη συμμετοχή του στο σχέδιο. Πρότεινε μια εταιρεία με την οποία συνεργάζονταν, όχι τη Northgate, η οποία θα επένδυε \$10.200.000 στο πρόγραμμα. Ήταν διατεθειμένος να κάνει αυτή την επένδυση γιατί θεωρούσε την ιδιοκτησία μια μοναδική ευκαιρία στον κόσμο, λόγω των δυνατοτήτων των περιουσιακών στοιχείων που ήταν διαθέσιμα σ'αυτή την τιμή. Η πρώτη δυνατότητα ήταν να γίνουν επικερδή τα μεταλλεία μολύβδου και ψευδαργύρου. Η δεύτερη ήταν να ανακτηθεί ο χρυσός από τους υπάρχοντες πυρίτες

και τα τέλματα. Η τρίτη ήταν να αυξηθεί η συνολική παραγωγή των μεταλλείων. Και, η πιο σημαντική, ήταν η δυνατότητα για μια πολύ μεγαλύτερη βάση αποθεμάτων, της τάξης των 10 εκατομμυρίων ουγγιών χρυσού, η οποία είπε ότι είναι εξαιρετικά μεγάλη με μεταλλευτικούς όρους. Επίσης εξήγησε ότι όταν κάποιος αγοράζει μια μεταλλευτική ιδιοκτησία βάσει των γνωστών αποθεμάτων, η τιμή αντανακλά την αξία αυτών των αποθεμάτων, και όχι την αξία του δυναμικού, που είναι ένα δώρο μέσα στην τιμή.

93. Ωστόσο ο κ.Kearney και ο κ.Stephenson δεν κατέληξαν σε συμφωνία γιατί το ποσό που πρόσφερε δεν ήταν ικανοποιητικό, και στις 20 Οκτωβρίου συμφώνησαν ότι ο κ.Stephenson θα ξαναεπικοινωνούσε μαζί του. Το Νοέμβριο, ο κ.Visagie και ο κ.Stephenson πήγαν να τον δούν και είπαν ότι προχωρούσαν με κάποιον άλλον, αλλά δεν του είπαν με ποιόν. Ο κ.Kearney είπε ότι εξακολουθούσε να ενδιαφέρεται για την ιδιοκτησία, αλλά όταν έμαθε ότι το φθινόπωρο του 1994 ήταν πάλι προς πώληση σε πλειστηριασμό, δεν έκανε προσφορά γιατί θεώρησε ότι αυτό αποκλείονταν από τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας που είχε υπογράψει με την Άλφα, εκτός και αν έκανε προσφορά μαζί της ή με τη συγκατάθεσή της.

94. Βρήκα ότι ο κ.Kearney ήταν ένας χρήσιμος, αξιόπιστος και με γνώση μάρτυρας. Σαν έμπειρος επιχειρηματίας και ορισμένες φορές νομικός σύμβουλος στη μεταλλευτική βιομηχανία, οι πράξεις και τα συμπεράσματά του, πάνω στα θέματα για τα οποία κλήθηκαν ειδικοί να δώσουν απόψεις, ήταν αξιόπιστες και πειστικές ανεξάρτητες μαρτυρίες σχετικά με τα παρακάτω θέματα :

[Αν οι πληροφορίες της Άλφα που περιλαμβάνονται στην Αναφορά Endeavour, στο Φύλλο Βασικών Σημείων και στην Ενημέρωση για τα Αποθέματα Χρυσού, καθώς και στις προφορικές παρουσιάσεις του κ.Visagie της ανάλυσής του για τις δυνατότητες του μεταλλείου να γίνει ένα πολύ επικερδές και μεγάλης παραγωγής χρυσορυχείο, ήταν πρωτότυπες, νέες και πολύτιμες πληροφορίες.

[Αν πίστευε ότι ήταν ελεύθερος να κληρονομήσει την ευκαιρία που παρουσίαζε η Κασσάνδρα το 1994, αφού είχε υπογράψει τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας και αφού του είχαν αποκαλυφθεί αυτές οι πληροφορίες ένα χρόνο νωρίτερα, το 1993.

vii) Το παρελθόν της TVX

95. Μέχρι τη δεκαετία του 1980, η TVX ήταν μια μικρή μεταλλευτική εταιρεία χρυσού και αργύρου με συμφέροντα στη Νότια Αμερική. Το 1991, η TVX συγχωνεύθηκε με τη θυγατρική της Inco που ασχολούνταν με το χρυσό, τη, Inco Gold. Από το 1991 ως το 1993, η IncoTVX έλεγχε τη διοίκηση και το συμβούλιο της TVX, και διαχειρίζονταν τα περιουσιακά της στοιχεία αποσκοπώντας στην πώλησή τους. Τον Ιούλιο του 1993 η Inco πούλησε το ποσοστό της στην εταιρεία, και η νέα διοικητική ομάδα, με αρχηγό τον κ.Batista στη θέση του Προεδρεύοντος, υιοθέτησε μια αναπτυξιακή στρατηγική με έμφαση στην έρευνα για πολύτιμα μέταλλα, την ανάπτυξη, την εξόρυξη και την πώλησή τους. Ο κ.Batista ήταν επίσης ο μεγαλύτερος μέτοχος, με ποσοστό 14%. Τον Ιούλιο του 1993 ήρθε στην εταιρεία ο κ.John Hick ως Πρόεδρος.

96. Ο κ.Hick ήταν ένας δικηγόρος που είχε εργαστεί στο πεδίο των εταιρικών ασφαλίσεων στο Τορόντο, από το 1978 ως το 1981, οπότε προσελήφθη στην Placer Dome, πρώτα ως σύμβουλος κι έπειτα ως Αντιπρόεδρος της εταιρείας, αρμόδιος για εξαγορές. Εφυγε το 1990 και τελικά πήγε στην Grafton Group, μια επιχείρηση

λιανικής πώλησης ενδυμάτων, σαν Πρόεδρος μέχρι το 1993. Και στις δύο βασικές του θέσεις, ο κ.Hick απέκτησε σημαντική εμπειρία στις συναλλαγές με πιστωτές, εκκαθαριστές και σε κάθε είδους θέματα σχετικά με πιστώσεις και αναμορφώσεις.

97. Τα άλλα υψηλόβαθμα στελέχη της διευθυντικής ομάδας το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 1993 ήταν ο κ.Jozsef Ambigus, Αντιπρόεδρος επί των Ερευνών, με βάση τη Χιλή και υπεύθυνος για την ανάλυση νέων ερευνητικών ευκαιριών. Ο κ.Michael Werner, μηχανικός μεταλλείων, Αντιπρόεδρος με βάση το Τορόντο και κύρια υπεύθυνος για τις δραστηριότητες της Βόρειας Αμερικής. Ο κ.Mozart Litwinski, Αντιπρόεδρος για τη Νότια Αμερική, επίσης μηχανικός μεταλλείων. Ο κ.Vic Wells, Αντιπρόεδρος επί των Οικονομικών, με βάση το Τορόντο. Ο κ.Flavio Godinho, υπεύθυνος για νομικά θέματα στη Νότια Αμερική.

98. Τον Οκτώβριο του 1993, η TVX είχε συμφέροντα σε έξι χρυσωρυχεία, αλλά δεν είχε ποσοστό ιδιοκτησίας σε καμία επιχείρηση εξόρυξης βασικών μετάλλων. Όταν η καινούρια ομάδα πήρε τον έλεγχο της TVX τον Ιούλιο 1993, η εταιρεία λειτουργούσε στις Η.Π.Α., στον Καναδά, τη Βραζιλία και τη Χιλή. Ήταν μια πολυμετοχική Καναδική εταιρεία, με τα κεντρικά της γραφεία στο Τορόντο και μετοχές εισηγμένες στα Χρηματιστήρια του Τορόντο και του Μόντρεαλ και, αργότερα, και της Νέας Υόρκης. Η νέα επιχειρησιακή στρατηγική της TVX ήταν να αναπτύσσεται εκεί όπου μπορούσαν να βρεθούν ευκαιρίες. Μελέτησε αρκετές δεκάδες ευκαιρίες για έρευνα και ανάπτυξη στο δεύτερο μισό του 1993 και το 1994 σε διάφορες περιοχές του κόσμου, και απέρριψε τις περισσότερες.

viii) Συνδιαλλαγές ανάμεσα στους ενάγοντες και την TVX

99. Γύρω στις 20 Οκτωβρίου 1993, ο κ.Stephenson πλησίασε τον κ.Ross McMaster, σύμβουλο επενδύσεων με την Dominion Securities του Τορόντο, και του ζήτησε να προτείνει κάποια εταιρεία που θα μπορούσε να ενδιαφέρεται να αγοράσει το μεταλλείο μαζί με την Άλφα. Ο κ.McMaster πρότεινε τον κ.Eike Batista της TVX Gold Inc.

100. Ο κ.Stephenson εφοδίασε τον κ.McMaster με την Συμφωνία Εμπιστευτικότητας για να την υπογράψει και να φροντίσει να την υπογράψει οποιοσδήποτε στον οποίο αποκαλύπτονταν οι πληροφορίες. Επίσης του έδωσε την Αναφορά Endeavour και το Φύλλο Βασικών Σημείων του σχεδίου. Συμφωνήθηκε στη δίκη ότι η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, η Αναφορά Endeavour και το Φύλλο Βασικών Σημείων στάλθηκαν με φαξ στον κ.Batista στο Ρίο ντε Τζανέιρο και στη συνέχεια, στις 22 Οκτωβρίου ο κ.Stephenson μίλησε στον κ.Batista στο τηλέφωνο και κανόνισαν να ταξιδέψουν αυτός και ο κ.Visagie στο Ρίο για να συναντηθούν με την TVX σε μερικές μέρες. Πήγαν στις 26 Οκτωβρίου 1993.

101. Ο κ.Stephenson κατέθεσε ότι σ'αυτή τη συνομιλία, ο κ.Batista, ο οποίος δεν κατέθεσε, ήταν πολύ ενθουσιώδης για το όλο σχέδιο, ήδη μιλούσε για μια συμφωνία, και είπε ότι θα ήταν προϋπόθεση να λάβουν επιδοτήσεις από την ΕΟΚ (τόρα ΕΕ-Ευρωπαϊκή Ένωση). Αυτές οι επιδοτήσεις ήταν πολύ ελκυστικές γιατί:

- a) Ήταν μη-επιστρεψιμες και
- b) Επειδή ο πατέρας του κ.Batista ήταν σύμβουλος για την απόκτηση τέτοιων επιδοτήσεων στην Πορτογαλία, πίστευε ότι ο πατέρας του θα μπορούσε να τους βοηθήσει να πάρουν επιδοτήσεις και για την Ελλάδα.

102. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι τον Οκτώβριο του 1993, η TVX δεν γνώριζε ότι τα Μ.Κ. ήταν διαθέσιμα προς πώληση, δεν είχε φάκελο ανοιχτό για την Κασσάνδρα πριν λάβει τις πρώτες πληροφορίες από την Άλφα, μέσω του κ. McMaster, και δεν θα είχε επιδιώξει την απόκτηση των μεταλλείων το 1993 αν δεν τους είχε προσφέρει αυτή την ευκαιρία η Άλφα.

103. Στα γραφεία της TVX στο Ρίο ο κ. Stephenson και ο κ. Visagie συναντήθηκαν με τον κ. Batista, τον Πρόεδρο, τον κ. Hick Πρόεδρο και Οικονομικό Διευθυντή, τον κ. Ambrus Αντιπρόεδρο επί των Ερευνών, τον κ. Godinho, σύμβουλο, και άλλους δύο, τον κ. Yamamoto και τον κ. Garcia. Αρχικά, ο κ. Hick υπέγραψε τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας της Άλφα για λογαριασμό της TVX. Αυτή η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας παρατίθεται ολόκληρη παρακάτω:

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Κύριοι:

Για να μπορέσετε να αξιολογήσετε την πιθανή συμμετοχή σας μαζί με την Άλφα Γκρουπ στην απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων των μεταλλείων Κασσάνδρας, τμήμα της Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, Αθήνα, Ελλάδα, θα σας παραδώσουμε μετά την υπογραφή από σας και παράδοση σε εμάς αυτής της γραπτής συμφωνίας, ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησία και της δραστηριότητες των Μ.Κ. Όλες οι πληροφορίες για τα Μ.Κ. που θα σας παραδώσουμε, ανεξάρτητα από τον τρόπο και τον χρόνο παράδοσης, θα αναφέρονται σε αυτό το γράμμα ως «Αποκλειστικές Πληροφορίες». Οι Αποκλειστικές Πληροφορίες δεν περιλαμβάνουν ωστόσο, πληροφορίες που είναι ή που θα γίνουν γενικά διαθέσιμες στο κοινό, εκτός αν αυτό είναι αποτέλεσμα αποκάλυψης από εσάς. Όπως χρησιμοποιείται σε αυτό το γράμμα ο όρος «πρόσωπο» περιλαμβάνει, αδιακρίτως, οποιαδήποτε εταιρεία, οργανισμό, συνεταιρισμό ή άτομο.

Εκτός αν εμείς, γραπτώς, συμφωνήσουμε διαφορετικά, συμφωνείτε:

- (a) εκτός αν απαιτηθεί από το νόμο, συμφωνείτε να κρατήσετε όλες τις Αποκλειστικές Πληροφορίες εμπιστευτικές και να μην αποκαλύψετε καμία από αυτές σε κανένα πρόσωπο, εκτός από αυτά που εργάζονται για εσάς ή για λογαριασμό σας και συμμετέχουν άμεσα και ενεργά στην αξιολόγηση της Προτεινόμενης Αγοράς, και να υποχρεώσετε αυτά τα πρόσωπα («αντιπροσώπους») να τηρήσουν τους όρους αυτής της γραπτής συμφωνίας και*
- (b) να μη χρησιμοποιήσετε τις Αποκλειστικές Πληροφορίες για κανένα σκοπό παρά μόνο σε σχέση με την ολοκλήρωση της Προτεινόμενης Αγοράς και κατά τρόπο που έχουμε εγκρίνει.*

Θα είστε υπεύθυνοι για κάθε παράβαση από εδώ και πέρα των όρων, από εσάς ή από τους αντιπροσώπους σας. Στην περίπτωση που θα απαιτηθεί από σας, σύμφωνα με ισχύοντα νόμο ή κανονισμό ή μέσω νομικής διαδικασίας, να αποκαλύψετε Αποκλειστικές Πληροφορίες, συμφωνείτε να μας ενημερώσετε εγκαίρως για αυτό το αίτημα.

Εκτός αν απαιτηθεί από το νόμο, ούτε εσείς, ούτε οι αντιπρόσωποί σας, δεν θα αποκαλύψετε, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεσή μας, σε κανένα πρόσωπο (εκτός από αυτά που συμμετέχουν άμεσα και ενεργά στην Προτεινόμενη Αγορά) καμία πληροφορία σχετική με την Προτεινόμενη Αγορά, ή με τους σχετικούς όρους, τις συνθήκες ή τα γεγονότα, ούτε το γεγονός ότι σας αποκαλύφθηκαν οι Εμπιστευτικές Πληροφορίες.

Αν αποφασίσετε ότι δεν επιθυμείτε να προχωρήσετε στην Προτεινόμενη Αγορά, θα μας ενημερώσετε εγκαίρως για αυτή την απόφαση. Σε αυτή την περίπτωση, ή στην περίπτωση που η Προτεινόμενη Αγορά δεν ολοκληρωθεί από σας, θα μας παραδώσετε, κατόπιν αιτήσεως μας, όλες τις Εμπιστευτικές Πληροφορίες, καθώς και όλα τα αντίγραφα, αναπαραγωγές, περιλήψεις και αποσπάσματα που βρίσκονται στην κατοχή σας ή στην κατοχή των αντιπροσώπων σας.

Αν και οι Αποκλειστικές Πληροφορίες περιέχουν πληροφορίες που πιστεύουμε πως είναι σχετικές με το σκοπό σας, την αξιολόγηση της Προτεινόμενης Αγοράς, δεν παρέχουμε καμία εγγύηση ως προς την ακρίβεια ή την πληρότητα αυτών των πληροφοριών. Δεν θα έχουμε καμία ευθύνη προς εσάς ή προς τους αντιπροσώπους σας, που θα απορρέει από τη χρήση των Αποκλειστικών Πληροφοριών.

Χωρίς να απεμπολούμε τα δικαιώματα και τις αποζημιώσεις που άλλως δικαιούμαστε, θα δικαιούμαστε ικανοποίηση, εάν εσείς, ή κάποιος από τους αντιπροσώπους σας παραβεί κάποιον από τους όρους αυτής της γραπτής συμφωνίας.

Παρακαλούμε επιβεβαιώστε τη συμφωνία σας με το παρόν, υπογράφοντας και επιστρέφοντας στον κάτωθι υπογεγραμμένο, το αντίγραφο αυτού του γράμματος που εσωκλείεται.

ΑΛΦΑ ΓΚΡΟΥΠ

“J.A.Stephenson”

Δέχτηκε και συμφώνησε στις 27 Οκτωβρίου 1993

TVX GOLD INC.

“J.Hick”

104. Έπειτα ο κ.Stephenson ξεκίνησε την παρουσίασή του η οποία πήρε τρία τέταρτα της ώρας, και καθώς μιλούσε έβαζε έγγραφα πάνω στο τραπέζι. Τους είπε ποια ήταν η Άλφα, και περιέγραψε την ανάμιξη του Οικονομικού Οργανισμού Endeavour και των διευθυντών του . Παρουσίασε το μεταλλείο σαν ένα αναξιόχρεο μεταλλείο βασικών μετάλλων στην Ελλάδα, το οποίο αυτοί έβλεπαν σαν ένα μεγάλης κλίμακας χρυσωρυχείο, αλλά που δεν είχε ακόμα αναγνωριστεί από άλλους. Τους είπε ότι έχανε μέχρι και \$1.500.000 το μήνα και ότι, με τις θεωρίες και την ανάλυση του κ.Visagie, θα μπορούσε να μετατραπεί σε ένα πολύ αποτελεσματικό μεταλλείο βασικών μετάλλων και ένα μεγάλο χρυσωρυχείο. Παρουσίασε το Φύλλο Βασικών Σημείων, μια έκδοση του οποίου είναι η εξής:

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ
Του
ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ

Αναθεωρημένο στις
14 Σεπτεμβρίου 1993

- 1/ Το γεγονός ότι οι λιμενικές εγκαταστάσεις που ανήκουν στα Μ.Κ. πρόσκεινται στο ένα από τα μεταλλεία και βρίσκονται 20 χλμ. από την Ολυμπιάδα, και το ότι υπάρχουν δύο μεγάλα Ευρωπαϊκά χυτήρια σε απόσταση 250 χλμ., στα οποία είναι εύκολη η πρόσβαση και μέσω θαλάσσης, βοηθά την ιδιοκτησία να εκμεταλλευτεί πλήρως το πλεονέκτημα της μεταφοράς.
- 2/ Η αξία αντικατάστασης των περιουσιακών στοιχείων είναι, όπως φαίνεται, \$100 εκατομμύρια, η λογιστική αξία είναι \$50 εκατομμύρια. Υπάρχει χρυσός με αξία \$55 εκατομμύρια στα σωρευμένα συμπυκνώματα, υπάρχουν δύο κοιτάσματα πορφυρικού χαλκού, υπάρχει σημαντικής αξίας χρυσός στα τέλματα, και όλα αυτά υποδεικνύουν ότι τα \$32 εκατομμύρια είναι μια πολύ χαμηλή τιμή για ένα αντικείμενο παγκοσμίου κλάσης.
- 3/ Η τρέχουσα παραγωγή είναι 1.425 τόνοι τη μέρα, η οποία θα μπορούσε να αυξηθεί, με μικρές μετατροπές στους μύλους, στους 3.400 τόνους τη μέρα. Το εργοστάσιο θα μπορούσε να επεκταθεί για 4.500 τόνους τη μέρα με ένα ποσό μεταξύ \$4-\$6 εκατομμυρίων.
- 4/ Η ιστορία της λειτουργίας τους δείχνει ότι πάνω από 17 εκατομμύρια τόνοι μεταλλεύματος μολύβδου, ψευδαργύρου και αργύρου έχουν εξαχθεί από τα τρία εν λειτουργία μεταλλεία και ακόμα τα γνωστά αποθέματα υπερβαίνουν τους 17 εκατομμύρια τόνους.
- 5/ Ο σωρός των 25.000 τόνων δυσκατέργαστου συμπυκνώματος έχει περιεκτικότητα χρυσού μεταξύ 22 και 24 γραμμαρίων ανά τόνο, και η λίμνη τελμάτων της Ολυμπιάδας περιέχει 4 γραμμάρια χρυσού ανά τόνο.
- 6/ Τα αναγνωρισμένα αποθέματα χρυσού στην περιοχή φαίνεται να υπερβαίνουν τις 10 εκατομμύρια ουγγιές.
- 7/ Καθώς μόνο ένα 4% του υπάρχοντος χρυσού ανακτάται και πωλείται αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με το προτεινόμενο σχέδιο η παραγωγή χρυσού θα αυξηθεί στις 200.000 ουγγιές το χρόνο, με χρήση της μεθόδου της βιο-οξειδωσης. Επιπλέον, άλλες 120.000 ουγγιές το χρόνο θα μπορούσαν να παραχθούν από το κοίτασμα του πορφυρικού χαλκού-χρυσού.
- 8/ Το κόστος αύξησης της παραγωγής χρυσού, με βάση τη διαδικασία της βιο-οξειδωσης, είναι μόνο \$88 ανά ουγγιά χρυσού.
- 9/ Το κόστος αναβάθμισης και αύξησης της παραγωγής των βασικών μετάλλων είναι σχετικά μικρό.
- 10/ Η αναβαθμισμένη και αυξημένη παραγωγή βασικών μετάλλων θα είναι κερδοφόρα με τις τρέχουσες τιμές και θα σηκώσει όλο το λειτουργικό κόστος, ενώ η παραγωγή χρυσού θα αποδώσει κέρδος όταν λειτουργήσει το

εργοστάσιο χρυσού στις 200.00 ουγγιές το χρόνο και η απόσβεση θα είναι σε 1 ½ χρόνο (έσοδα \$40-50 εκατομμύρια το χρόνο).

- 11/ Θα υπάρχει πολύ μεγάλη παραγωγή αργύρου, της τάξης των 4.000.000 ουγγιών το χρόνο.
- 12/ Υπάρχει πολύ καλή πρόσβαση στα προγράμματα της ΕΟΚ για χρηματοδότηση μελλοντικών επεκτάσεων και προγραμμάτων, καθώς και άμεση πρόσβαση στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για δάνεια και διευκολύνσεις.
- 13/ Είναι προφανές ότι αυτό είναι ένα νομισματικό παιχνίδι, καθώς όλοι οι μισθοί πληρώνονται σε φτηνές δραχμές και η παραγωγή πωλείται σε δολάρια.
- 14/ Η παραγωγή βασικών μετάλλων χωρίς το χρυσό έχει ένα θετικό οικονομικό ισοζύγιο, χωρίς τις επενδύσεις, με τις σημερινές τιμές. Αφού οι περισσότεροι παραγωγοί μολύβδου και ψευδαργύρου επί του παρόντος λειτουργούν με ζημία, φαίνεται ότι τα Μ.Κ. θα είναι ένας από τους παραγωγούς με το χαμηλότερο κόστος.

Ο κ. Stephenson επίσης περιέγραψε την αλληλογραφία με την Εκκαθαρίστρια και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, τον μεγαλύτερο πιστωτή. Έβαλε στο τραπέζι όλα τα έγγραφα αφήνοντας την TVX να τα ελέγξει και να τα αντιγράψει, αν ήθελε. Το προσωπικό της TVX πήρε ορισμένα έγγραφα και κράτησε αντίγραφα, αλλά δεν έκανε αρχείο. Ωστόσο, η TVX περιέλαβε στα έγγραφά της το γράμμα της 5^{ης} Οκτωβρίου της Εθνικής Κεφαλαίου και το γράμμα του κ. Δρυλλεράκη, που αναφέρθηκε παραπάνω, σχετικά με τις νομικές απαιτήσεις της εκκαθάρισης. Ο κ. Hick δεν θυμόταν να έχει δει αυτά τα έγγραφα, μέχρι που γύρισαν στο Τορόντο. Ο κ. Stephenson είπε ότι είχαν μια συμφωνία εμπιστευτικότητας με την Citibank στην Αθήνα και είχαν πάρει πληροφορίες από αυτήν. Επίσης κατέθεσε γενικά άρθρα σχετικά με το πώς γίνονται οι δουλειές στην Ελλάδα, μετά έδωσε το λόγο στον κ. Visagie.

105. Ο κ. Visagie τότε περιέγραψε το σχέδιο και εμφάνισε έγγραφα όπως το Υπόμνημα Προσφοράς της Citibank και η Αναφορά Endeavour. Χρησιμοποίησε έναν χάρτη για να δείξει τα μεταλλεία και τους μύλους, τις εγκαταστάσεις φόρτωσης στο λιμάνι και κάθε ένα από τα κοιτάσματα. Μετά έκανε μια παρουσίαση για το κάθε κοιτάσμα. Χρησιμοποιώντας την Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού και τις κατά μήκος και κατά πλάτος τομές, εξήγησε τη θεωρία του για τη γεωλογία και το γιατί πίστευε ότι υπήρχαν οι ρηχές και οι βαθιές επεκτάσεις. Παρουσίασε και τους ποσοτικούς προσδιορισμούς του για κάθε περιοχή, που δίνουν σύνολο 10,5 εκατομμύρια ουγγιές. Εκτός από την Ολυμπιάδα, το Μαδέμ Λάκκο και τις Μαύρες Πέτρες, τα τρία εν λειτουργία μεταλλεία, έκανε επίσης μια ανάλυση της Πιάβιτσα, της Μπαξίνας, των Σκουριών, της Φισώκας, του δυναμικού του μαγγανίου, των τελμάτων της Ολυμπιάδας, του σωρού του χρυσοφόρου πυρίτη, των καταλοίπων της τήξης του Στρατωνίου και της τεράστιας περιοχής για νέες έρευνες. Κατέληξε ότι ο χρυσός ήταν παγκοσμίου κλάσης και ότι στην Αναφορά Endeavour είχαν εκτιμήσει μόνο τα 3,5 εκατομμύρια ουγγιές, που ήταν τα γνωστά αποθέματα. Επίσης ανέφερε τα κοιτάσματα πορφυρικού χαλκού.

106. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην οικονομική πλευρά του να παράγουν χρυσό χαμηλού κόστους, κάνοντας την επιχείρηση των βασικών μετάλλων ουδέτερη από πλευράς κόστους. Όπως αναπτύχθηκε στην Αναφορά Endeavour, πρότεινε την ελάττωση του αριθμού των εργαζομένων και την αύξηση της ποσότητας παραγωγής από 170.000 τόνους το χρόνο σε 935.000 τόνους το χρόνο. Περιέγραψε επίσης πώς θα έπρεπε να εκσυγχρονιστεί το μεταλλείο, με την αντικατάσταση των χειροκίνητων γεωτρυπάνων με μεγάλα γεωτρύπανα και με την αλλαγή της υποστήριξης της στέγης. Αναφέρθηκε στα διαγράμματα της Αναφοράς Endeavour που είχε ετοιμάσει για να δείξει την οικονομική πλευρά του θέματος, και στο επενδυτικό σχέδιο που χρησιμοποιούσε τα στοιχεία του, συμπεριλαμβανομένου και του εργοστασίου βιο-οξειδωσης για την ανάκτηση του χρυσού. Το κόστος κατασκευής αυτού του εργοστασίου υπολογίστηκε στα \$82.000.000.

107. Σε αυτό το σημείο, ο κ.Hick είπε ότι δεν τους ενδιέφερε η βιο-οξειδωση, γιατί δεν ήταν δυνατόν να χρηματοδοτήσουν αυτό το πρόγραμμα. Ο κ.Visagie έπειτα ξεκίνησε να μιλάει για την τεχνολογία της υδατικής οξειδωσης υπό πίεση, που είχε αναπτύξει και προτιμούσε η METBA, και για τη δουλειά που είχε κάνει η METBA πάνω σ' αυτό, ξοδεύοντας \$7.000.000.

108. Σ' αυτό το σημείο, ο κ.Batista διέκοψε και είπε ότι ήθελαν να δούν την οικονομική ανάλυση, για το πόσα χρήματα θα έβγαζαν από το σχέδιο. Ο κ.Visagie στράφηκε προς την Αναφορά Endeavour, αλλά ο κ.Batista είπε ότι θα ήθελε να το δει γραμμένο στον πίνακα. Ο κ.Visagie πήγε στον πίνακα και κατέγραψε με επεξηγηματικό τρόπο το οικονομικό ισοζύγιο για 100.000 ουγγιές χρυσού το χρόνο, αλλά ο κ.Batista είπε ότι ήθελε να δει την περίπτωση των 200.000 ουγγιών το χρόνο. Αυτό περιλάμβανε \$120.000.000 για το εργοστάσιο ανάκτησης του χρυσού με υδατική οξειδωση υπό πίεση. Μερικά από τα κοστολόγια που χρησιμοποίησε ο κ.Visagie, προέρχονταν από την Αναφορά Endeavour, ενώ άλλα όχι. Επειδή η υδατική οξειδωση δεν ήταν η τεχνολογία που πρότεινε αυτή η Αναφορά, δεν περιλάμβανε αυτό το κοστολόγιο, ούτε τις καθαρές εισροές για 200.000 ουγγιές χρυσό. Οι καθαρές εισροές που παρουσίασε ο κ.Visagie ήταν θετικές μετά τον τέταρτο χρόνο, και κυμαίνονταν από \$46.000.000 σε \$70.000.000 .

109. Ο κ.Batista ενθουσιάστηκε με αυτή την παρουσίαση. Ο κ.Stephenson πήρε ξανά το λόγο και άρχισε να μιλάει για το είδος της συμφωνίας που ήθελε η Άλφα. Πήγαν για φαγητό και μετά το φαγητό ο κ.Visagie έκανε ένα μικρό σώου με σλάιντς της Κασσάνδρας, έβαλε στο τραπέζι περίπου 100 έγγραφα, συμπεριλαμβανομένης της δικής του Αναφοράς Ωμέγα του Ιουνίου 1993 και τα έθεσε στη διάθεση των ανθρώπων της TVX για να τα πάρουν ή να τα αντιγράψουν. Επίσης τους έδειξαν και μερικά δείγματα που είχαν και ο κ.Ambrus πλησίασε τον κ.Visagie με ορισμένες ερωτήσεις σχετικά με τη γεωλογία.

110. Αρχισαν να συζητούν τους όρους της συμφωνίας. Η αρχική θέση των εναγόντων ήταν ότι η Άλφα θα είχε την ιδιοκτησία του 50% των μεταλλείων. Αυτό απορρίφθηκε από την TVX και την επόμενη μέρα κατέληξαν να συζητούν για ένα 20% φερόμενο ποσοστό και ένα 4% ποσοστό συμμετοχής, πράγμα που σήμαινε ότι η Άλφα θα έπρεπε να πληρώσει το μερίδιο στα έξοδα που αντιστοιχούσε σε αυτό το ποσοστό. Εκείνη τη μέρα, Παρασκευή 28 Οκτωβρίου, κανονίστηκε ότι ο κ.Ambrus θα πήγαινε στο Τορόντο για να εξετάσει τα έγγραφα της Άλφα και ότι αντιπρόσωποι

της TVX θα έκαναν μια επίσκεψη στο μεταλλείο στην Ελλάδα, μερικές μέρες αργότερα.

111. Στο Τορόντο την επόμενη Δευτέρα, ο κ.Ambrus πέρασε περίπου δύο ώρες εξετάζοντας τα έγγραφα της Άλφα και πήρε μαζί του ένα άρθρο σχετικά με το κοίτασμα πορφυρικού χαλκού των Σκουριών, που ήταν ένα θέμα στο οποίο είχε ειδικευθεί κατά τις ακαδημαϊκές του σπουδές. Μετά την επίσκεψή του, έγιναν διαπραγματεύσεις για άλλες δύο μέρες μεταξύ του κ.Stephenson, με κάποια συμμετοχή και από τον κ.Visagie, για την Άλφα, και του κ.Hick και του κ.Craig, δικηγόρου, για την TVX. Όλη η αλληλογραφία που είχε η Άλφα με πρόσωπα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων της Εθνική Τράπεζας, της Εκκαθαρίστριας και του κ.Δρυλλεράκη, του δικηγόρου τους, παραδόθηκε στον κ.Hick. Αυτή η αλληλογραφία παρουσίαζε με λεπτομέρειες τη συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας και της Άλφα, σχετικά με το προτιμησιακό καθεστώς που υπήρχε για μια συμφωνία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, υποκείμενης στις νομικές διατάξεις της απαραίτητης διαδικασίας.

112. Ο κ.Stephenson συνέταξε ένα προσχέδιο συμφωνίας, το οποίο στη συνέχεια τροποποιήθηκε και ανασυντάχθηκε από τον κ.Craig. Το προσχέδιο του κ.Craig αρχίζει ως εξής:

Γνωστοποιήσατε στην TVX Gold Inc. ("TVX") ότι στους κυρίους H.Visagie, D.Lean, J.Stephenson και McDonald (η «Άλφα Γκρουπ») έχει παραχωρηθεί το αποκλειστικό δικαίωμα να διαπραγματευθούν την απόκτηση όλων των περιουσιακών στοιχείων της Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων («ΑΕΕΧΠΛ») από την Εκκαθαρίστρια αυτών των στοιχείων, την Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε («Ε.Κ.») με την υποστήριξη της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, του μεγαλύτερου πιστωτή της ΑΕΕΧΠΛ. Η Άλφα Γκρουπ γνωστοποίησε επίσης στην TVX ότι είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει στην TVX ένα ποσοστό σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία («Μεταλλεία Κασσάνδρας»), όλα σύμφωνα με τους όρους και τις συνθήκες που παρουσιάζονται παρακάτω.

113. Αυτά τα λόγια, με ελάχιστες τροποποιήσεις, παρέμειναν στην τελική μορφή της συμφωνίας. Μια από τις βασικές θέσεις των εναγομένων σε αυτή τη δίκη, είναι ότι η TVX ενδιαφερόταν μόνο για τη συμφωνία αποκλειστικότητας που είχε η Άλφα με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, και ότι αυτός ήταν ο μόνος λόγος που έκανε τη συμφωνία με την Άλφα, και όχι λόγω της αποκάλυψης κάποιων εμπιστευτικών πληροφοριών για τα Μ.Κ. Ο κ.Hick είπε ότι σε εκείνη τη συνάντηση στο Ρίο, πριν υπογραφεί η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, ο κ.Stephenson άνοιξε τη συζήτηση λέγοντας ότι είχαν μια ευκαιρία, μια σχεδόν κλεισμένη δουλειά, ότι έψαχναν για χρηματοδότηση και για μια μεγάλη εταιρεία που θα τους έδινε αξιοπιστία, και ότι ο χρόνος ήταν σημαντικός, γιατί είχαν αποκλειστικότητα μόνο για κάποια περίοδο. Ο κ.Stephenson και ο κ.Visagie είπαν ότι το πρώτο πράγμα που έγινε ήταν η υπογραφή της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας. Ο κ.Stephenson είπε ότι απλώς τους έδωσε την αλληλογραφία και εξήγησε τους όρους και δεν έδωσε έμφαση στην αποκλειστικότητα.

114. Αν και οι αναμνήσεις του κ.Hick από τη συνάντηση στο Ρίο ήταν πολύ περιορισμένες και βοηθήθηκε ακούγοντας τα στοιχεία από τους ενάγοντες, δέχομαι

ότι ο κ. Stephenson σίγουρα θα είχε τονίσει στην TVX σε κάποιο σημείο ότι η Άλφα είχε διαπραγματευτεί μια συμφωνία με την Εθνική Τράπεζα, σαν τον μεγαλύτερο πιστωτή στην εκκαθάριση. Επιπλέον, δέχομαι ότι θα πρέπει να είχε τονίσει ότι οι βασικοί όροι της αγοράς είχαν συμφωνηθεί, συμπεριλαμβανομένης και της τιμής των \$32.000.000 και του τρόπου πληρωμής. Επίσης ότι μια προσφορά από την Άλφα με αυτούς τους όρους πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, θα υποστηριζόταν από την Τράπεζα, η οποία δεν θα προσπαθούσε να πετύχει μια ψηλότερη τιμή από άλλους πιθανούς αγοραστές. Δέχομαι και ότι ο κ. Stephenson θα μπορούσε να είχε χρησιμοποιήσει τον όρο «αποκλειστική» περιγράφοντας τη συμφωνία, και μάλλον το έκανε.

115. Ωστόσο, είναι επίσης προφανές από τα στοιχεία ότι το νομικό πρόβλημα του πώς θα μπορούσε να επιτευχθεί μια ιδιωτικά συμφωνημένη πώληση των μεταλλείων, σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο για τις εκκαθαρίσεις, είχε αναφερθεί στην αλληλογραφία που παρουσιάστηκε στο Ρίο και παραδόθηκε στον κ. Hick στο Τορόντο, στην αρχή των διαπραγματεύσεων. Υπήρχε το γράμμα του κ. Δρυλλεράκη στον κ. Stephenson της 25^{ης} Οκτωβρίου 1993, όπου λέει ότι συναντήθηκε με τον δικηγόρο της Εθνικής Κεφαλαίου, ο οποίος ανησυχούσε: « *ότι η όλη διαδικασία και πορεία που σχεδιάζουμε (πρόωρα κατά κάποιο τρόπο) μπορεί να δημιουργήσει την παρανόηση εκ μέρους μας ότι ακολουθούμε μια καθορισμένη νομική διαδικασία, που δημιουργεί δεσμεύσεις και ευθύνες, τόσο για την Εθνική Κεφαλαίου, όσο και για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος*». Ο κ. Δρυλλεράκης συνεχίζει λέγοντας ότι διαβεβαίωσε τον δικηγόρο ότι:

«έχουμε επίγνωση της κατάστασης, καταλαβαίνουμε ότι η πορεία που ακολουθούμε δεν είναι εγκεκριμένη από το νόμο και ότι, αν η αναμενόμενη νομοθετική ρύθμιση δεν περάσει από το Κοινοβούλιο, επειδή η Ελληνική Κυβέρνηση μπορεί να προσεγγίσει διαφορετικά το όλο πρόβλημα, όλες οι προσπάθειες που θα έχουμε κάνει εν τω μεταξύ θα είναι άχρηστες και ο χρόνος που ξοδέψαμε χαμένος. Εξήγησα ότι οι πελάτες μου εξακολουθούν να θέλουν να το διακινδυνεύσουν και να προβούν στις προκαταρκτικές ενέργειες, οι οποίες θα εξοικονομήσουν χρόνο, στην περίπτωση που θα προχωρήσουμε στο άμεσο μέλλον.»

116. Κατά την απόψή μου, είναι ξεκάθαρο από την αλληλογραφία ότι, αν και τα εμπλεκόμενα μέρη στην Ελλάδα (εκτός από τη νεοεκλεγμένη Κυβέρνηση), συμφωνούσαν ότι ήθελαν να διευκολύνουν την εξαγορά από την Άλφα, όλοι αναγνώριζαν ότι χωρίς νέα νομοθεσία θα έπρεπε να γίνει διαγωνισμός κάποιου είδους. Ο κ. Stephenson κατέθεσε ότι πίστευε πως αν χρειαζόταν ένας διαγωνισμός για να «ευλογήσει» τη συναλλαγή, θα μπορούσε να είναι ένας διαγωνισμός με προτιμώμενο υποψήφιο. Θεώρησα ότι αυτό σήμαινε ένα διαγωνισμό που θα είχε σκοπό να επιβεβαιώσει τη συμφωνία με την Άλφα. Αν και ο κ. Hick αρνήθηκε στην κατάθεσή του ότι σκέφτηκε ποτέ πως θα υπήρχε κάποιο είδος πλειστηριασμού ή διαγωνισμού, αυτό παραβλέπει όλες τις αναφορές της αλληλογραφίας στη νομική κατάσταση, τόσο το 1993 όσο και το 1994. Καταλήγω στο ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι πίστευαν ότι όλες οι νομικές απαιτήσεις θα έπρεπε να κανονιστούν από τους Έλληνες Αρμόδιους, εφ' όσον ήθελαν να κλείσουν την ιδιωτική συμφωνία με το γκρουπ Άλφα-TVX.

117. Συνεπώς δεν πιστεύω ότι ο κ. Hick και η TVX είχαν ανταπάτες σχετικά με τη φύση ή τη σταθερότητα των διακανονισμών της Άλφα με τα διάφορα Ελληνικά

θεσμικά όργανα το φθινόπωρο του 1993. Ο κ.Hick είχε μεγάλη εμπειρία από εκκαθαρίσεις και καταστάσεις αδυναμίας πληρωμής χρεών. Αν και δέχομαι ότι σύμφωνα με την εμπειρία του, ο μεγαλύτερος πιστωτής θα έπαιρνε κανονικά την απόφαση για τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων, οι διαδικασίες κυβερνώνται πάντα από τους νόμους, και σαν δικηγόρος ήξερε ότι οι ισχύοντες νόμοι, που αναφέρονται στην αλληλογραφία, τελικά θα υπερίσχυαν. Άρα η TVX ήξερε, όταν διαπραγματευόταν και υπέγραφε τη συμφωνία, ότι οποιοδήποτε «αποκλειστικό δικαίωμα διαπραγμάτευσης» και να είχε η Άλφα, δεν ήταν κάτι έγκυρο ενώπιον της Εκκαθαρίστριας ή της Τράπεζας, αλλά ήταν απλώς μια ευκαιρία να έχουν το προβάδισμα, ή όπως το ανέφερε ο κ.Hick στην επιστολή του του Ιουλίου 1994, με την οποία τερμάτιζε τη συμφωνία, ένα «βύσμα».

118. Η επίσκεψη στη τοποθεσία πραγματοποιήθηκε στις 6 με 9 Νοεμβρίου 1993, με τον κ.Visagie και τον κ.Godfrey McDonald, έναν σύμβουλο μεταλλουργίας και πρώην συνεργάτη του κ.Visagie στην Curragh, από την πλευρά της Άλφα, και τον κ. Werner, τον κ. Ambrus και τον κ.Χρυσούλο, έναν σύμβουλο ορυκτολόγο που μιλούσε ελληνικά, από την πλευρά της TVX. Επισκέφθηκαν το χώρο του μεταλλείου και έκαναν έναν γύρο όλης της ιδιοκτησίας, τον οποίο ο κ.Visagie περιέγραψε όπως περίπου και την επίσκεψή του με τον κ.Keatney. Συζήτησαν για όλα τα μεταλλεία και τους μύλους, καθώς και για τα τέλματα και τις αποθέσεις στείρων, το σωρό του πυρίτη και τις διάφορες περιοχές για πιθανή εκμετάλλευση. Επίσης συζήτησαν τις οικονομικές πλευρές της αναβάθμισης των δραστηριοτήτων, τη μελλοντική παραγωγή και το εργοστάσιο χρυσού. Έγιναν παρουσιάσεις από το προσωπικό του μεταλλείου και ο κ.Visagie συζήτησε ξανά τις ιδέες του για τη γεωλογία με τον κ.Ambrus. Οι άνθρωποι της TVX επίσης είχαν και την ευκαιρία να εξετάσουν από μόνοι τους την περιοχή. Ο κ.Visagie και ο κ.Werner είχαν μια σύγκρουση προσωπικοτήτων, και σαν αποτέλεσμα αυτού του ταξιδιού, η TVX αποφάσισε ότι θα απέρριπτε από τη συμφωνία κάθε υποχρέωση να κρατήσει κάποιους από την Άλφα Γκρουπ σαν υπαλλήλους της στο πρόγραμμα.

119. Ο κ.Ambrus και ο κ.Werner έδωσαν αναφορά στον κ.Hick κατά την επιστροφή τους από την Ελλάδα. Ο κ.Hick περιέγραψε στο δικαστήριο τη σκοπιμότητα αυτών των αναφορών ως εξής:

Ο βασικός σκοπός ήταν να επιβεβαιώσουμε κάποιες από τις πληροφορίες που ακούσαμε στο Ρίο και να αποκτήσουμε, αν θέλετε, μια εντύπωση ή μια άποψη, από ανθρώπους στους οποίους είχαμε εμπιστοσύνη, από την πλευρά της γεωλογίας και του δυναμικού, για το τι υπήρχε εκεί, ποιες ήταν οι μελλοντικές δυνατότητες και επίσης, ποια ήταν η κατάσταση των δραστηριοτήτων και τι μπορούσε ή δεν μπορούσε να γίνει μ'αυτές. Έτσι ήταν μια ανάλυση του τι υπάρχει εκεί και ποια είναι η γνώμη τους για αυτό σαν μια πιθανή επένδυση. Και το ήθελα αυτό προτού καταλήξουμε σε συμφωνία με την Άλφα Γκρουπ.

Ο κ.Ambrus ανέφερε στον κ.Hick πως όχι μόνο ήταν εξαιρετικά πιθανό ότι τα αποθέματα που είχαν υπολογιστεί ήταν λογικά, αλλά και ότι η ιδιοκτησία είχε εξαιρετικές δυνατότητες και, τόσο αυτός όσο και ο κ.Werner, συνέστησαν την επιδίωξη της αγοράς. Ο κ.Hick λοιπόν, αποφάσισε ότι θα συνιστούσε την αγορά στο Συμβούλιο. Και στις 16 Νοεμβρίου 1993, σύμφωνα με τα πρακτικά του Συμβουλίου, ο κ.Hick ανέφερε στο Διοικητικό Συμβούλιο της TVX :

Ο κ.Hick ανέφερε ότι η Εταιρεία διερευνούσε μια προοπτική στην Ελλάδα, η οποία ήταν ένα μεταλλείο μολύβδου/ψευδαργύρου/αργύρου, με μεγάλες

ποσότητες χρυσού. Το σχέδιο περιλάμβανε ένα μεταλλείο, που βρισκόταν σε λειτουργία, αλλά είχε κακή διοίκηση. Ο κ.Hick ανέφερε ότι η προτεινόμενη συναλλαγή θα περιλάμβανε μια εξαιρετικά χαμηλή τιμή εισόδου με τρομακτικές δυνατότητες κέρδους –ειδικά έχοντας υπ' όψιν το περιεχόμενο σε χρυσό. Τόνισε ότι, το πρόγραμμα θα περιλάμβανε μια αγορά της τάξης των \$30.000.000 - \$35.000.000, διαπραγματεύσιμη ως προς το ύψος του ποσού και τους όρους πληρωμής, \$120.000.000 για να χτιστεί ένα εργοστάσιο επεξεργασίας του χρυσού και περίπου \$35.000.000 για να αναβαθμιστούν οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις. Υπέδειξε ότι ένας από τους σημαντικούς παράγοντες, για τη λήψη μιας απόφασης να προχωρήσουν, θα ήταν η διαθεσιμότητα των επιδοτήσεων της ΕΕ, ώστε να βελτιωθούν τα οικονομικά μεγέθη του προγράμματος.

120. Μέχρι αυτό το σημείο, η TVX είχε μόνο τις πληροφορίες που έλαβε από την Άλφα και τις πληροφορίες που οι κύριοι Werner, Ambrus και Χρυσούλος είχαν μάθει κατά την τριήμερη επίσκεψή τους στο μεταλλείο. Στην κατάθεσή του, ο κ.Hick είπε ότι οι πληροφορίες στις οποίες αυτός βασιζόταν ήταν αυτές από τους δικούς του ανθρώπους. Δεν ήταν διατεθειμένος να αναγνωρίσει ότι οι πληροφορίες που έλαβε από την Άλφα είχαν κάποια επίδραση στην απόφασή του να προχωρήσει στην απόκτηση των Μ.Κ., σε οποιοδήποτε στάδιο.

121. Η TVX συνέχιζε όλο αυτό το διάστημα να διαπραγματεύεται τους όρους της συμφωνίας με την Άλφα, μέχρι που, τελικά, η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας πήρε την τελική της μορφή στις 25 Νοεμβρίου 1993.

ix) Η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας μεταξύ της Άλφα και της TVX

122. Η δομή της συμφωνίας χρηματοδότησης προέβλεπε ότι μια κοινοπραξία με το όνομα Αιγαιακή θα ήταν ο κάτοχος όλων των συμφερόντων της Άλφα στα Μ.Κ., τα οποία συμφερόντα είχαν οριστεί στην εισαγωγή ως «το αποκλειστικό δικαίωμα να διαπραγματευτεί την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων της ΑΕΕΧΠΛ», και η Αιγαιακή θα έκανε την απαραίτητη αυτοψία και θα αποκτούσε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Με την υπογραφή, η TVX πλήρωσε στην Άλφα \$163.000 για έξοδα, και για αυτό απέκτησε ένα 10% ποσοστό στην Αιγαιακή. Η TVX συμφώνησε να παρέχει το 100% των χρημάτων που απαιτούνταν για την αυτοψία και να διαπραγματευτεί και να ολοκληρώσει τη συμφωνία σε ποσό που να μην ξεπερνάει τα \$1.500.000, η οποία συμφωνία να περιέχει το δικαίωμα του τερματισμού αυτής της υποχρέωσης με 15 ημερών προειδοποίηση. Η Άλφα έδωσε στην TVX το δικαίωμα να αποκτήσει ένα επιπλέον 78% της Αιγαιακής παρέχοντας άλλα \$14.000.000 στην Αιγαιακή για να ολοκληρώσει την απόκτηση των Μ.Κ. Η Άλφα θα κρατούσε ένα φερόμενο ποσοστό 12%, δηλαδή χωρίς να απαιτείται από αυτήν καμμία πληρωμή. Μέσα σε ένα χρόνο η Άλφα μπορούσε να επιλέξει να αγοράσει ένα επιπλέον 12%, σαν ποσοστό συμμετοχής, δηλαδή συμμετέχοντας σε όλα τα έξοδα κατά 12%.

123. Η συμφωνία προέβλεπε επίσης ότι, με 15 ημερών προειδοποίηση η TVX μπορούσε να επιλέξει να τερματίσει την υποχρέωσή της να χρηματοδοτήσει την αυτοψία και τα έξοδα των διαπραγματεύσεων. Σε αυτή την περίπτωση, αν η Αιγαιακή ή η Άλφα κατέληγαν να αγοράσουν τα μεταλλεία, η Άλφα θα αγόραζε πίσω από την TVX το ποσοστό της του 10%, 10 μέρες μετά από αυτή την αγορά.

124. Η συμφωνία απαιτούσε μια συμφωνία των μετόχων, ένα δικαίωμα αρχικής άρνησης, πλήρη πρόσβαση και από τα δύο μέρη σε όλες τις πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της Αιγαιακής, μια συμφωνημένη βάση για την πληρωμή των καθαρών εσόδων, και προέβλεπε τη διαπραγμάτευση συμφωνιών απασχόλησης για την Άλφα Γκρουπ και για τον κ.McDonald, μετά την απόκτηση των μεταλλείων.

125. Ούτε η TVX, ούτε η Άλφα ήθελαν να αναμιχθεί η Endeavour στην εξαγορά, και την επόμενη μέρα στάλθηκε από την Άλφα μια επιστολή τερματισμού της συνεργασίας τους. Η συμφωνία χρηματοδότησης προέβλεπε ότι η TVX δεν είχε καμμία ευθύνη για οτιδήποτε πιθανόν να χρωστούσε η Άλφα στην Endeavour με τον τερματισμό της συμφωνίας τους. Η TVX ωστόσο, συμφώνησε να συνεισφέρει \$100.000 για οποιονδήποτε συμβιβασμό έκανε η Άλφα με την Endeavour. Τελικά η Endeavour μύνησε την Άλφα για παράβαση της συμφωνίας τους και το δικαστήριο πληροφορήθηκε ότι έγινε ένας διακανονισμός, ανάλογα με την έκβαση αυτής εδώ της δίκης.

126. Αν και η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας προβλέπει την περίπτωση να αγοράσει η Άλφα τα μεταλλεία, στην περίπτωση που η TVX τερματίσει την χρηματοδοτική της υποχρέωση, πριν από την αγορά, δεν αναφέρει τίποτε για την περίπτωση να αγοράσει η TVX τα μεταλλεία μετά τον τερματισμό.

127. Αφού υπεγράφη η συμφωνία, ο κ. Stephenson έγραψε στον κ. Hick λέγοντας ότι αυτός και ο κ. Visagie τώρα πια θα «κοιτούσαν αλλά δεν θα άγγιζαν», δεν θα έκαναν καμμία ενέργεια χωρίς οδηγίες από την TVX, και «απλώς θα προωθούσαν τα πράγματα στην Αθήνα με τον συνηθισμένο τους σύνδεσμο, τον κ. Βασίλη Τσιλιμπάρη της Citibank, N.A». Θεωρούσαν, όπως είχαν συμφωνήσει, ότι η TVX θα προχωρούσε για λογαριασμό της κοινοπραξίας με την αυτοψία και με τις διαπραγματεύσεις με την Εκκαθαρίστρια και τις άλλες Ελληνικές οντότητες για την αγορά των μεταλλείων και ότι ο ρόλος της Άλφα Γκρουπ θα περιοριζόταν σε ότι τους ζητούσε να κάνουν η TVX.

128. Η TVX άρχισε αμέσως να κάνει την αυτοψία της για τα μεταλλεία και, σύμφωνα με τον κ. Hick τελικά ξόδεψε εκατοντάδες δολάρια μέχρι τον Αύγουστο του 1994, όταν τερμάτισε τη συμφωνία. Τα βασικά έξοδα ήταν η αυτοψία και η πληρωμή δικηγόρων και άλλων που σχετίζονταν ή βοηθούσαν στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων. Η TVX προσέλαβε το Μάρτιο τον κ. Παπαδόπουλο, σαν Αντιπρόεδρό της στην Αθήνα, και κράτησε τον κ. Δρυλλεράκη, μαζί με τον δικό της δικηγόρο, τον κ. Καρυτινό, καθώς και τους ελεγκτές τους στην Αθήνα.

129. Στις Δεκεμβρίου ο κ. Hick πήγε στην Ελλάδα για πρώτη φορά και εκεί συνάντησε τον κ. Stephenson και τον κ. Visagie. Ο κ. Stephenson τον είχε συστήσει στον κ. Τσιλιμπάρη της Citibank από το τηλέφωνο και ο κ. Hick του έδωσε πληροφορίες για την TVX, ώστε αυτός να ενημερώσει την Εθνική Τράπεζα να διαπραγματευτεί με το νέο γκρουπ Άλφα/TVX.

130. Στην Αθήνα ο κ. Stephenson σύστησε τον κ. Hick στον κ. Δρυλλεράκη, το δικηγόρο τους, στον κ. Τσιλιμπάρη και σε άλλους από τη Citibank, σε ανθρώπους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και στον Καναδό Πρέσβη. Ο κ. Hick ήταν περίεργος γιατί ο κ. Τσιλιμπάρης, που ήταν με τη Citibank, ήταν τόσο εξυπηρετικός προς αυτούς και, είτε το Δεκέμβριο είτε αμέσως μετά, ο κ. Stephenson του είπε για την προμήθεια του \$1.000.000 που είχε συμφωνήσει να τον πληρώσει η Άλφα αν έπαιρναν τα μεταλλεία. Ο κ. Hick εξεπλάγη και είπε στον κ. Stephenson ότι εντάξει, αυτό ήταν δική τους δουλειά, αλλά δεν ήθελε η TVX να έχει καμμία σχέση μ' αυτή τη συμφωνία.

131. Ενώ βρισκόταν στην Ελλάδα το Δεκέμβριο 1993, ο κ. Hick αντελήφθη ότι η Ελληνική Κυβέρνηση έλεγχε και τους πιστωτές και τον εκκαθαριστή και, συνεπώς, ήταν ένας σημαντικός παίκτης στη συναλλαγή. Επιπλέον κατάλαβε ότι τόσο οι πιστωτές και όσο και η Εκκαθαρίστρια ήθελαν να κάνουν συμφωνία, αλλά αυτή δεν θα ήταν άμεση, γιατί η νέα Κυβέρνηση είχε ενδοιασμούς σχετικά με την πώληση των μεταλλείων, σχετικά με τους όρους της όποιας συμφωνίας και με το ποιοι θα εμπλέκονταν.

132. Ο κ.Hick κατέθεσε ωστόσο, ότι μετά την επιστροφή του από την Ελλάδα το Δεκέμβριο του 1993, πίστευε ακόμα ότι μπορούσε να γίνει μια συμφωνία κατόπιν διαπραγματεύσεων και αυτός ήταν ο λόγος που η TVX δεν ακύρωσε αμέσως τη συμφωνία χρηματοδότησης εκείνη την εποχή. Σημειώνω το ότι, στην αναφορά του ταξιδιού του το Νοέμβριο του 1993 προς τον κ.Hick, ο κ.Werner αναφέρει ότι έμαθε από κάποιον χρηματιστή που γνώρισε εκεί, ότι όποιος κι αν ήταν αυτός με τον οποίο είχαν κάνει τις προηγούμενες διαπραγματεύσεις, δεν θα είχε πλέον τη δυνατότητα να φέρει σε πέρας τη συμφωνία. Με άλλα λόγια, ο κ.Hick είχε αυτή τη γνώση από έναν δικό του υπάλληλο, πριν η TVX υπογράψει τη συμφωνία με την Άλφα στις 25 Νοεμβρίου.

133. Δέχομαι από τον κ.Hick ότι μπορεί να σχημάτισε μια κάπως πιο σαφή άποψη της λεπτότητας των διαπραγματεύσεων για την ολοκλήρωση μιας συμφωνίας με τις εμπλεκόμενες πλευρές στην Ελλάδα, από το ταξίδι του στη Αθήνα το Δεκέμβριο. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, είμαι πεπεισμένη ότι αυτός και η TVX είχαν απόλυτη συνείδηση, όταν υπέγραφαν τη συμφωνία χρηματοδότησης, του ότι αυτό που είχε η Άλφα ήταν περισσότερο ένα «κανάλι πρόσβασης» που είχε επίσημη καταληκτική ημερομηνία την 31^η Δεκεμβρίου 1993, και όχι μια «κλεισμένη δουλειά».

134. Καταλήγω στο ότι η TVX πρωτοενδιαφέρθηκε για την απόκτηση των Μ.Κ. λόγω της παρουσίας και των πληροφοριών που παρέλαβε στο Ρίο από τον κ.Stephenson και τον κ.Visagie σχετικά με το χρυσοφόρο δυναμικό τους. Ότι η TVX επιβεβαίωσε την απόφαση αγοράς που πήρε από τη δική της επισκεψη στα μεταλλεία. Ότι η TVX πίστευε πως ήταν υποχρεωμένη να κάνει συμφωνία με την Άλφα, εφ'όσον ήθελε να προχωρήσει με την αγορά επειδή, για κάποιο διάστημα, η Άλφα είχε το «κανάλι πρόσβασης» στα εμπλεκόμενα μέρη στην Ελλάδα. Επίσης ότι, έχοντας υπογράψει την Συμφωνία Εμπιστευτικότητας και έχοντας παραλάβει τις πληροφορίες της Άλφα, η TVX πίστευε πως δεν μπορούσε να προχωρήσει χωρίς αυτήν. Για αυτούς τους λόγους η TVX διαπραγματεύτηκε και συμφώνησε σε μια πολύ σημαντική οικονομική συμμετοχή για την Άλφα, σε 12% φερόμενο ποσοστό και 12% ποσοστό συμμετοχής.

x) Επιδίωξη της αγοράς των μεταλλείων από την TVX για λογαριασμό της κοινοπραξίας

135. Μετά το ταξίδι του Δεκεμβρίου, ο κ.Hick ζήτησε από τον κ.Stephenson να κάνει δύο πράγματα. Πρώτον, να συγκεντρώσει τις διάφορες επιστολές με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την Εκκαθαρίστρια για να βοηθήσει τον κ.Craig, τον δικηγόρο της TVX στο Τορόντο, να ετοιμάσει ένα προσχέδιο προσφοράς στις αρχές Ιανουαρίου κατά την επιστροφή του από τις διακοπές. Και δεύτερο, να γράψει στην Εθνική Τράπεζα για να ζητήσει παράταση της προθεσμίας της 31^{ης} Δεκεμβρίου, για να υποβάλλει η TVX προσφορά για τα μεταλλεία. Το γεγονός ότι η TVX δεν ανησυχούσε που θα άφηνε να περάσει η προθεσμία, είναι άλλη μια ένδειξη ότι έβλεπε τη συμφωνία που είχε κάνει η Άλφα μόνο σαν ένα κανάλι πρόσβασης και όχι σαν κλεισμένη δουλειά.

136. Στις 7 Ιανουαρίου 1994 η TVX υπέβαλλε την προσφορά της στην Εθνική Κεφαλαίου για να αγοράσει τα μεταλλεία για \$32.000.000, με τη μορφή εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εν αναμονή της τελικής συμφωνίας. Ένα αντίγραφο της προσφοράς δόθηκε στον κ.Stephenson. Η TVX επίσης ζήτησε από την Άλφα να της δώσει τρία δείγματα των δέκα κιλών από το συμπύκνωμα πυρίτη της Ολυμπιάδας και από τα συμπυκνώματα ψευδαργύρου και μολύβδου του Μαδέμ Λάκκου/Μαύρων Πετρών,

καθώς και έγγραφα του μεταλλείου, όπως τις τομές κατά μήκος και κατά πλάτος, τη διάταξη των μεταλλευμάτων και τα υπάρχοντα μεταλλευτικά προγράμματα. Τα δείγματα και τα έγγραφα αποκτήθηκαν και δόθηκαν στην TVX. Αργότερα, την άνοιξη, η TVX ζήτησε ένα ακόμα δείγμα του ενός τόνου από τον πυρίτη της Ολυμπιάδας.

137. Αυτά τα δείγματα ζητήθηκαν από την TVX διότι αυτή είχε επενδύσει σε κάποιες νέες τεχνολογίες για την επεξεργασία συμπακνωμάτων και παρείχε διάφορα συμπακνώματα στον εφευρέτη για δοκιμές. Αν η νέα τεχνολογία αποδεικνύονταν χρήσιμη, η TVX θα την χρησιμοποιούσε στην Κασσάνδρα. Ωστόσο, τελικά, αυτό το σχέδιο αποκλείστηκε, αν και οι εκτιμήσεις των συμπακνωμάτων, δηλαδή οι χημικές αναλύσεις των δειγμάτων, η ανακτησιμότητα του χρυσού, και διάφορες μεταλλουργικές πληροφορίες σχετικά με τα κοιτάσματα, ήταν πληροφορίες που απέκτησε η TVX, αλλά ποτέ δεν έδωσε στην Άλφα.

138. Η Εκκαθαρίστρια απάντησε στην προσφορά αγοράς της TVX στις 24 Ιανουαρίου, με μια καθόλου δεσμευτική επιστολή που υποδείκνυε ότι η TVX θα έπρεπε να απευθυνθεί στην Κυβέρνηση για την απόκτηση κάποιων από τα περιουσιακά στοιχεία και άλλων όρων που είχε ζητήσει. Σε αυτή την επιστολή τονίζονταν ξεκάθαρα ότι, επί του παρόντος, η πώληση των μεταλλείων μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μέσω ενός πλειοδοτικού διαγωνισμού.

139. Η TVX συνέχισε τις προσπάθειες να συνδιαλλαγεί με την Εκκαθαρίστρια, την Τράπεζα και την Κυβέρνηση και να πετύχει τη συμφωνία τους σε μια πώληση. Προσέλαβε τον κ. Παπαδόπουλο, με συμβόλαιο ενός έτους, σαν Αντιπρόεδρο της υπό ίδρυση εταιρείας, γνωστής ως TVX Hellas. Η δουλειά του ήταν να συντονίσει τα θέματα στην Ελλάδα, να συνεχίσει να έχει επαφές με ανθρώπους-κλειδιά και να προχωρήσει τη συναλλαγή. Το Μάρτιο, ο κ. Hick πήγε στην Ελλάδα και συναντήθηκε με τον Υπουργό κ. Πάχτα και προσπάθησε να τον πείσει για την πώληση. Ωστόσο, ο κ. Πάχτας έδειχνε ενδιαφέρον για διάφορες εναλλακτικές προτάσεις για την ανάπτυξη των Μ.Κ. Η TVX συνέχιζε να προσπαθεί να κάνει πρόοδο τον Απρίλιο.

140. Το Μάιο ο κ. Πάχτας εξέδωσε μια ανακοίνωση προς ενδιαφερόμενες εταιρείες ότι η Κυβέρνηση προωθούσε ένα επενδυτικό πρόγραμμα στα Μεταλλεία Κασσάνδρας, που περιλάμβανε ένα εργοστάσιο χρυσού που θα επιδοτούσε η ΕΕ. Η ανακοίνωση ζητούσε από αξιόπιστες διεθνείς φірμες που ήθελαν να συμμετάσχουν, να συναντηθούν μαζί τους. Μαζί με την ανακοίνωση ήταν ένα Τεύχος Διακύρηξης για τα Μεταλλεία Κασσάνδρας και για το Πρόγραμμα Χρυσού, συνταγμένα από τον κ. Δημητριάδη, ο οποίος ήταν για πολλά χρόνια ανώτατος υπάλληλος της METBA, ακόμα και στην αρχική περίοδο της εκκαθάρισής της, ενώ έπειτα εργάστηκε σαν ιδιώτης σύμβουλος, μέχρι το 1996 που προσελήφθη από την TVX Hellas σαν πρώτος μεταλλειολόγος.

141. Ο κ. Δημητριάδης κατέθεσε για λογαριασμό της TVX. Ο κ. Πάχτας του είχε αναθέσει το 1994 να συντάξει το Τεύχος Διακύρηξης και να προσπαθήσει να προσελκύσει ενδιαφέρον για το πρόγραμμα από διεθνείς μεταλλευτικές εταιρείες. Το Τεύχος Διακύρηξης περιέγραφε τα μεταλλεία και το εργοστάσιο υδατικής οξείδωσης υπό πίεση, όπως είχε προτείνει η METBA.

142. Ο κ. Δημητριάδης κατέθεσε σχετικά με την κυκλοφορία αυτού του εγγράφου σε διάφορες διεθνείς μεταλλευτικές εταιρείες και σχετικά με συζητήσεις που είχε με κάποιες από αυτές, εκείνη την εποχή και παλαιότερα, όταν εργαζόταν για τη METBA. Ωστόσο, δεν κλήθηκε κανένας εκπρόσωπος άλλης εταιρείας να καταθέσει για τις πληροφορίες που παρέλαβαν από τη METBA, από τον κ. Δημητριάδη, από τη Citibank, ή από το προσωπικό των μεταλλείων σχετικά με μια πιθανή αγορά των μεταλλείων. Η κατάθεση του κ. Δημητριάδη για τις συζητήσεις που είχε ήταν γενικής

φύσης, και το ίδιο ήταν και οι καταθέσεις άλλων ανθρώπων του μεταλλείου που κλήθηκαν από την TVX να καταθέσουν για το ποιες πληροφορίες ήταν διαθέσιμες ή δόθηκαν σε πιθανούς αγοραστές των μεταλλείων τόσο μέχρι το 1993, όσο και το 1994 μετά τη νέα πρωτοβουλία του Υπουργού Πάχτα.

143. Κατά την άποψή μου, αυτές οι καταθέσεις σαν σύνολο βοηθούν ελάχιστα πάνω στο ζήτημα του ποιες πληροφορίες ήταν αποκλειστικά της Άλφα το 1993, και δεν έγιναν στη συνέχεια δημόσια γνωστές. Προφανώς όλες οι πληροφορίες του μεταλλείου και της METBA δεν ήταν εμπιστευτικές στην Άλφα. Αυτό που ήταν εμπιστευτικό ήταν η ανάλυση των στοιχείων από τον κ. Visagie, συμπεριλαμβανομένου του ποσοτικού προσδιορισμού του χρυσού πάνω στη δική του θεωρία μεταλλογένεσης και του υπολογισμού του κόστους και των προσδοκώμενων αποδόσεων, πάνω στη βάση των λειτουργικών αλλαγών που πρότεινε. Επίσης και η δική του ανάλυση των πλεονεκτημάτων της μεθόδου της βιο-οξειδωσης για το έργο, σε αντίθεση με την μέθοδο της υδατικής οξειδωσης υπό πίεση που προτιμούσε η METBA, για την ανάκτηση του δυσκατέργαστου χρυσού. Είμαι πεπεισμένη ότι οι ίδιες πληροφορίες του μεταλλείου και της METBA παραχωρήθηκαν σε όλους τους ενδιαφερόμενους αγοραστές, όπως παραχωρήθηκαν και στον κ. Visagie, εφ' όσον αυτοί ζήτησαν λεπτομέρειες του ίδιου επιπέδου με εκείνον. Ωστόσο, δεν είναι μόνο αυτές οι πληροφορίες που περιέλαβε η Άλφα στην παρουσίασή της στους πιθανούς επενδυτές και συνεταίρους και, ειδικά, δεν είναι μόνο αυτές που παρουσιάστηκαν στην TVX.

144. Ο κ. Hick περιέγραψε το περιεχόμενο του Τεύχους Διακήρυξης σαν μια αναμάσηση αυτών που είχε πει στην TVX η Άλφα και είχαν επιβεβαιώσει οι κύριοι Ambus και Werner μιλώντας σε ανθρώπους του μεταλλείου. Είπε πως δεν ήταν τίποτα το καινούριο. Υπήρχαν τα περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα και το γεγονός ότι υπήρχαν δυνατότητες. Ωστόσο, αυτή η περιγραφή δεν λαμβάνει υπ' όψιν τον ποσοτικό προσδιορισμό του χρυσού που έκανε η Άλφα και παρέδωσε στην TVX. Αυτό που φαίνεται ξεκάθαρο είναι ότι όλη η έμφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης σε αυτό το έγγραφο πώλησης των M.K., δεν είναι πλέον ο μόλυβδος και ο ψευδάργυρος, όπως στα έγγραφα της Citibank, αλλά το δυναμικό του χρυσού με την προσθήκη του εργοστασίου επεξεργασίας του. Με άλλα λόγια, η ίδια έμφαση και προσέγγιση του θέματος με την Άλφα. Ωστόσο, το ζήτημα είναι αν οι λεπτομέρειες αυτού του εγγράφου συμπίπτουν με τις σημαντικές λεπτομέρειες της παρουσίασης της Άλφα. Για αυτό το ζήτημα ζητήθηκαν οι μαρτυρίες ειδικών.

145. Ο κ. Hick συναντήθηκε ξανά με τον κ. Πάχτα τον Ιούνιο. Τότε ο κ. Πάχτας έκανε σαφές ότι η Κυβέρνησή του δεν επρόκειτο να εισέλθει σε μια ιδιωτική συμφωνία πώλησης με την κοινοπραξία TVX/Άλφα, αλλά ότι θα διενεργούσε ένα δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για τα μεταλλεία. Ο κ. Hick ωστόσο έγραψε άλλο ένα γράμμα ελπίζοντας να πείσει τον Υπουργό για τα πλεονεκτήματα μιας συνεργασίας μαζί τους. Ο Υπουργός απάντησε γραπτώς στον κ. Hick στις 5 Ιουλίου 1994, ότι θα υπήρχε μια διαδικασία διαγωνισμού, ότι οι προσκλήσεις και οι όροι της πώλησης θα εκδίδονταν σύντομα και ότι η όλη διαδικασία θα είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους. Τέλος εξέφραζε την ελπίδα ότι το ενδιαφέρον τους θα παρέμενε ζώηρο κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού.

146. Μέχρι αυτό το σημείο, η TVX είχε ξοδέψει εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια, σύμφωνα με τον κ. Hick, επιδιώκοντας την αγορά των μεταλλείων για λογαριασμό της TVX και της Άλφα, σύμφωνα με τη συμφωνία της 25^{ης} Νοεμβρίου 1993. Στις αρχές Ιουλίου τηλεφώνησε στον κ. Stephenson και του είπε ότι δεν ήταν αισιόδοξος ότι θα κατάφερναν να κλείσουν μια συμφωνία αγοράς των μεταλλείων και ήθελε να συζητήσουν επαναδιαπραγματευσή της συμφωνίας τους. Ο κ. Hick δεν είπε στον

κ. Stephenson ότι η Ελληνική Κυβέρνηση είχε ανακοινώσει επίσημα ότι θα γινόταν δημόσιος διαγωνισμός, με τη διαδικασία να έχει τελειώσει μέχρι το τέλος του έτους. Ο κ. Stephenson είπε στον κ. Hick πως θα συζητούσε με τους συνέταιρους του την επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας τους με την TVX. Ήταν όλοι αντίθετοι στην ιδέα και του έγραψε στις 15 Ιουλίου 1994 ότι ήταν ευχαριστημένοι με την υπάρχουσα συμφωνία. Ήταν όμως ανοιχτοί σε προτάσεις από την TVX, αλλά μόνο αφού θα είχαν κανονιστεί τα πράγματα με την Ελληνική Κυβέρνηση και θα γνώριζαν τι είχε τελικά κανονιστεί.

xi) **Τερματισμός της Συμφωνίας Χρηματοδότησης Κοινοπραξίας από την TVX**

147. Η TVX απάντησε με το γράμμα της 22^{ης} Ιουλίου 1994, που ετοιμάστηκε από τους δικηγόρους της, με το οποίο τερματιζόταν η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας της 25^{ης} Νοεμβρίου 1993, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 9 εκείνης της συμφωνίας, οι οποίες προέβλεπαν ότι:

4. Εφ' όσον η TVX έχει καταβάλει την αρχική πληρωμή που αναφέρεται στην παράγραφο 2, θα έχει το δικαίωμα να τερματίσει την υποχρέωσή της να χρηματοδοτήσει την Αιγαιακή, σύμφωνα με την παράγραφο 3, σε οποιαδήποτε στιγμή, με γραπτή ειδοποίηση, τουλάχιστον 15 μέρες νωρίτερα, προς την Άλφα Γκρουπ και την Αιγαιακή. Αυτό με τον όρο ότι θα συνεχίσει να φροντίζει για τα κονδύλια που απαιτούνται από την Αιγαιακή σύμφωνα με το Σχέδιο «Α» και επιπλέον, και για τα έξοδα που θα προκύψουν κατά την περίοδο των 15 ημερών που θα ακολουθήσει την επίδοση μιας τέτοιας επιστολής τερματισμού.

9. Εφ' όσον η Endeavour δεν έχει δώσει στην Αιγαιακή, την TVX και την Άλφα Γκρουπ μια γραπτή, πλήρη αναφορά όλων των οικονομικών απαιτήσεων που μπορεί να έχει, σύμφωνα με τη Συμφωνία Endeavour, η TVX θα έχει το δικαίωμα να τερματίσει τη συμφωνία με την Άλφα, σύμφωνα με την παράγραφο 4, αλλά σε αυτή την περίπτωση δεν θα είναι υποχρεωμένη να παρέχει ή να φροντίζει για κονδύλια για την Αιγαιακή, για κανένα χρονικό διάστημα μετά από την επίδοση μίας τέτοιας επιστολής τερματισμού.

148. Η επιστολή τερματισμού δηλώνει ότι η TVX έχει ειδοποιηθεί επισήμως από την Ελληνική Κυβέρνηση ότι τα Μ.Κ. θα τεθούν σε «μια νέα διαδικασία ανοιχτού διαγωνισμού, του οποίου ο χρόνος και οι όροι δεν έχουν ακόμα καθοριστεί.» Μαζί με την επιστολή ήταν ένα μικρό δακτυλογραφημένο σημείωμα που έλεγε: «*Jim – σε παρακαλώ πάρε με τηλέφωνο. John*». Μόλις έλαβε αυτό το γράμμα ο κ. Stephenson, συμβουλευτήκε επίσης ένα δικηγόρο, έτσι λοιπόν, αυτή τη στιγμή και οι δύο πλευρές προχωρούσαν με έναν υπολογισμένο τρόπο, βασιζόμενοι στους νομικούς τους συμβούλους.

149. Μετά την πρόσκληση του κ. Hick, ο κ. Stephenson τον συνάντησε στις 27 Ιουλίου 1994 στο γραφείο του, για να δει αν θα του πρότεινε μια επαναδιαπραγμάτευση. Ο κ. Hick δεν συγκράτησε τι ειπώθηκε, αλλά ο κ. Stephenson ετοίμασε αμέσως ένα γράμμα στο δικηγόρο του, αν και το έστειλε την επόμενη μέρα, περιγράφοντας τι είχε ειπωθεί, και ο κ. Hick επιβεβαίωσε ότι το γράμμα ήταν κατά βάση ακριβές. Στη συνάντηση ο κ. Hick είπε ότι η TVX πιθανόν να έκανε προσφορά στο διαγωνισμό και αν πετύχαινε, ίσως να πλήρωνε κάτι στην Άλφα εκτός συμβολαίου. Επίσης είπε ότι η Άλφα ήταν ελεύθερη να κάνει προσφορά, μόνη της ή με άλλον συνέταιρο. Δέχομαι ότι προσεφέρθη να επιστρέψει όλα τα έγγραφα στην Άλφα και ο κ. Stephenson είπε ότι θα επικοινωνούσε ξανά μαζί του σχετικά με αυτό. Σε απάντηση για το θέμα της προσφοράς στο διαγωνισμό, ο κ. Stephenson δεν έκανε καμμία δέσμευση ή δεν απάντησε. Με άλλα λόγια, δεν διαμαρτυρήθηκε ούτε συγκατένευσε σε αυτά που έλεγε ο κ. Hick.

150. Αν και δεν δόθηκαν στοιχεία από κανένα μάρτυρα ως προς το περιεχόμενο των νομικών συμβουλών που έλαβε ο καθένας, φαίνεται ότι ενώ ο κ.Hick προσπαθούσε στη συνάντηση να κάνει τον κ.Stephenson να συμφωνήσει ότι κάθε πλευρά ήταν νομικά ελεύθερη να κάνει προσφορά για δικό της λογαριασμό στο διαγωνισμό, η θέση του κ.Stephenson ήταν να ακούει αλλά να μη μιλάει και να μη κάνει καμμία δέσμευση.

151. Ο κ.Stephenson πήρε τη θέση ότι ο λόγος που η Άλφα δεν έκανε προσφορά στο διαγωνισμό, είτε μόνη της είτε με συνέταιρο, ήταν ότι ο συνέταιρός της, η TVX, έκανε προσφορά και για τους δύο τους και άρα δεν ήταν απαραίτητο να το κάνει και η Άλφα. Κατέθεσε ότι δεν ήξερε αν ο κ. Hick γνώριζε ότι η Άλφα συνέχιζε να έχει κοινά συμφέροντα με την TVX, παρά το γεγονός ότι ο κ.Hick του είχε πει στη συνάντηση ότι η TVX πιθανόν να έκανε προσφορά στο διαγωνισμό και ότι η Άλφα ήταν ελεύθερη να κάνει το ίδιο. Είπε ότι δεν υπήρχε λόγος να ενημερώσει την TVX για την άποψή του ότι παρέμεναν συνέταιροι, εάν επρόκειτο η TVX να αγοράσει τα μεταλλεία.

152. Δεν δέχομαι ότι ο κ.Stephenson δεν γνώριζε τι πίστευε ο κ.Hick σχετικά με το αν η TVX και η Άλφα συνέχιζαν να έχουν μια σχέση σχετικά με την απόκτηση των μεταλλείων. Ήταν προφανές, από την αναφορά στο δικηγόρο του για τη συνάντηση, ότι καταλάβαινε καλά ότι η TVX είχε τερματίσει τη συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας και σκόπευε να προχωρήσει από μόνη της, και ότι η θέση της ήταν πως, αν πετύχαινε, πιθανόν να έδινε στην Άλφα κάτι *ex gratia*, δηλαδή χωρίς να έχει την υποχρέωση να το κάνει και, συνεπώς, όχι επειδή ήταν ακόμη συνέταιροι.

153. Αυτή η προσέγγιση συμφωνούσε με ένα μέρος της κατάθεσης του κ.Stephenson κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους. Απέφευγε θέματα που θα τον έφερναν σε αμηχανία σχετικά με τις συνδιαλλαγές του με τις ελληνικές αρχές και με άλλους, καθώς και ορισμένα θέματα που σχετίζονται άμεσα με αυτή τη δίκη. Για παράδειγμα, αρνήθηκε να αναγνωρίσει ότι από τον Αύγουστο μέχρι τον Οκτώβριο 1993, η Άλφα προσπαθούσε να εξασφαλίσει από τις ελληνικές αρχές μια αποκλειστικότητα να διαπραγματευτεί για την αγορά των μεταλλείων, αν και είναι φανερό από όλα τα έγγραφα ότι αυτό ακριβώς συνέβαινε.

154. Βρίσκω ότι ο κ.Stephenson καταλάβαινε τον Ιούλιο του 1994 ότι η TVX σκόπευε να κάνει προσφορά για τα μεταλλεία από μόνη της και όχι σε συνεταιρισμό με την Άλφα. Αν και υπήρχαν κάποιες ενδείξεις ότι η Άλφα ίσως και να ήταν σε θέση να βρεί άλλο βιομηχανικό συνέταιρο για να κάνει μαζί του προσφορά για τα μεταλλεία, φαίνεται ότι δεν προσπάθησε να το κάνει, διότι αποφάσισε ότι ο καλύτερος τρόπος να εξασφαλίσει τα συμφέροντά της στα μεταλλεία σ' αυτό το στάδιο, ήταν να ελπίζει ότι η TVX θα πετύχαινε, και μετά να διεκδικήσει τα δικαιώματά της.

155. Η εναγόμενη εταιρεία έχει τη θέση, ότι επειδή ο κ.Stephenson δεν ενημέρωσε τον κ.Hick ότι, αν η TVX έκανε προσφορά για τα μεταλλεία, θα εξακολουθούσαν να είναι συνέταιροι, η TVX ενήργησε προς ζημία της με το να προχωρήσει στην προσφορά, και οι ενάγοντες δεν μπορούν τώρα να διεκδικήσουν τα αιτήματά τους.

156. Ωστόσο, η Άλφα δεν είχε υποχρέωση να πάρει καμμία θέση προς την TVX, από τη στιγμή που η TVX επέλεξε να διακόψει μονομερώς, αλλά είχε το δικαίωμα να βασίζεται στα δικαιώματα που καθόριζαν οι δύο γραπτές συμφωνίες που είχαν υπογράψει, καθώς και στα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που απορρέαν από αυτές.

157. Ο κ.Hick κατέθεσε ότι αν ο κ.Stephenson είχε δηλώσει ότι η Άλφα θα διατηρούσε το ενδιαφέρον της για τα μεταλλεία, στην περίπτωση που τα αποκτούσε η TVX, θα είχε ενεργήσει διαφορετικά σχετικά με την αγορά αυτή. Μπορεί να είχε καταφύγει στα δικαστήρια για να καθορίσουν τα δικαιώματα της TVX, μπορεί να

μην είχαν υποβάλλει την προσφορά τους με τη μορφή που το έκαναν, ή και καθόλου. Συνέχισε λέγοντας ότι σαν συνέπεια του ότι η Άλφα δεν τους ενημέρωσε για την απαίτησή της για ένα ποσοστό των μεταλλείων, μετά τον τερματισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης από την TVX, η TVX υπέστη ζημία. Ωστόσο αναγνώρισε ότι, αφού η TVX επελέγη στο διαγωνισμό, αλλά πριν από τις τελικές διαπραγματεύσεις που απαιτούσε η Ελληνική Κυβέρνηση για τη βελτίωση των όρων και την οριστικοποίηση της συμφωνίας πώλησης, η Άλφα με ένα γράμμα της προς την TVX διεκδίκησε το ποσοστό της του 12% . Όμως η TVX δεν κατέφυγε τότε στα δικαστήρια, ούτε υπαναχώρησε από τη συμφωνία αγοράς των μεταλλείων, αλλά αντίθετα προχώρησε με τις διάφορες επίπονες διαπραγματεύσεις και τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να εξασφαλίσει την αγορά, οι οποίες κράτησαν αρκετούς μήνες.

158. Συνεπώς δεν δέχομαι τη θέση του κ.Hick σε αυτό το σημείο. Η TVX πήρε νομικές συμβουλές προτού τερματίσει τη συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας και προχώρησε κάνοντας προσφορά για τα μεταλλεία στη διαδικασία του διαγωνισμού για δικό της λογαριασμό . Αν τμήμα της στρατηγικής της TVX ήταν να θέσει εμπόδια στην Άλφα, μέσω αυτών που ειπώθηκαν στη συνάντηση μεταξύ του κ. Hick και του κ. Stephenson, ώστε να μπορέσει η TVX να συνεχίσει από μόνη της, τότε αυτή η στρατηγική απέτυχε.

159. Δεν υπήρχε βεβαιότητα από την πλευρά της TVX για αυτά που ειπώθηκαν ή δεν ειπώθηκαν στη συνάντηση και τα στοιχεία δεν δείχνουν ότι η TVX υπέστη ζημία με την αγορά των μεταλλείων. Η TVX είχε ήδη αποφασίσει ότι, με τις συνθήκες εκείνης της εποχής, θα έκανε προσφορά στο διαγωνισμό όταν θα ανακοινώνονταν, και ο κ.Hick το είπε αυτό στη συνάντηση. Η TVX είχε ήδη προσλάβει για την προσφορά της τον κ.Τσιλιμπάρη, που τότε είχε φύγει ή θα έφευγε από τη Citibank για να δημιουργήσει τη δική του εταιρεία συμβούλων, και τον κ.Δρυλλεράκη, ο οποίος αρχικά ήταν ο δικηγόρος της Άλφα. Η TVX κράτησε τον κ.Παπαδόπουλο ως Αντιπρόεδρο της TVX Hellas με συμβόλαιο ενός έτους. Και οι τρεις αυτοί είχαν προσληφθεί προηγουμένως για να εργαστούν για τον συνεταιρισμό της TVX με την Άλφα.

160. Επιπλέον, αν η TVX ήθελε να είναι κατοχυρωμένα τα δικαιώματά της ως προς την Άλφα, αφού τερμάτισε τη συμφωνία χρηματοδότησης, θα είχε επιδιώξει την υπογραφή μιας δήλωσης αμοιβαίας παραίτησης από όλες τις αξιώσεις, και αν η Άλφα αρνούταν, θα κατέφυγε στα δικαστήρια για να καθορίσουν τα δικαιώματα των δύο μερών. Μάλλον η TVX προτίμησε να το διακινδυνεύσει, όσον αφορά τα δικαιώματα των δύο μερών, και προχώρησε με αυτή τη βάση στο διαγωνισμό.

xii) **Η αγορά των Μεταλλείων Κασσάνδρας από την TVX**

161. Μετά τη συνάντηση του Ιουλίου 1994, η TVX και η Άλφα δεν είχαν επικοινωνία μέχρι τον Απρίλιο 1995, που ανακοινώθηκε ότι η TVX είχε κάνει την επιτυχημένη προσφορά για τα μεταλλεία, όταν ο δικηγόρος της Άλφα έστειλε ένα γράμμα στην TVX απαιτώντας το ποσοστό 12% στα μεταλλεία. Πάντως η TVX έβαλε όλο το προσωπικό της να δουλεύει για την απόκτηση των μεταλλείων στην Ελλάδα, ειδοποίησε την Ελληνική Κυβέρνηση ότι ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο διαγωνισμό και τελικά, έλαβε την πρόσκληση στο διαγωνισμό , τον Οκτώβριο του 1994, Η TVX επίσης έλαβε το Υπόμνημα Προσφοράς της Εκκαθαρίστριας για το διαγωνισμό, το οποίο περιέγραφε τα μεταλλεία, την προϋπόθεση κατασκευής εργοστασίου χρυσού σαν μέρος της προσφοράς και εξέθετε λεπτομερώς τους όρους της προσφοράς.

162. Σε αυτό το σημείο η TVX έστειλε μια ομάδα αυτοψίας στην Ελλάδα για να ετοιμάσουν μια αναφορά που θα χρησιμοποιούνταν στην σύνταξη της προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού της Ελληνικής Κυβέρνησης. Αυτή η

προσφορά δεν έπρεπε μόνο να προσφέρει ένα χρηματικό ποσό για συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία και να ζητάει ειδικούς όρους για τη συμφωνία όπως σε μια ιδιωτική προσφορά αγοράς, αλλά τώρα έπρεπε να παρουσιάζει ένα πλήρες επιχειρησιακό και οικονομικό σχέδιο με κατάλληλες οικονομικές προβλέψεις και εργολαβίες για την κατασκευή του εργοστασίου χρυσού, τη διατήρηση ορισμένου αριθμού εργαζομένων κλπ. Τα μέλη της ομάδας έδωσαν εκτενείς μαρτυρίες περιγράφοντας τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα και το τι περιλήφθηκε στα κεφάλαια που έγραψε ο καθενάς από αυτούς στην αναφορά αυτοψίας. Ο σκοπός αυτών των καταθέσεων ήταν να δείξει ότι η TVX βασίστηκε μόνο στην αυτοψία που έκανε το φθινόπωρο του 1994, και όχι σε στοιχεία που πήρε από την Άλφα, όταν έκανε την προσφορά της για τα μεταλλεία. Με άλλα λόγια, να δείξει ότι η TVX δεν χρησιμοποίησε καμμία εμπιστευτική πληροφορία που της έδωσε η Άλφα, κάτω από τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας.

163. Στην πραγματικότητα, τα μέλη της ομάδας που ταξίδεψαν στην Ελλάδα ήταν όλα άνθρωποι που δεν είχαν αναμιχθεί με την αρχική προσπάθεια αγοράς των μεταλλείων, εκτός από τον κ. Michael Werner, που ήταν επικεφαλής της ομάδας και που είχε ταξιδέψει στην Ελλάδα και το Νοέμβριο του 1993, με τον κ. Ambrus και τον κ. Visagie. Δεν τους είχε δοθεί κανένα έγγραφο της Άλφα. Αυτοί ετοίμασαν την αναφορά τους, η οποία χρησιμοποιήθηκε ως βάση για την προσφορά των περίπου \$47.000.000 που υπεβλήθη από την TVX το Δεκέμβριο 1994.

164. Η ίδια η προσφορά εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της TVX πριν την υποβολή και, ήταν σαφές από τα στοιχεία, ότι ο κ. Batista, ως Προεδρεύων της εταιρείας είχε τον τελευταίο λόγο σε όλες τις σημαντικές αποφάσεις. Ο κ. Hick επίσης βοήθησε στην ετοιμασία της προσφοράς και, φυσικά, και στη λήψη της απόφασης να προχωρήσουν με αυτή, στην τελική της μορφή. Τόσο το Συμβούλιο, και ειδικά ο κ. Batista, όσο και ο κ. Hick ήτανε γνώστες των πληροφοριών που τους είχαν παρασχεθεί αρχικά από την Άλφα. Ο κ. Werner και ο κ. Ambrus επίσης ήταν γνώστες αυτών των πληροφοριών. Στην ίδια την προσφορά, γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι η TVX είχε ολοκληρώσει δύο ταξίδια αυτοψίας στην Ελλάδα, και ο κ. Hick επιβεβαίωσε στη μαρτυρία του ότι, το πρώτο από αυτά τα δύο ταξίδια, ήταν το Νοέμβριο 1993, μαζί με τον κ. Visagie.

165. Ο κ. Hick επιβεβαίωσε ακόμη, ότι η αναφορά που γίνεται στην προσφορά, ότι η TVX ξόδεψε πάνω από \$1.000.000 για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών για τα μεταλλεύματα της Κασσάνδρας, αναφέρεται στο πρόγραμμα έρευνας που χρηματοδότησε η TVX, για το οποίο της δόθηκαν δείγματα από το μεταλλείο από τον κ. Visagie, το χειμώνα και την άνοιξη 1994, όταν ίσχυε ακόμα η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας. Αυτές είναι πληροφορίες που δεν δόθηκαν ποτέ στην Άλφα.

166. Ο κ. Ambrus επίσης είχε ένα ρόλο στη διαδικασία της αυτοψίας κατά την προετοιμασία της προσφοράς. Δεν πήγε στην Ελλάδα, αλλά η δουλειά των απεσταλμένων του ήταν να ελέγξουν τις περιεκτικότητες σε χρυσό της Ολυμπιάδας, που στο προηγούμενο ταξίδι του είχαν φανεί πολύ χαμηλές. Ο κ. Visagie είχε πει αρχικά το ίδιο πράγμα. Το αποτέλεσμα της αυτοψίας το 1994 επιβεβαίωσε ότι οι περιεκτικότητες χρυσού της Ολυμπιάδας ήταν ψηλότερες από αυτό που πίστευαν. Βάσει των αποτελεσμάτων της αυτοψίας του 1994, επιβεβαίωσε την αρχική του σύσταση για αγορά της ιδιοκτησίας. Συνεπώς, ο κ. Ambrus συμπλήρωσε πάνω στις πληροφορίες που είχε αποκτήσει από την αρχική του επίσκεψη, το 1993 με τον κ. Visagie, μετά την παρουσίαση της Άλφα στην TVX στο Ρίο.

167. Τελικά υπήρχαν μόνο δύο προσφορές στο διαγωνισμό, της TVX και της Newcrest Mining Limited, μιας Αυστραλέζικης εταιρείας χρυσού. Η Newcrest έβαλε

έναν όρο στην αρχική προσφορά της, ότι ήταν υπό την αίρεση περαιτέρω αυτοψίας, όρος ο οποίος δεν ήταν σύμφωνος με την προκήρυξη του διαγωνισμού. Η αυτοψία που δεν είχε κάνει ακόμα η Newcrest περιλάμβανε, για παράδειγμα...

ΛΕΙΠΟΥΝ ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ 65-66-67 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

...Η TVX θα έπρεπε να μεταχειριστεί αυτές τις πληροφορίες και ιδέες σαν εμπιστευτικές, μέχρι να γίνουν δημόσια γνωστές, δηλαδή γενικά γνωστές στη μεταλλευτική βιομηχανία. Κατέθεσε επιπλέον ότι οι πληροφορίες και ιδέες της Άλφα δεν ήταν δημόσια γνωστές μέχρι τη στιγμή που η TVX κατέθεσε την προσφορά της, στα τέλη του 1994.

177. Στην εξέτασή του ο κ. Anthony κατέθεσε ότι, αν και ο σκοπός μιας συμφωνίας εμπιστευτικότητας είναι να προστατεύσει εκείνον που παρέχει εμπιστευτικές πληροφορίες, τόνισε, όπως κάποιος που οι πελάτες του συχνά δέχονται εμπιστευτικές πληροφορίες, ότι επίσης προστατεύει και τον αποδέκτη, έτσι ώστε τα δικαιώματά του να μην περιορίζονται από το γεγονός ότι αυτές του γίνονται γνωστές. Συμφώνησε ότι μια μικρή μεταλλευτική εταιρεία, που έχει πληροφορίες που τις φέρνει σε μια μεγάλη εταιρεία, χρειάζεται προστασία έτσι ώστε η μεγάλη εταιρεία να μην μπορεί να λάβει τις πληροφορίες και στη συνέχεια να πάρει την ιδιοκτησία για λογαριασμό της, αντί για μια κοινοπραξία με τη μικρή εταιρεία.

178. Ο κ. Farquharson ρωτήθηκε αν θα ήταν εύλογο, όταν η TVX υπέγραφε μια συμφωνία εμπιστευτικότητας, να αναγνωρίζει ότι οι πληροφορίες που έπαιρνε από την Άλφα, ήταν αποκλειστικές και εμπιστευτικές. Κατέθεσε ότι οι συμφωνίες εμπιστευτικότητας πάντα περιλαμβάνουν τον όρο ότι, αν κάποιες από αυτές τις πληροφορίες είναι δημόσια γνωστές, εξαιρούνται. Συνέχισε δίνοντας τη γνώμη ότι, μετά από μια εξέταση των εγγράφων, θα ήταν προφανές στον αποδέκτη ποιες πληροφορίες ή ιδέες ήταν γενικά γνωστές στη μεταλλευτική βιομηχανία. Φυσικά, αν και αυτό μοιάζει αυταπόδεικτο, το γεγονός ότι οι ειδικοί σ' αυτή τη δίκη διαφωνούν διαμετρικά πάνω στο ζήτημα του ποιες πληροφορίες από αυτές που παρουσίασε η Άλφα ήταν νέες και ποιες ήταν ή έγιναν δημόσια γνωστές, διαψεύδει αυτόν τον ισχυρισμό. Επιπλέον, θέτει το βασικό πρακτικό ζήτημα για τη βιομηχανία, που δεν αντιμετωπίστηκε από κανέναν από τους ειδικούς ή τους άλλους μάρτυρες σ' αυτή τη δίκη, του αν οι συμφωνίες εμπιστευτικότητας λειτουργούν (χωρίς τη βοήθεια δικαστηρίου), εκεί όπου δεν υπάρχει συμφωνία ως προς το ποιες πληροφορίες είναι ή γίνονται δημόσια γνωστές.

179. Ο κ. Farquharson είπε ότι η Άλφα αποκάλυψε στην TVX το γεγονός ότι υπήρχε δυναμικό χρυσού στην Κασσάνδρα και το ότι είχε μια συμφωνία περιορισμένου χρόνου για την απόκτηση των μεταλλείων. Είπε ότι ήταν απαραίτητο να κρατηθούν αυτά τα θέματα μυστικά, έτσι ώστε να μην εκδηλωθεί ενδιαφέρον και από άλλους για την ιδιοκτησία, σαν ένα μεγάλο χρυσωρυχείο που περίμενε να ανακαλυφθεί. Συνέχισε λέγοντας ότι μετά τον τερματισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης, όλες οι πληροφορίες έγιναν γνωστές, από το Τεύχος Διακήρυξης της Εκκαθαρίστριας. Επιπλέον αμφισβήτησε ότι αυτές οι πληροφορίες ήταν ποτέ αποκλειστικές μόνο στην Άλφα, καθώς φαινόταν ότι ανήκουν στην Curragh.

180. Κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους συμφώνησε ότι ο σκοπός των συμφωνιών εμπιστευτικότητας είναι να προστατεύσουν τον παροχέα των πληροφοριών. Σχολίασε ότι, σύμφωνα με τη δική του εμπειρία, είναι περισσότερο οι μεγάλες εταιρείες που ζητούν την επιγραφή αυτών των συμφωνιών και όχι οι μικρότερες.

Συμπέρασμα #1

181. Οι ειδικοί επιβεβαίωσαν αυτά που ήταν γενικά αποδεκτά και από τις δύο πλευρές, ότι δηλαδή οι συμφωνίες εμπιστευτικότητας χρησιμοποιούνται για να προστατεύσουν τόσο τον παροχέα όσο και τον αποδέκτη εμπιστευτικών πληροφοριών, ότι οι πληροφορίες που είναι ή γίνονται δημόσια γνωστές, γενικά δεν προστατεύονται, και ότι οι ειδικοί όροι της συμφωνίας ελέγχουν την κάθε περίπτωση.

2) Πρόσθεσε η Άλφα κάτι νέο, και αν ναι, κάτι αξίας, στις ήδη διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την Κασσάνδρα;

182. Ο κ. McOuat ασχολήθηκε πρώτα με την Αναφορά Endeavour. Είπε ότι περιέχει νέες και καινοφανείς πληροφορίες, από τα προηγούμενα υπομνήματα της Citibank. Ειδικά την έμφαση στο χρυσό και την κατασκευή εργοστασίου ανάκτησης χρυσού, που θα παράγει τελικά 150.000 ουγγιές, με ένα κόστος \$88 ή ουγγιά που είναι εξαιρετικά χαμηλό. Την δυνατότητα επεξεργασίας των παλιών τελμάτων που περιέχουν υψηλή ποσότητα χρυσού, 4 γραμ. στον τόνο. Τις δυνατότητες εξερεύνησης, όπως τα κοιτάσματα χαλκού/χρυσού που έχουν αποθέματα 83 εκατομμύρια τόνους, περιεκτικότητα χαλκού 0,54 και χρυσού 0,82. Τις προβλέψεις εσόδων και εξόδων, που δείχνουν την επίδραση του χρυσού στην οικονομική πλευρά των μεταλλείων, με την παραγωγή 4 φορές μεγαλύτερων εσόδων από τις δραστηριότητες βασικών μετάλλων. Την ολική αναβάθμιση της πλευράς των βασικών μετάλλων, με τον εκσυγχρονισμό των μεταλλείων, την αλλαγή της μεθόδου εξόρυξης και την εισαγωγή νέων μηχανημάτων που θα αυξήσουν την παραγωγικότητα και την κλίμακα λειτουργίας από τους 160.000 τόνους συνολικής παραγωγής στους 900.000 και στους 100.000 τόνους το χρόνο. Ο κ. McOuat σχολίασε επίσης, ότι από τα προηγούμενα έγγραφα, οι ιδιοκτήτες δεν φαινόταν να ξέρουν τις νέες τεχνολογίες για την επεξεργασία δυσκατέργαστου χρυσού. Φυσικά, αυτή η τεχνολογία αναπτύσσονταν από τη METBA, μια χωριστή οντότητα από την ΑΕΕΧΠΛ, και στην εξέτασή του από τους αντίδικους, ο κ. McOuat αναγνώρισε ότι οι τεχνολογίες της υδατικής οξειδωσης και της βιο-οξειδωσης ήταν και οι δύο καλά γνωστές στο μεταλλευτικό κόσμο, και στη METBA, το 1991.

183. Ο κ. McOuat επίσης επικεντρώθηκε στο γεγονός ότι η Αναφορά Endeavour αντανάκλουσε μια ερμηνεία της γεωλογίας η οποία, όπως είπε είναι σημαντική για την αξιολόγηση του δυναμικού ενός κοιτάσματος. Από την Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού συμπέρανε ότι η σύλληψη του κ. Visagie αντανάκλουσε μια «μια εντυπωσιακή αλλαγή στην προσέγγιση του θέματος της Κασσάνδρας», ειδικά όσον αφορά το σύνολο των 10,5 εκατομμυρίων ουγγιών χρυσού με την ειδική ανάλυση του πού βρίσκεται αυτός. Κατέληξε ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στα δύο έγγραφα ήταν σημαντικές και πολύτιμες πληροφορίες για κάποιον στη μεταλλευτική βιομηχανία.

184. Επίσης εξέφρασε την άποψη ότι, ακόμα και αν τα διάφορα στοιχεία της Αναφοράς Endeavour και της Ενημέρωσης Αποθεμάτων Χρυσού μπορούσαν να βρεθούν σε διάφορες δημοσιεύσεις σε όλο τον κόσμο, ή συγκεντρώνοντας πολλά στοιχεία, το προϊόν της Άλφα αντιπροσώπευε «μια μοναδική εκτίμηση του αποθέματος», και: «είναι η ερμηνεία, η οπτική γωνία, το μοντέλο, αυτά τα πράγματα, και στην Αναφορά Endeavour δεν φαίνεται μόνο το δυναμικό με έμφαση στο χρυσό, αλλά παρουσιάζονται με κατανοητό τρόπο, ειδικά για ένα υπόμνημα προσφοράς, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε όχι μόνο να επιβεβαιωθούν τα αποθέματα χρυσού, αλλά και να εκσυγχρονιστούν, να βελτιωθούν, να επεκταθούν οι υπάρχουσες δραστηριότητες, ώστε και αυτές να γίνουν επικερδείς».

185. Στην εξέταση από τους αντίδικους ο κ. McOuat επιβεβαίωσε ότι, με ένα έγγραφο πώλησης σαν την Αναφορά Endeavour, κάποιος ενδιαφερόμενος θα προχωρούσε στην έλεγχο των περιεχομένων του εγγράφου, των πηγών και της

μεθοδολογίας και, αν αυτά ήταν ικανοποιητικά, θα προχωρούσε στο επόμενο βήμα, μια επί τόπου επίσκεψη, όπως έκανε η TVX.

186. Ο κ.Lattanzi έδωσε και αυτός τη γνώμη ότι το έγγραφο της Endeavour περιείχε νέες και καινοφανείς πληροφορίες, ειδικά την αντίληψη της γεωλογίας σχετικά με τις δυνατότητες ανακάλυψης χρυσού και άλλων ορυκτών, το λεπτομερές τεχνικό αναπτυξιακό σχέδιο για να εκσυγχρονιστούν οι υπάρχουσες δραστηριότητες βασικών μετάλλων και να παραχθεί χρυσός, καθώς και τις προβλέψεις πληρωμών και κερδών.Είπε ότι η αντίληψη της γεωλογίας είναι η βάση της μεταλλευτικής βιομηχανίας και από τη στιγμή που θα γίνει κατανοητή, *«θεωρείται παγκοσμίως στη μεταλλευτική βιομηχανία ως αποκλειστική και εμπιστευτική, διότι είναι αυτή η αντίληψη που δίνει σε κάποιον την ανταγωνιστική αιχμή».*

187. Επίσης σχολίασε ότι οι πληροφορίες του Φύλλου Βασικών Σημείων πρέπει να ήταν ενδιαφέρουσες και σημαντικές για το μεταλλευτικό κόσμο, το 1993,δίνοντας έμφαση στις 10,5 εκατομμύρια ουγγιές χρυσού, στο κόστος αγοράς των \$32.000.000 και στο κόστος ανά ουγγιά παραγόμενου χρυσού των \$88, που ήταν εξαιρετικά χαμηλό. Επίσης εξέφρασε την άποψη ότι ο ποσοτικός προσδιορισμός του χρυσού ανά περιοχή, στην Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού, ήταν νέος και καινοφανής στη μεταλλευτική βιομηχανία το 1993.

188. Στην εξέταση από τους αντίδικους ο κ.Lattanzi συμφώνησε ότι ενώ άλλοι είχαν διαπιστώσει την ύπαρξη χρυσού στην Κασσάνδρα, δεν είχε δει σε κανένα έγγραφο καμμία ένδειξη ότι κάποιος την είχε προσδιορίσει ποσοτικά, όπως έκανε η Άλφα.

189. Οι ειδικοί της υπεράσπισης εξέφρασαν και οι δύο την άποψη ότι η Άλφα δεν προσέθεσε τίποτα νέο ή πρωτότυπο στις υπάρχουσες πληροφορίες για τα Μ.Κ., για το δυναμικό τους σαν ένα μεγάλο παραγωγό χρυσού, και για τη μέθοδο αλλαγής των μεταλλείων για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος.

190. Ο κ.Anthony κατέθεσε ότι υπήρχε μια σημαντική ποσότητα γενικά διαθέσιμων πληροφοριών για την Κασσάνδρα το 1993 και ότι πολλές μεταλλευτικές εταιρείες ήξεραν για τα αποθέματα χρυσού και τις δυνατότητες. Στη γραπτή αναφορά του υπαινίσσονταν ότι, επειδή αυτές οι πληροφορίες ήταν διαθέσιμες στο κοινό, η TVX ήταν μια από αυτές τις εταιρείες που τις γνώριζαν. Εξέφρασε την άποψη ότι η Αναφορά Endeavour δεν περιείχε τίποτα νέο και ότι η προσέγγισή της ήταν αυτή που *«θα είχε υιοθετήσει οποιοσδήποτε στη μεταλλευτική βιομηχανία, βασιζόμενος στις πληροφορίες που ήταν κοινές και διαθέσιμες στο κοινό».* Επιπλέον δήλωσε ότι η Αναφορά Αποθεμάτων Χρυσού ήταν ένα έγγραφο που δεν είχε *«απολύτως κανένα νόημα»* για κάποιον στη μεταλλευτική βιομηχανία, γιατί το νούμερο των 10 περίπου εκατομμυρίων ουγγιών χρυσού περιλάμβανε τόσο τα διαπιστωμένα όσο και τα υποτιθέμενα ποσά. Είπε επίσης ότι το γεγονός ότι, από τη στιγμή της αγοράς των μεταλλείων, η TVX έχει ανακαλύψει προς το παρόν ότι η ιδιοκτησία περιέχει πάνω από 10 εκατομμύρια ουγγιές είναι συμπτωματικό και δεν επιβεβαιώνει την ανάλυση του κ.Visagie, ειδικά γιατί μέχρι τώρα οι γεωτρήσεις στις Σκουριές έχουν αποκαλύψει αρκετά εκατομμύρια ουγγιές που ο κ.Visagie εκτίμησε στα 2 εκατομμύρια μόνο.

191. Η ανεξαρτησία του κ.Anthony σαν ειδικού που κλήθηκε να βοηθήσει το δικαστήριο, και όχι σαν συνήγορος της εναγόμενης εταιρείας, υπονομεύτηκε κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους. Για παράδειγμα, του έγινε η εξής ερώτηση σχετικά με το Υπόμνημα Προσφοράς της Citibank του 1993:

Ερ. Συμφωνείτε μαζί μου ότι δεν παρουσιάζει την Κασσάνδρα σαν ένα χρυσωρυχείο, πρώτα και κύρια;

Απ. Τονίζει το περιεχόμενο χρυσού και τις περαιτέρω δυνατότητες για χρυσό. Δεν νομίζω ότι διαφέρει σημαντικά από τις άλλες σημαντικές αναφορές που έχω διαβάσει, κύριε.

Εντοπίστηκαν όλες τις αναφορές του εγγράφου στο χρυσό, καθώς και στο μόλυβδο και τον ψευδάργυρο, και υποχρεώθηκε να αναγνωρίσει την έλλειψη έμφασης και πληροφοριών για το χρυσό, ότι δεν υπάρχει καμμία αναφορά σε πολλές από τις περιοχές ενδιαφέροντος όπως τις Σκουριές, τη Φισώκα, ή την Πιάβιτσα, και ότι δεν υπάρχει καμμία ένδειξη των σοβαρών πιθανοτήτων για εκατομμύρια ουγγιές, ούτε προβλεψιές εσόδων και εξόδων.

192. Στη γραπτή αναφορά του, που κατατέθηκε ως πειστήριο μαζί με τις άλλες τρείς αναφορές των ειδικών, ο κ. Anthony καταλήγει ότι πριν λάβει τις πληροφορίες της Άλφα, η TVX είχε ήδη «*μια σημαντική ποσότητα γενικά διαθέσιμων πληροφοριών για την Κασσάνδρα*», ότι «*θα πρέπει να γνώριζε τις τεχνικές επεξεργασίας του δυσκατέργαστου χρυσού*», και ότι «*θα πρέπει να το θεωρούσε δεδομένο ότι η εκμετάλλευση της Ολυμπιάδας...θα περιλάμβανε την υδατική οξείδωση υπό πίεση, σαν τη μέθοδο που επιλέγεται σταθερά*». Συνεχίζει εκφράζοντας τη γνώμη ότι ο ενθουσιασμός της TVX για να μιλήσει με την Άλφα για την Κασσάνδρα ήταν λόγω της συμφωνίας αποκλειστικότητας που είχε διαπραγματευτεί και «*δεν σχετιζόνταν με τις πληροφορίες*». Είπε στην εξέτασή του ότι η άποψή του δεν άλλαξε όταν διάβασε τα αντίγραφα όλων των καταθέσεων αυτής της δίκης.

193. Ωστόσο, κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους, ο κ. Anthony αναγνώρισε ότι τα στοιχεία της δίκης έδειχναν ότι η TVX δεν είχε κανέναν φάκελλο πάνω στην Κασσάνδρα, πριν από την παρουσίαση της Άλφα. Στο τέλος είπε ότι στην αναφορά του δεν είχε την πρόθεση να υποδηλώσει ότι η TVX είχε πράγματι στοιχεία για την Κασσάνδρα, πριν να της τα φέρει η Άλφα.

194. Επίσης έγινε αναφορά στο ιστορικό των προσπαθειών πώλησης της ιδιοκτησίας από το 1991 ως το 1994 και παραδέχθηκε ότι, παρά την άποψη του ότι το δυναμικό του χρυσού ήταν τόσο προφανές σε όλους, καμμία εταιρεία δεν έκανε ποτέ προσφορά για τα μεταλλεία, εκτός από την ασύμβατη με τους όρους προσφορά που έκανε η Curragh.

195. Επίσης έγινε αναφορά στο ιστορικό της παρουσίασης της ιδιοκτησίας και των δυνατοτήτων της στην TVX στα τέλη Οκτωβρίου 1993, της επίσκεψης στο Τορόντο και στη θέση του μεταλλείου, καθώς και στη συμφωνία με την Άλφα. Δεν έμοιαζε να έχει πλήρη συνείδηση του ότι το Φύλλο Βασικών Σημείων και η Αναφορά Endeavour βισκόταν ήδη στα χέρια της TVX πριν προσκληθεί η Άλφα στο Ρίο, ούτε είχε επίγνωση του ότι ο κ. Batista ζήτησε από τον κ. Visagie στη συνάντηση να του παρουσιάσει τις εισροές για 200.000 ουγγιές χρυσού. Ωστόσο συμφώνησε ότι τα έγγραφα πρέπει να είχαν αρκετό ενδιαφέρον για την TVX ώστε να προσκαλέσει την Άλφα στο Ρίο. Επίσης συμφώνησε με τον κ. McOuat ότι κανονικά θα έπρεπε η TVX να προχωρήσει στην επιβεβαίωση των πληροφοριών που πήρε, όπως και έκανε. Τέλος συμφώνησε ότι, εκτός από μερικά άρθρα που ο κ. Ambrus πήρε από κάποιον φίλο, όλα όσα είχε η TVX όταν αποφάσισε να προχωρήσει στη συμφωνία, βάση του «*χαμηλού κόστους εισόδου και των τρομακτικών δυνατοτήτων*», ήταν οι πληροφορίες της Άλφα και όσα έμαθε η TVX από την επίσκεψή της στο μεταλλείο.

196. Στον κ. Anthony είχε δοθεί ένα φάκελος για αυτό το θέμα, ο οποίος φαίνεται πως εξέθετε τις θέσεις και τα επιχειρήματα της TVX και επίσης, είχε συζητήσει το θέμα με συμβούλους και με τον κ. Hick. Κατά τη γνώμη μου, η αναφορά του και η κατάθεσή του φανερόνουν μια προσέγγιση που ταιριάζουν περισσότερο σε ένα δικηγόρο, παρά σε έναν ανεξάρτητο ειδικό.

197. Ο κ.Farquharson ήταν πολύ πιο προσεκτικός στην αναφορά του και στην παρουσίαση των απόψεών του γι'αυτά τα θέματα. Δεν έφτασε να πει ότι δεν υπήρχε τίποτα νέο ή καινοφανές στις πληροφορίες της Άλφα. Σχολίασε ότι η ιδέα της αύξησης της παραγωγής του μεταλλείου ώστε να παράγει περισσότερο χρυσό, που βρισκόταν στην Αναφορά Endeavour, ήταν προφανής και ήδη αναγνωρισμένη από τη METBA, όπως ήταν και η ιδέα της χρήσης της βιο-οξειδωσης για την εξαγωγή του χρυσού, αν και η METBA προτιμούσε τη μέθοδο της υδατικής οξειδωσης υπό πίεση. Δέχτηκε ότι η Αναφορά Αποθεμάτων Χρυσού, με τον κατάλογο των πιθανών πηγών χρυσού της ιδιοκτησίας που περιείχε, ήταν χρήσιμη σαν βάση για την αξιολόγηση της αυτοψίας. Ωστόσο, πίστευε ότι η ιδέα της βαθειάς επέκτασης της Ολυμπιάδας, δεν μπορούσε να αποδοθεί στον κ.Visagie, αλλά μάλλον στους γεωλόγους του μεταλλείου, που αποφάσισαν να κάνουν τις απομακρυσμένες γεωτρήσεις. Έδωσε έμφαση στο γεγονός ότι κάποιες από τις πληροφορίες της Άλφα είχαν αναπτυχθεί από συμβούλους της Curragh και είχαν χρησιμοποιηθεί από τον κ.Visagie. Επίσης πίστευε ότι ,κάποιος έμπειρος σε μεταλλευτικά θέματα θα είχε σημαντικές απορίες για κάποια από τα περιεχόμενα της Ενημέρωσης Αποθεμάτων Χρυσού, ενώ άλλα θα τα είχε δεχτεί με προθυμία. Συμφώνησε ότι 10,5 εκατομμύρια ουγγιές χρυσού το 1993 θα ήταν μια από τις μεγαλύτερες γνωστές συγκεντρώσεις πιθανών πηγών χρυσού. Ωστόσο, επειδή πολλές από τις δυνατότητες που εντόπιζε η Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού δεν ήταν οικονομικές, δεν θα μπορούσαν να περιληφθούν στον όρο «δυναμικό».

198. Επίσης συμφώνησε ότι κανένα έγγραφο πριν το 1993 δεν προσδιορίζει ποσοτικά και δεν δίνει καμμία τάξη μεγέθους του δυναμικού και ότι, παρά τις προσπάθειες της Kidder Peabody και της Citibank στις αρχές του 1990, ούτε η METBA ούτε τα Μ.Κ.πουλήθηκαν, αν και είχαν κάνει γνωστή την ύπαρξη χρυσού εκεί σε αρκετές μεγάλες μεταλλευτικές εταιρείες. Επίσης συμφώνησε ότι πριν την Αναφορά Endeavour κανένα έγγραφο δεν περιλάμβανε τις προβλεπόμενες εισροές. Συμφώνησε ότι, αυτά που προβλέπει η Αναφορά Endeavour, θα ήταν ένα καλό σημείο από το οποίο να ξεκινήσει κάποιος και να κάνει τις δικές του εκτιμήσεις.

Συμπέρασμα #2

199. Συμπεραίνω ότι οι γνώμες των ειδικών που δέχομαι, κλίνουν περισσότερο ή λιγότερο στο ότι ο κ.Visagie είχε πράγματι να συνεισφέρει νέα και καινοφανή πράγματα στις υπάρχουσες πληροφορίες και στην προοπτική της Κασσάνδρας ,και ότι αυτά είχαν αξία. Συμπεραίνω επίσης, βάσει των γεγονότων και των απόψεων των ειδικών, ότι ο κ.Visagie ανέπτυξε νέες πληροφορίες, νέες θεωρίες και νέες παρουσιάσεις των στοιχείων που υπήρχαν, έτσι ώστε δημιούργησε νέες πληροφορίες, οι οποίες ήταν εμπιστευτικές σε αυτόν μέχρι που τις αποκάλυψε σε άλλους.

3) Έγιναν οι πληροφορίες της Άλφα δημόσια γνωστές, μέσω του Τεύχους Διακύρηξης και του Σχεδίου Εργοστασίου Χρυσού του Απριλίου 1994, ή του Υπομνήματος Προσφοράς για τα μεταλλεία του Οκτωβρίου 1994, ή με άλλο τρόπο πριν κάνει η TVX την προσφορά της;

200. Ο κ.McOuat τόνισε ότι το Υπόμνημα Προσφοράς του Οκτωβρίου:

- a) δεν περιέχει κανένα σχέδιο ώστε να γίνουν οι δραστηριότητες μολύβδου/ψευδαργύρου οικονομικές, με θετικό ισοζύγιο
- b) δεν αναφέρεται σε 10 εκατομμύρια ουγγιές χρυσού
- c) δεν αναφέρεται σε βαθειές επεκτάσεις 2 εκατομμυρίων τόνων στο κοίτασμα της Ολυμπιάδας
- d) δεν δείχνει τα τέλματα των 2,4 εκτομμυρίων τόνων
- e) δεν δείχνει 10 εκατομμύρια τόνους αποθεμάτων μεταλλεύματος στο Μαδέμ Λάκκο και στις Μαύρες Πέτρες

- f) Η περιεκτικότητα χρυσού στα δύο μαζί παρουσιάζεται να είναι 3,1 γραμ. ανά τόνο, ενώ στην Αναφορά Αποθεμάτων Χρυσού, οι δύο περιεκτικότητες αναφέρονται χωριστά ότι είναι 2 γραμ. και 7,5 γραμ., και διαφέρουν και οι ποσότητες
- g) Οι Σκουριές και η Φισώκα δείχνουν και οι δύο χαμηλότερη ποσότητα και περιεκτικότητα

Κατέληξε ότι το Υπόμνημα Προσφοράς δεν περιέχει πληροφορίες της ίδιας έκτασης με την Αναφορά Endeavour και την Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού και επιπλέον ότι η γεωλογική ερμηνεία της Άλφα και η συνολική ποσότητα του χρυσού δεν έγιναν ποτέ δημόσιο κτήμα το καλοκαίρι ή το φθινόπωρο 1994.

201. Ο κ.Lattanzi κατέθεσε ότι το Υπόμνημα Προσφοράς του Οκτωβρίου 1994 δεν περιέχει τις νέες και καινοφανείς πληροφορίες, τις οποίες αναγνώρισε στην Αναφορά Endeavour, στην Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού και στην προφορική παρουσίαση του κ.Visagie στην TVX , και έδωσε κάποια παραδείγματα αναλογα με αυτά του κ.McOuat. Στην εξέταση από τους αντίδικους έγινε αναφορά στο Τεύχος Διακήρυξης του Απριλίου 1994 και συμφώνησε ότι περιείχε μια περιγραφή του εργοστασίου χρυσού της Ολυμπιάδας, που περιλάμβανε εισροές και κόστος κατασκευής και λειτουργίας του εργοστασίου, τα οποία ήταν παρόμοια με αυτά της Αναφοράς Endeavour και με αυτά που είχε ετοιμάσει η TVX.

202. Από τον κ.Anthony δεν ζητήθηκε να αναφερθεί σε αυτό το θέμα. Ο κ.Farquharson είπε ότι, μετά τον τερματισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης κοινοπραξίας, όλες οι πληροφορίες της Άλφα έγιναν γνωστές με το Τεύχος Διακήρυξης της Εκκαθαρίστριας, δηλαδή το Υπόμνημα Προσφοράς του Οκτωβρίου. Στη γραπτή αναφορά του είπε ότι η TVX θα έπρεπε να μεταχειριστεί τις πληροφορίες της Άλφα σαν εμπιστευτικές, μέχρι να γίνουν γενικά γνωστές στη μεταλλευτική βιομηχανία *«όπως μάλλον συνέβη όταν η ιδιοκτησία της Κασσάνδρας βγήκε σε δημόσιο πλειστηριασμό το 1994»* (η έμφαση δική μου),

Συμπέρασμα #3

203. Η θεώρηση της Κασσάνδρας βασικά σαν χρυσορυχείο από την Άλφα αρθρώθηκε τελικά και από την Ελληνική Κυβέρνηση και την Εκκαθαρίστρια τον Απρίλιο και τον Οκτώβριο 1994. Ωστόσο, όλη η λεπτομερής εργασία που είχε γίνει από την Άλφα, συμπεριλαμβανομένου και του ποσοτικού προσδιορισμού του χρυσού δεν αναπαράγεται ακριβώς στα έγγραφα του 1994.

4) Χρησιμοποίησε η TVX τις πληροφορίες της Άλφα στην προσφορά της για τα μεταλλεία;

204. Ο κ.McOuat αρχικά σχολίασε ότι θα πρέπει να ήταν πολύ χρήσιμο για μια εταιρεία να έχει τα έγγραφα της Endeavour και των Αποθεμάτων Χρυσού ένα χρόνο πριν εκδοθεί το Υπόμνημα Προσφοράς του 1994.

205. Επίσης συνέκρινε την Αναφορά Αυτοψίας της TVX του 1994 με την Αναφορά Endeavour και την Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού και κατέληξε ότι δεν υπήρχαν ιδιαίτερα πολλά νέα στοιχεία στην Αναφορά Αυτοψίας της TVX.

206. Ωστόσο στην εξέτάσή του από τους αντίδικους συμφώνησε ότι στην πραγματικότητα υπήρχαν αρκετές διαφορές στον προτεινόμενο τρόπο λειτουργίας των μεταλλείων. Για παράδειγμα, από την αυτοψία φαίνεται ότι η TVX σκόπευε,εκείνη την εποχή, να προχωρήσει με τη μέθοδο της υδατικής οξειδωσης και όχι με την βιο-οξειδωση που συνιστούσε η Άλφα. Επίσης συμφώνησε ότι η TVX σχεδίαζε να κλείσει το Μαδέμ Λάκκο και τις Μαύρες Πέτρες και να μη συνεχίσει τη λειτουργία τους όπως πρότεινε η Αναφορά Endeavour. Μια άλλη διαφορά στην προσέγγιση είναι ότι η TVX σχεδίαζε να κλείσει το μύλο του Στρατωνίου, και όχι να τον επεκτείνει. Επίσης η TVX σκόπευε να αντιμετωπίσει το θέμα της εργασίας

διαφορετικά από την Endeavour , δηλαδή να μην εγγυηθεί απολύτως καμμία θέση εργασίας στο υπάρχον προσωπικό. Σημείωσε ότι δεν υπάρχει καμμία αναφορά πιθανής τοπικής αντίδρασης στην Αναφορά Endeavour, αλλά υπάρχει στη μελέτη αυτοψίας της TVX.

207. Ο κ.Lattanzi συμπέρανε ότι δεν υπήρχε καμμία ουσιώδης διαφορά ανάμεσα στην περίληψη της αυτοψίας της TVX του Νοεμβρίου 1994 και στις πληροφορίες που της παρέδωσε η Άλφα το 1993. Αναφέρθηκε στο ότι υπήρχε μια κοινή γραμμή, να εκσυγχρονιστεί και να γίνει επικερδής η λειτουργία, αν και αναγνώρισε ότι υπήρχαν διαφορές στις λεπτομέρειες όπως στο κόστος, στη μέθοδο επεξεργασίας του χρυσού, στην ιδέα του να κλείσουν ο Μαδέμ Λάκκος και οι Μαύρες Πέτρες αντί να εξορυχθούν, όμως όλα αυτά θεωρούσε ότι είναι διαφορές στην έμφαση. Σημείωσε ότι από το 1997, η TVX εξορύσσει μετάλλευμα από τα δύο μεταλλεία και δεν τα έχει κλείσει. Επίσης, επειδή οι αναφορές της TVX τώρα δείχνουν πάνω από 12 εκατομμύρια ουγγιές χρυσού, μεγάλο μέρος των οποίων δεν ανήκουν στην κατηγορία του «δυναμικού», θεωρεί η γεωλογική σύλληψη του κ. Visagie επιβεβαιώθηκε.

208. Πάνω στο ζήτημα του αν η TVX πράγματι χρησιμοποίησε κάτι από το έγγραφο της Endeavour, ο κ.Lattanzi είπε ότι αν και μπορεί κάποιος άλλος να έκανε τελικά τις ίδιες σκέψεις ή ίσως κάποιες ιδέες της Αναφοράς Endeavour να ήταν βασισμένες σε δουλειά άλλων, πιστεύει ότι η κοινή ιδέα των τριών στοιχείων, της γεωλογικής θεώρησης, του σχεδίου ανάπτυξης και των προσδοκώμενων εισροών και εξόδων, περνούν από την Αναφορά Endeavour στις μελέτες αυτοψίας της TVX (του 1993 και του 1994) και τελικά στην προσφορά της TVX. Είπε ότι δεν έβλεπε καμμία απόδειξη του ότι κάποιος άλλος που είδε τα μεταλλεία κατέληξε σε αυτές τις ιδέες.

209. Ο κ.Lattanzi ωστόσο, συμφώνησε κατά την εξέταση από τους αντίδικους, ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ της αυτοψίας της TVX του 1994 και στο έγγραφο της Endeavour, όπως περιέγραψε ο κ.McOuat, συν για παράδειγμα κάποια περιβαλλοντικά θέματα. Επιπλέον, αν και θεωρούσε ότι κάποιες διαφορές ήταν βελτιώσεις του υλικού της Endeavour, συμφώνησε ότι δεν υπήρχε κάτι ιδιαίτερο που να υποδεικνύει ότι η περίληψη του ισοζυγίου πληρωμών στο έγγραφο προσφοράς της TVX είχε αντιγραφεί από την Endeavour.

210. Ο κ.Lattanzi αναφέρθηκε επίσης στην προσφορά της Newcrest για τα μεταλλεία. Συμφώνησε ότι γενικά, η ίδια κοινή ιδέα της επέκτασης και του εκσυγχρονισμού των μεταλλείων, βρίσκεται και εκεί, αν και χωρίς καθόλου λεπτομέρειες.

211. Οι ειδικοί της υπεράσπισης έδωσαν και οι δύο την άποψη ότι η TVX δεν χρησιμοποίησε τις πληροφορίες της Άλφα στην προσφορά της για τα μεταλλεία, αλλά βασίστηκε αποκλειστικά στη δική της αυτοψία. Από τον κ.Anthony ζητήθηκε, όπως και από τους άλλους ειδικούς, να διαβάσει την Αναφορά Αυτοψίας της TVX (1994), και από αυτή να αποφασίσει αν η TVX χρησιμοποίησε κάποιες πληροφορίες της Άλφα. Απάντησε ότι υπάρχουν γενικές ομοιότητες στην προσέγγιση, αλλά τίποτα συγκεκριμένο, και μεγάλος αριθμός διαφορών. Επίσης, συνέκρινε την προσφορά της Newcrest με της TVX και με το έγγραφο της Endeavour και βρήκε ότι η προσφορά της Newcrest, βρισκόταν πιο κοντά στην προσφορά της TVX, από ότι στο έγγραφο της Endeavour, γιατί ήταν και οι δύο προσφορές.

212. Κατά την εξέτασή του από τους αντίδικους επιβεβαίωσε ότι η γνώμη του βασιζόταν αποκλειστικά στα έγγραφα και όχι σε γνώση του ποιες πληροφορίες είχαν ο κ.Batista ή το Συμβούλιο. Επίσης πήρε τη θέση ότι αν και η ίδια η TVX αναφερόταν στην προσφορά της στο γεγονός ότι είχε κάνει δύο ταξίδια αυτοψίας, και ο κ. Hick επιβεβαίωσε στη μαρτυρία του ότι το πρώτο ήταν το Νοέμβριο του 1993, εκείνο το ταξίδι δεν ήταν αυτοψία. Αυτό ήταν σημαντικό σχετικά με το πώς

μεταχειρίστηκε η TVX στην προσφορά της τα στοιχεία της Άλφα, τα οποία είχε επιδώξει να επιβεβαιώσει με το πρώτο της ταξίδι στα μεταλλεία. Ο κ. Anthony χρησιμοποίησε τη διαφωνία του με τον όρο «αυτοψία» για να αποφύγει να μιλήσει για αυτό το σημείο.

213. Ο κ. Farquharson επίσης έδωσε τη γνώμη ότι «έχοντας διαβάσει τι έκανε η TVX τόσο το 1993, όσο και το Νοέμβριο του 1994, και γνωρίζοντας κάποια από τα πρόσωπα που ασχολήθηκαν, είμαι αρκετά σίγουρος ότι έφτασαν από μόνοι τους στα συμπεράσματά τους». Συνέχισε λέγοντας ότι οι ιδέες ήταν λογικές και ότι οποιοσδήποτε έμπειρος με τα μεταλλευτικά πράγματα θα είχε καταλήξει σ' αυτές από μια επίσκεψη στο μεταλλείο.

Συμπέρασμα #4

214. Οι ειδικοί στην πραγματικότητα δεν βοήθησαν και πολύ το δικαστήριο σχετικά με το αν η TVX χρησιμοποίησε πληροφορίες που πήρε από την Άλφα, όταν έκανε τελικά την προσφορά της για τα μεταλλεία. Η TVX ήταν σαφής στη μαρτυρία της ότι από τη δική της πλευρά, είχε κάνει όλες τις απαραίτητες έρευνες και αναλύσεις και βασίζόταν μόνο στη δική της δουλειά. Το ερώτημα για το δικαστήριο είναι τελικά πόσο χρήσιμα ή πόσο πολύτιμα για την TVX ήταν η αρχική βαθειά κατανόηση του θέματος και το προβάδισμα, τα οποία μοιράστηκε η Άλφα με την TVX τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο 1993.

5) Υπάρχει καμμία βιομηχανική πρακτική που να αφορά την περίπτωση της προσφοράς κάποιου για μια ιδιοκτησία, μετά τον τερματισμό μιας συμφωνίας χρηματοδότησης, για την ίδια ιδιοκτησία, με κάποιον άλλον;

215. Οι ειδικοί των εναγόντων και οι ειδικοί των εναγομένων διαφωνούν και σε αυτό το ζήτημα.

216. Ο κ. McOuat κατέθεσε με βεβαιότητα ότι υπάρχει μια πρακτική στη μεταλλευτική βιομηχανία ότι μια μεγάλη εταιρεία, η οποία έχει αποσυρθεί από μια συμφωνία χρηματοδότησης με έναν γεωλόγο ή μια μικρή μεταλλευτική εταιρεία, θυσιάζει όλα της τα δικαιώματα, και δεν θα κυνηγήσει το σχέδιο για λογαριασμό της χωρίς το άλλο μέρος. Στην εξέτασή του από τους αντίδικους αναγνώρισε ότι δεν είχε υπ' όψιν του γραπτά άρθρα για το θέμα και ότι ήταν η προσωπική του άποψη, αλλά είπε ότι η αντίθετη προσέγγιση αντίκειται τόσο στην μεταλλευτική όσο και στην κοινή επιχειρηματική πρακτική.

217. Ο κ. Lattanzi επίσης εξέφρασε την άποψη ότι υπάρχει μια πρακτική στη μεταλλευτική βιομηχανία ότι ο παροχέας της χρηματοδότησης για ένα πρόγραμμα, ο οποίος τερμάτισε τη χρηματοδότηση, δεν μπορεί να κυνηγήσει την ευκαιρία από μόνος του.

218. Ο κ. Anthony και ο κ. Farquharson αμφισβήτησαν την ύπαρξη μιας τέτοιας πρακτικής. Ο κ. Anthony δήλωσε ότι δεν υπάρχει μια καθορισμένη πρακτική της μεταλλευτικής βιομηχανίας και ότι η συμπεριφορά των δύο πλευρών ορίζεται από τη συμφωνία που έχουν κάνει.

219. Ο κ. Farquharson επίσης είπε ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρακτική και ότι όλα καθορίζονται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις. Ωστόσο εξέφρασε την έκπληξή του που η συγκεκριμένη συμφωνία χρηματοδότησης δεν περιείχε έναν όρο μη-ανταγωνισμού, για ορισμένο χρόνο και γεωγραφική περιοχή, όρος ο οποίος, όπως είπε, είναι πολύ συνηθισμένος στη βιομηχανία και είναι μια μάλλον καθιερωμένη βιομηχανική πρακτική. Επίσης εξέφρασε την άποψη ότι στη μεταλλευτική βιομηχανία όταν κάποιος επισημαίνει σε κάποιον άλλον μια ευκαιρία τότε, σε αυτόν που συνέλαβε την ιδέα, οφείλεται κάποιο είδος ανταλλάγματος, το οποίο υπολογίζεται με διάφορους τρόπους

220. Κατά τη γνώμη μου η άποψη του κ.Farquharson δεν είναι πολύ διαφορετική από του κ.McOuat και του κ.Lattanzi πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Το να μην υπάρξει ανταγωνισμός μετά τον τερματισμό μιας συμφωνίας χρηματοδότησης, τουλάχιστον μέσα σε κάποια χρονικά και γεωγραφικά πλαίσια, είναι η πρακτική ή η προσδοκία της μεταλλευτικής βιομηχανίας. Ο κ.Anthony είναι από την Αγγλία και μπορεί να μην έχει τόσο καλή γνώση των βιομηχανικών πρακτικών στον Καναδά, όσο οι άλλοι τρεις κύριοι.

Συμπέρασμα #5

221. Συμπεραίνω ότι υπάρχει μια πρακτική της μεταλλευτικής βιομηχανίας, ή μια γενική αντίληψη ότι, αφού μια μεγάλη μεταλλευτική εταιρεία τερματίσει μια συμφωνία χρηματοδότησης με μια μικρότερη, η μεγάλη εταιρεία δεν ανταγωνίζεται με τη μικρή για την ιδιοκτησία. Η απαγόρευση αυτή πιθανόν να είναι περιορισμένης διάρκειας.

Γ. ΖΗΤΗΜΑΤΑ

222. Οι ενάγοντες στηρίζουν την κατηγορία σε τρία σημεία:

- a) αθέτηση της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας
- b) παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης σαν έναν επιπλέον λόγο δράσης κατά της μη-εγκεκριμένης χρήσης των εμπιστευτικών πληροφοριών της Άλφα
- c) παράβαση του καθήκοντος σεβασμού.

Η εναγόμενη εταιρεία αρνείται την κάθε μια από αυτές τις παραβάσεις και τα καθήκοντα, και παρουσιάζει τα παρακάτω επιχειρήματα προς υπεράσπιση της:

- d) οι πληροφορίες των εναγόντων ανήκαν στην Cugragh και όχι σε αυτούς και συνεπώς δεν έχουν κανένα έννομο δικαίωμα να εγείρουν καμμία απαίτηση σχετικά με αυτές τις πληροφορίες.
- e) οι ενάγοντες δεν μπορούν να επικαλούνται καμμία υποτιθέμενη παράβαση καθήκοντος σεβασμού, διότι ο κ. Stephenson δεν είπε στον κ.Hick ότι η άποψη της Άλφα ήταν ότι η TVX δεν είχε την άδεια να κάνει προσφορά για τα μεταλλεία για δικό της λογαριασμό
- f) οι ενάγοντες δεν δικαιούνται καμμία αποζημίωση γιατί δεν έρχονται στο δικαστήριο «με καθαρά χέρια».

Το τελικό ζήτημα είναι το εξής :

g) Αν οι ενάγοντες επιτύχουν σε κάποια ή σε όλα τα αιτήματά τους, τι δικαιούνται σαν αποζημίωση: α) ολόκληρη την ιδιοκτησία ως καταπίστευμα β) Το ποσοστό της ιδιοκτησίας που τους αντιστοιχεί από τη συμφωνία ως καταπίστευμα, γ) ζημίες έναντι του α) ή του β), δ) εύρετρα ή ε) ζημίες σαν αποζημίωση για την αξία των εμπιστευτικών πληροφοριών;

223. Πριν αναλύσουμε τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας και τις πληροφορίες που δόθηκαν, είναι σωστό να ασχοληθούμε σ' αυτό το σημείο με τη θέση της υπεράσπισης ότι οι ενάγοντες δεν έχουν κανένα νόμιμο δικαίωμα να εφαρμόσουν τη Συμφωνία, καθώς όλες τους οι πληροφορίες ανήκαν στην Curragh.

i) Οι νομικές συνέπειες του γεγονότος ότι πολλές από τις εμπιστευτικές πληροφορίες της Άλφα προερχονταν από την Curragh και, κατά τα φαινόμενα της ανήκαν

224. Είναι ξεκάθαρο ότι ο κ. Visagie απέκτησε όλες τις γνώσεις και την αντίληψή του για τα Μεταλλεία Κασσάνδρας από τα ταξίδια του εκεί τον Αύγουστο του 1993, ενώ εργαζόταν ως υπάλληλος ή σύμβουλος για την Curragh. Στην πραγματικότητα, τα περισσότερα από τα έγγραφα που η Άλφα παρουσίασε στην TVX στο Ρίο, είτε είχαν δημιουργηθεί από τον ίδιο τον κ. Visagie όταν ήταν στην Curragh, είτε ήταν αναφορές συμβούλων πληρωμένες από την Curragh, είτε έγγραφα που απέκτησε ο κ. Visagie από τα μεταλλεία ενώ εργαζόταν για την Curragh. Επιπλέον, η προέλευση των γνώσεων του κ. Visagie και των εγγράφων της Curragh, ήταν προφανής στην TVX. Η πηγή ή η προέλευσή τους δεν κρατήθηκε μυστική, η TVX ενημερώθηκε για το παρελθόν του κ. Visagie, και μπορούσε να δει στα πρόσωπά τους ότι πολλά από τα έγγραφα που παρουσίασε η Άλφα είχαν ετοιμαστεί για την Curragh.

225. Τόσο ο κ. Visagie όσο και ο κ. Lean είχαν υπογράψει συμφωνίες εμπιστευτικότητας με την Curragh ή με μια συγγενική εταιρεία, οι οποίες προέβλεπαν ότι δεν μπορούσαν να κάνουν μονομερώς χρήση πληροφοριών που απέκτησαν ή ανέπτυξαν ενώ εργάζονταν εκεί, ακόμα και μετά τον τερματισμό της υπαλληλικής τους σχέσης με την εταιρεία. Ο κ. Visagie και ο κ. Stephenson έκαναν και οι δύο σαφές στην κατάθεσή τους ότι δεν είχαν καμμία πρόθεση να προχωρήσουν με την επιδίωξη της αγοράς των μεταλλείων από την Άλφα, αν η Curragh διατηρούσε την πρόθεση να το κάνει. Ωστόσο, μέχρι το τέλος Ιουλίου 1993 είχε γίνει ξεκάθαρο ότι η Curragh δεν θα προχωρούσε στην αγορά των μεταλλείων, και οι ενάγοντες προφανώς αποφάσισαν ότι ήταν ελεύθεροι τόσο να επιδιώξουν οι ίδιοι την αγορά των μεταλλείων, όσο και να χρησιμοποιήσουν όλες τις πληροφορίες που είχαν αποκτήσει ενώ εργαζόταν εκεί, καθώς και έγγραφα και αναφορές που είχαν στην κατοχή τους και που ανήκαν στην Curragh. Δεν υπήρξε καμμία ένδειξη στα στοιχεία της δίκης ότι κάποιος από τους δύο είχε λάβει την άδεια να πράξει τα παραπάνω.

226. Βάσει αυτών των στοιχείων, η θέση της εναγόμενης εταιρείας είναι ότι οι ενάγοντες δεν έχουν κανένα δικαίωμα οι ίδιοι στις πληροφορίες και καμμία νομική υπόσταση για να επιβάλλουν τα δικαιώματα της Curragh και συνεπώς, στην έκταση που οι απαιτήσή τους βασίζεται στην παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών, πρέπει να απορριφθεί.

227. Οι ενάγοντες βασίζονται στην απόφαση του Αγγλικού Εφετείου στην υπόθεση *Fraser εναντίον Evans (1969)*, όπου ο κ. Fraser ήθελε να επιβάλλει την δημοσίευση από τους Κυριακάτικους Ταϊμς μιας αναφοράς που είχε ετοιμάσει ως σύμβουλος της Ελληνικής Κυβέρνησης, κάτω από μια συμφωνία εμπιστευτικότητας. Το δικαστήριο αρνήθηκε, εν μέρει διότι μόνο η Ελληνική Κυβέρνηση είχε το δικαίωμα να διαμαρτυρηθεί για τη δημοσίευση τέτοιων εμπιστευτικών πληροφοριών, εφ' όσον σε

αυτήν ανήκαν οι πληροφορίες και σε αυτήν οφειλόταν η εμπιστοσύνη. Ο κ.Fraser τους είχε πουλήσει την αναφορά και δεν είχε κανένα νόμιμο δικαίωμα να διαμαρτύρεται.

228. Η εναγόμενη εταιρεία προτείνει ότι, ανάλογα, οι ενάγοντες δεν έχουν κανένα νόμιμο δικαίωμα να διαμαρτύρεται για την υποτιθέμενη χρήση εκ μέρους της TVX εμπιστευτικών πληροφοριών, γιατί αυτές οι πληροφορίες ανήκαν στην Curragh, όχι στην Άλφα, και η Curragh δεν διαμαρτύρεται, τουλάχιστον όχι σ' αυτό το δικαστήριο.

229. Κατά τη γνώμη μου η υπόθεση Fraser δεν έχει εφαρμογή στην υπόθεση που δικάζει αυτό το δικαστήριο. Το νόμιμο δικαίωμα των εναγόντων βασίζεται στην Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, στην Συμφωνία Χρηματοδότησης Κοινοπραξίας και στη σχέση που υπήρχε ανάμεσα στα δύο μέρη και στηρίζονταν στην αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών και στη συμφωνία να δημιουργήσουν μια κοινοπραξία ώστε να αποκτήσουν τα μεταλλεία. Στην υπόθεση Fraser, ο κ.Fraser δεν είχε καμμία σχέση με τους Κυριακάτικους Ταϊμς, εκτός του ότι τους έδωσε μια συνέντευξη σχετικά με την αναφορά του, πριν σκεφτεί καλύτερα την όλη κατάσταση. Επειδή δεν είχε καμμία νόμιμη σχέση, βάσει της οποίας να υποβάλλει την μήνυση, χρειαζόταν μια αιτία για να προβεί σε νομικές ενέργειες και ένα νόμιμο δικαίωμα για να διεκδικήσει. Δεν είχε τίποτα από τα δύο.

230. Σε αυτή την περίπτωση οι ενάγοντες δεν στερούνται του νόμιμου δικαιώματος να μνησούν. Ωστόσο, το γεγονός ότι φαίνεται πως έχουν κάνει χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών και εγγράφων που ανήκαν στην Curragh, χωρίς την έγκριση να το κάνουν, είναι κατ' αρχήν προβληματικό για το δικαστήριο, όταν ζητούν να επιβάλλουν δικαιώματα που βασίζονται σ' αυτές τις ίδιες πληροφορίες. Φυσικά, το να αντιστέκεται η TVX στην επιβολή τους, βάσει του γεγονότος ότι αυτές οι πληροφορίες ανήκαν στην Curragh, όταν τις έλαβε και έκανε τη συμφωνία με τους ενάγοντες, ενώ δεν υπάρχει καμμία ένδειξη ενδιαφέροντος ή αμφισβήτησης δικαιωμάτων από την πλευρά της Curragh, είναι κάπως ανειλικρινές.

231. Δεν προβλήθηκε με επιχειρήματα από την εναγόμενη εταιρεία το ότι είχε συνάψει ένα παράνομο συμβόλαιο με τους ενάγοντες, σχετικά με τις πληροφορίες κάποιου άλλου, και συνεπώς το συμβόλαιό τους δεν μπορεί να εφαρμοστεί από το δικαστήριο. Αν και το δικαστήριο μπορεί να είναι υποχρεωμένο, για λόγους πολιτικής, να μην εφαρμόσει ένα παράνομο συμβόλαιο: *Menard εναντίον Genereux* (1982), αυτή δεν είναι η περίπτωση που οι δύο συμβαλλόμενοι επιχειρούσαν να εξαπατήσουν κάποιον τρίτο. Δεν υπήρχε τίποτα το μυστικό σχετικά με την ύπαρξη της Άλφα, ούτε σχετικά με τις προσπάθειές της να αγοράσει τα μεταλλεία, από μόνη της ή μαζί με την TVX, ούτε σχετικά με αυτή τη δίκη. Επιπλέον, οι ενάγοντες είχαν δηλώσει εγγράφως την πρόθεσή τους να μην ανταγωνιστούν με την Curragh για τα μεταλλεία.

232. Η αποκάλυψη από την Άλφα και η χρήση και από τα δύο μέρη των εμπιστευτικών πληροφοριών της Curragh θα μπορούσε να θεωρηθεί αθέτηση συμβολαίου, ή ακόμη και αδίκημα, αν η Curragh μπορούσε να παρουσιάσει ζημιές. Όμως χωρίς μια διαμαρτυρία από την Curragh, και μία δίκη με την Curragh όπου θα ανακαλυφθούν τα γεγονότα, δεν θεωρώ ότι αυτό το δικαστήριο έχει αρκετά στοιχεία ώστε να αποφασίσει ότι η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας μεταξύ της Άλφα και της TVX, στο βαθμό που καλύπτει πληροφορίες της Curragh, είναι ένα παράνομο

συμβόλαιο ή ένα που το δικαστήριο δεν θα πρέπει να εφαρμόσει. Ο συνήγορος υπεράσπισης επιβεβαίωσε ότι αν η Curragh ήθελε να εγείρει απαιτήσεις κατά της TVX ή της Άλφα για χρήση των εμπιστευτικών πληροφοριών της, θα μπορούσε να το κάνει.

ii) Αθέτησε η TVX τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας χρησιμοποιώντας εμπιστευτικές πληροφορίες της Άλφα όταν αγόρασε τα μεταλλεία;

233. Τα δύο μέρη υπέγραψαν δύο γραπτά δεσμευτικά συμβόλαια, με σκοπό αυτά τα συμβόλαια να καθορίσουν τις σχέσεις τους σχετικά με το αντικείμενο στο οποίο αναφέρονται, την απόκτηση και την από κοινού ιδιοκτησία των Μεταλλείων Κασσάνδρας.

a) Ήταν εμπιστευτικές οι πληροφορίες της Άλφα;

234. Το πρώτο συμβόλαιο ήταν η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας που υπογράφηκε από τον κ. Stephenson και τον κ. Hick στις 27 Οκτωβρίου 1993 στο Ρίο, κατά το ξεκίνημα της συνάντησης μεταξύ των κυρίων Visagie και Stephenson για την Άλφα και τους κυρίους Batista, Hick, Ambrus και άλλων για την TVX. Πριν την υπογραφή της συμφωνίας, η TVX είχε λάβει από τον κ. McMaster της TD Securities την Αναφορά Endeavour, το Φύλλο Βασικών Σημείων και αυτή τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας. Τα δύο πρώτα έγγραφα είχαν ετοιμαστεί για την Άλφα, ή για λογαριασμό της, μαζί με την Endeavour το φθινόπωρο του 1993, βασιζόνταν σε πληροφορίες του μεταλλείου και σε επί τόπου επισκέψεις, και περιείχαν στοιχεία από τον κ. Visagie και τους ανθρώπους της Endeavour που περιέγραφαν την άποψή τους για την ευκαιρία αγοράς που παρουσίαζαν τα Μεταλλεία Κασσάνδρας. Ειδικά το Φύλλο Βασικών Σημείων συνοψίζει όλη τη θεώρηση της Άλφα για αυτή την ευκαιρία.

235. Η Συμφωνία Εμπιστευτικότητας δηλώνει από την αρχή το σκοπό της:

“Για να μπορέσετε να αξιολογήσετε την πιθανή συμμετοχή σας μαζί με την Άλφα Γκρουπ στην αγορά των περιουσιακών στοιχείων των Μεταλλείων Κασσάνδρας, τμήματος της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ SA, Αθήνα, Ελλάδα, θα σας παραδώσουμε, μετά την υπογραφή από εσάς και παράδοση σε εμάς αυτής της γραπτής συμφωνίας, ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησία και τις δραστηριότητες των Μεταλλείων.”

236. Αφού υπογράφηκε η συμφωνία και ξεκίνησε η παρουσίαση, παρουσιάστηκαν συνολικά στην TVX πέντε κατηγορίες εγγράφων:

- 1) έγγραφα που περιλάμβαναν τομές και διαγράμματα, τα οποία αποκτήθηκαν από τα μεταλλεία κατόπιν μιας συμφωνίας εμπιστευτικότητας που υπέγραψε η Curragh ή η Άλφα με τη Citibank
- 2) έγγραφα που αποκτήθηκαν από τη METBA προφανώς χωρίς την υπογραφή καμμίας συμφωνίας εμπιστευτικότητας, τα οποία ασχολούνταν με την ανάπτυξη του σχεδίου του εργοστασίου χρυσού και που συμπεριλάμβαναν πληροφορίες για τις μεθόδους της υδατικής οξείδωσης υπό πίεση και της βιο-οξείδωσης για την

- εξαγωγή του δυσκατέργαστου χρυσού από τα συμπυκνώματα του πυρίτη, καθώς και πολλές πληροφορίες οικονομικής φύσεως σχετικά με ένα τέτοιο εργοστάσιο
- 3) έγγραφα που αποκτήθηκαν ή δημιουργήθηκαν από την Curragh, τα οποία ανέλυαν διάφορες πλευρές της περιουσίας των μεταλλείων και τα οποία είχαν ετοιμαστεί από εξωτερικούς συμβούλους, όπως η Hillsborough και η Kilborn , ή από τον ίδιο τον κ. Visagie
  - 4) έγγραφα και προφορική ανάλυση πληροφοριών, μαζί με υπολογισμούς των πιθανών αποθεμάτων χρυσού στην ιδιοκτησία, συμπεριλαμβανομένων και των συμπυκνωμάτων, των τελμάτων και των ανεξερεύνητων περιοχών. Επίσης οικονομικές αναλύσεις για την αναβάθμιση των μεταλλείων μολύβδου και ψευδαργύρου, ώστε να γίνουν οικονομικά βιώσιμα και η βάση για την παραγωγή συμπυκνωμάτων από τα οποία θα εξαχθούν πολύ μεγάλες ποσότητες χρυσού, καθώς και λεπτομερή οικονομικά μοντέλα και προβλέψεις για όλες τις πλευρές των δραστηριοτήτων στο μέλλον, με βάση την κατασκευή ενός εργοστασίου βιο-οξειδώσεως και ενός εργοστασίου υδατικής οξειδώσεως υπό πίεση
  - 5) αλληλογραφία με την Εκκαθαρίστρια και με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και με Έλληνες δικηγόρους, σχετικά με την δέσμευση της Τράπεζας προς την Άλφα, δηλαδή με το αποκλειστικό δικαίωμα διαπραγμάτευσης της αγοράς των Μεταλλείων Κασσάνδρας, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, για το ποσό των \$32.000.000

237. Όλες αυτές οι πληροφορίες ορίζονται από την Συμφωνία Εμπιστευτικότητας ως αποκλειστικές πληροφορίες και συνεπώς, καλύπτονται από τις υποχρεώσεις που θέτει η Συμφωνία στην TVX. Στην υπόθεση *Saltman Engineering Co. Ltd. εναντίον Campbell Engineering Co. Ltd. (1963)* , ο Λόρδος Green M.R. δήλωσε : *«οι πληροφορίες που ονομάζονται εμπιστευτικές πρέπει, όπως καταλαβαίνω, πέραν του ότι έτσι ορίζονται από το συμβόλαιο, να έχουν το απαραίτητο γνώρισμα της εμπιστευτικότητας, δηλαδή δεν πρέπει να είναι κάτι το οποίο είναι δημόσιο κτήμα και δημόσια γνώση».*

238. Ο ορισμός των αποκλειστικών πληροφοριών γίνεται υπό τον όρο ότι:

«Οι αποκλειστικές πληροφορίες δεν περιλαμβάνουν ωστόσο, πληροφορίες οι οποίες είναι οι γίνονται γενικά διαθέσιμες στο κοινό, εκτός αν αυτό είναι αποτέλεσμα αποκάλυψης από εσάς».

Σαν αποτέλεσμα αυτού του ορισμού, τα δύο μέρη συμφώνησαν ότι πληροφορίες οι οποίες κατ'αρχήν δεν ανήκουν στην Άλφα, όπως οι τομές κατά μήκος και κατά πλάτος του μεταλλείου, είναι αποκλειστικές πληροφορίες της Άλφα, όπως ορίζει η συμφωνία, εκτός αν είναι δημόσια γνωστές.

239. Για να μπορέσει η Άλφα να αποκτήσει πληροφορίες από τα μεταλλεία, είτε μέσω της Citibank, είτε μέσω της Εκκαθαρίστριας, είτε μέσω της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, της ζητήθηκε να υπογράψει μια συμφωνία εμπιστευτικότητας με τα μεταλλεία. Αντίθετα, ο κ. Δημητριάδης είπε ότι η METBA έδινε ελεύθερα πληροφορίες σε όποιον τις ζητούσε, χωρίς να υπάρχει ανάγκη υπογραφής καμμίας συμφωνίας εμπιστευτικότητας. Οι ενάγοντες πήραν τη θέση ότι η απαίτηση μιας συμφωνίας εμπιστευτικότητας σημαίνει ότι οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν με αυτόν τον τρόπο δεν ήταν γενικά διαθέσιμες στο κοινό και συνεπώς, μεταξύ της Άλφα και της TVX, παρέμεναν αποκλειστικές πληροφορίες της Άλφα.

240. Διαφωνώ. Κατά την άποψή μου, οι πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τα μεταλλεία ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τις πληροφορίες της METBA, ακόμα κι αν οι μεταλλευτικές εταιρείες και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι έπρεπε να υπογράψουν μια συμφωνία εμπιστευτικότητας με το μεταλλείο ή με τη Citibank, για να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτές. Δηλαδή είναι πληροφορίες «γενικά διαθέσιμες στο κοινό», όπου ο όρος «κοινό» εδώ σημαίνει τη μεταλλευτική βιομηχανία. Δεν υπήρξε κανένα στοιχείο που να δείχνει ότι σε κάποια ενδιαφερόμενη μεταλλευτική εταιρεία δεν δόθηκε η ευκαιρία να υπογράψει τη συμφωνία και να αποκτήσει της πληροφορίες.

241. Στο *Νέο Συντομευμένο Αγγλικό Λεξικό της Οξφόρδης*, σελ.2404, μια έννοια της λέξης «κοινό» ως ουσιαστικό είναι: «ένα τμήμα της κοινωνίας που έχει ένα ειδικό ενδιαφέρον ή μια ειδική σχέση με συγκεκριμένο πρόσωπο ή αντικείμενο». Στην περίπτωση της υπόθεσης *Bendix Home Systems Ltd. εναντίον Clayton et al. (1977)*, ο δικαστής MacFarlane αποφάσισε, βάσει των στοιχείων ότι οι πληροφορίες που τα στελέχη που αποχωρούσαν πήραν μαζί τους για να ξεκινήσουν μια νέα, ανταγωνιστική εταιρεία, δεν ήταν εμπιστευτικές διότι “οι περισσότερες από αυτές θα βρίσκονταν εντός του πεδίου γνώσεων οποιουδήποτε σχετικού προσώπου στη βιομηχανία, ή θα ήταν ζητήματα που θα μπορούσαν να εξακριβωθούν μετά από κάποια έρευνα”. Παρόμοια είναι και η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου του Οντάριο στην υπόθεση *Cradle Pictures Ltd. εναντίον Penner et al. (1977)*, ότι οι πληροφορίες για τις οποίες απαιτήθηκε εμπιστευτικότητα, σχετικές με φωτογραφικά θέματα, ήταν γνωστές ή διαθέσιμες σε οποιονδήποτε επαγγελματία φωτογράφο. Με άλλα λόγια, όταν κανείς εξετάζει την εμπιστευτικότητα πληροφοριών, με βάση τη διαθεσιμότητα τους στο κοινό, εξετάζει το σχετικό κοινό και όχι το γενικό κοινό, το οποίο δεν έχει κανένα ενδιαφέρον ή κανένα λόγο να έχει πρόσβαση σε τέτοιου είδους πληροφορίες.

242. Συνεπώς, οι πληροφορίες του μεταλλείου και της METBA που αποκάλυψε η Άλφα στην TVX, ήταν γενικά διαθέσιμες στο κοινό και δεν καλύπτονταν από τη συμφωνία.

243. Οι άλλες πληροφορίες που αποκαλύφθηκαν ήταν η αλληλογραφία με τις Ελληνικές Αρχές, σχετικά με το αποκλειστικό δικαίωμα διαπραγμάτευσης της αγοράς, και οι γραπτές και προφορικές αναλύσεις του κ.Visagie σχετικά με τα αποθέματα χρυσού και με τον τρόπο να γίνει το μεταλλείο ένα επικερδές χρυσορυχείο, που θα εκμεταλλεύεται επίσης το μόλυβδο και τον ψευδάργυρο. Αυτές οι πληροφορίες δεν ήταν γενικά διαθέσιμες στο κοινό κατά την υπογραφή της Συμφωνίας, ήταν ελεγχόμενες από την Άλφα και, στο βαθμό που ελεγχόταν και από τις Ελληνικές Αρχές, δεν υπάρχουν στοιχεία ότι από εκείνη την πλευρά έγιναν διαθέσιμες και σε κάποιον άλλον.

244. Η θέση της εναγόμενης εταιρείας πάνω στις πληροφορίες του κ.Visagie είναι η εξής:

1) Οι πληροφορίες της Άλφα δεν περιείχαν τίποτα το νέο ή διαφορετικό από τις πληροφορίες του μεταλλείου και τις άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικά με αυτό. Η υπεράσπιση υποδεικνύει, σαν άλλους τρόπους με τους οποίους οι πληροφορίες του κ.Visagie ήταν γενικά διαθέσιμες στο κοινό, τα άρθρα που δημοσιεύτηκαν κατά καιρούς για τα μεταλλεία και τα οποία συγκεντρώθηκαν για

αυτή τη δίκη, τα Υπομνήματα της Citibank του 1991 και του 1992, καθώς και τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να αποκτήσουν οι μεταλλευτικές εταιρείες επισκεπτόμενες τα μεταλλεία κατά τα χρόνια που ήταν στην αγορά προς πώληση.

245. Απορρίπτω αυτό τον ισχυρισμό διότι δεν υποστηρίζεται από τα στοιχεία. Ούτε τα δημοσιευμένα άρθρα, τουλάχιστον αυτά που παρουσιάστηκαν στο δικαστήριο, ούτε τα Υπομνήματα της Citibank, δεν περιέχουν την ανάλυση του κ. Visagie. Ούτε υπάρχουν ενδείξεις των πληροφοριών που θα μπορούσε να είχε αποκτήσει κάποια συγκεκριμένη μεταλλευτική εταιρεία, αν είχε επισκεφθεί τα μεταλλεία. Ωστόσο, είναι ξεκάθαρο από τα γεγονότα ότι ο κ. Visagie ξόδεψε πολλές ώρες και πολλή προσπάθεια για να αναλύσει τα στοιχεία που συγκέντρωσε και να μορφοποιήσει και να καταγράψει τις θεωρίες του σχετικά με το που βρισκόταν ο χρυσός και τις ποσότητες στην κάθε περιοχή. Επιπλέον ετοίμασε λεπτομερείς οικονομικές αναλύσεις σχετικά με τις προτεινόμενες μελλοντικές δραστηριότητες του μεταλλείου, μετά τη ρύθμιση των θεμάτων του νέου εργατικού δυναμικού και μετά την εισαγωγή μεγάλων γεωτρυπάνων και άλλων ευκολιών, οι οποίες καταγράφηκαν αναλυτικά στα έγγραφα και περιγράφηκαν στην TVX στη συνάντηση του Ρίο. Επίσης μελέτησε και ανέλυσε δύο διαφορετικές μεθοδολογίες εξαγωγής δυσκατέργαστου χρυσού και πρότεινε την βιο-οξειδωση, η οποία αρχικά απορρίφθηκε από την TVX, αλλά είναι τώρα η επιλογή της για το εργοστάσιο χρυσού που θα κατασκευάσει η TVX Hellas. Ο κ. Visagie δεν έδωσε αυτές τις πληροφορίες σε καμία εταιρεία που επισκέφθηκε τα μεταλλεία, εκτός από αυτές που προσέγγισε η Άλφα.

246. 2) Ο δεύτερος ισχυρισμός της εναγόμενης εταιρείας είναι ότι οι θεωρίες του κ. Visagie για τη μεταλλογένεση βασίζονταν σε υποθέσεις και δεν είχαν αξία, ενώ οι ιδέες του για την αποτελεσματική και κερδοφόρα λειτουργία του μεταλλείου, με τη χρήση νέας στήριξης οροφής, μεγάλων γεωτρυπάνων και την κατασκευή ενός εργοστασίου χρυσού που θα χρησιμοποιεί τη μέθοδο της βιο-οξειδωσης, ήταν τόσο προφανείς που κάθε επαγγελματίας θα τις έβλεπε αμέσως. Επίσης τα σημαντικά αποθέματα χρυσού που αποκάλυψαν οι έρευνες της TVX δεν ήταν σύμφωνα με τις προβλέψεις του κ. Visagie και άρα, η δουλειά του δεν είχε αξία.

247. Σε περιπτώσεις όπου αποκαλύπτονται πληροφορίες, οι οποίες εννοείται ότι είναι εμπιστευτικές, αλλά δεν υπογράφεται καμία συμφωνία, τα δικαστήρια υποχρεώθηκαν να εφεύρουν ένα τεστ για να αποφασιστεί αν οι πληροφορίες έχουν το απαραίτητο γνώρισμα της εμπιστευτικότητας, ώστε να δικαιούνται νομικής προστασίας. Στην υπόθεση *Fraser et al. εναντίον Thames Television Ltd. et al.* (1983), το δικαστήριο περιέγραψε αυτό το γνώρισμα ως εξής:

...η ιδέα θα πρέπει να έχει κάποιο αξιοσημείωτο στοιχείο πρωτοτυπίας, που να μην είναι ακόμα δημόσια γνωστό. Η πρωτοτυπία μπορεί να είναι μια σημαντική αλλαγή στον τρόπο θεώρησης μιας πολύ γνωστής έννοιας. Αυτό είναι σύμφωνο με τις δηλώσεις στις υποθέσεις Saltman και Coco, ότι η καινοφάνεια στο βιομηχανικό πεδίο μπορεί να προκύψει από την εφαρμογή της ανθρώπινης εφευρετικότητας σε πολύ γνωστές έννοιες. Για να πετύχουν στην αγωγή τους οι ενάγοντες πρέπει να τεκμηριώσουν ότι όχι μόνο η αποκάλυψη έγινε κάτω από συνθήκες εμπιστευτικότητας, αλλά και ότι το περιεχόμενο της ιδέας ήταν εμφανώς αναγνωρίσιμο, πρωτότυπο, με πιθανή εμπορική αξία και εφαρμόσιμο στην πραγματικότητα.

248. Και στην υπόθεση *Saltman Engineering Co. Ltd. εναντίον Campbell Engineering Co. Ltd. supra*, ο Λόρδος Greene M.R., δήλωσε αναφερόμενος σε εργασία πάνω σε υλικό διαθέσιμο στον καθένα ότι:

«αυτό που την κάνει εμπιστευτική είναι ότι ο συντάκτης των εγγράφων χρησιμοποίησε το νού του και έτσι παρήγαγε ένα αποτέλεσμα που μπορεί να παραχθεί μόνο από κάποιον που θα περάσει από την ίδια ακριβώς διεργασία».

249. Στην υπόθεση *Coco εναντίον Clark Ltd.(1969)*, ο δικαστής Megarry το έθεσε ως εξής:

Κάτι που δημιουργήθηκε αποκλειστικά από υλικά που είναι στη διάθεση του κοινού, μπορεί να κατέχει το απαραίτητο γνώρισμα της εμπιστευτικότητας. Διότι μπορεί να προέκυψε κάτι νέο και εμπιστευτικό από την εφαρμογή των ικανοτήτων και της εφευρετικότητας του ανθρώπινου νού. Η καινοφάνεια εξαρτάται από το ίδιο το αντικείμενο, και όχι από τα γνωρίσματα των μερών που το αποτελούν.

250. Τέλος στην υπόθεση *Ansell Rubber Co, Pty. Ltd. εναντίον Allied Rubber Industries Pty. Ltd. (1972)*, το δικαστήριο εξέτασε τις ιδιότητες ενός εμπορικού μυστικού και κατέληξε ότι:

Όλα τα επιμέρους στοιχεία μπορεί να έχουν δημοσιευθεί, ή να μπορούν να επιβεβαιωθούν από οποιονδήποτε, όμως αν το συνολικό αποτέλεσμα δεν έχει επιτευχθεί, ή δεν μπορεί να επιτευχθεί, παρά μόνο από κάποιον ο οποίος περνά από τις ίδιες ακριβώς διαδικασίες με τον ιδιοκτήτη, η δημοσίευση αυτή δεν το εμποδίζει να χαρακτηριστεί μυστικό.

251. Πολλές από τις μαρτυρίες και τα επιχειρήματα σε αυτή τη δίκη επικεντρώθηκαν στο αν οι πληροφορίες του κ. Visagie πληρούσαν τους όρους αυτού του τεστ. Φυσικά, επειδή οι πληροφορίες αυτές ορίζονται ως εμπιστευτικές στη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, δεν υπάρχει στην πραγματικότητα κανένας λόγος να αποδείξουν οι ενάγοντες ότι πληρούν τους όρους του τεστ, για να αποδείξουν ότι η TVX αθέτησε τις συμβατικές τις υποχρεώσεις.

252. Παρ' όλα αυτά, βάσει των καταθέσεων των ειδικών κυρίων McOuatt και Lattanzi, τις οποίες δέχομαι σ' αυτό το σημείο, της κατάθεσης του κ. Kearney σχετικά με τη γνώση του κ. Visagie πάνω στα μεταλλεία και της δικής μου θεώρησης των στοιχείων, βρίσκω ότι η Άλφα έφερε μια νέα και καινοφανή προσέγγιση στα μεταλλεία, με την αντίληψη ότι πρόκειται για ένα παραγωγό χρυσού 10,5 εκατομμυρίων ουγγιών το χρόνο, με το σχέδιο εκσυγχρονισμού των δραστηριοτήτων μολύβδου/ψευδαργύρου, με την κατασκευή εργοστασίου χρυσού και με το οικονομικό ισοζύγιο του όλου προγράμματος. Ο κ. Visagie συνδύασε τα περιουσιακά στοιχεία των μεταλλείων και την εργασία της METBA στην ιδέα μιας μεγάλης επιχείρησης παραγωγής χρυσού, με τρόπο που δεν το είχε κάνει κανείς ως εκείνη τη στιγμή. Βρίσκω ότι οι πληροφορίες της Άλφα ήταν εμπιστευτικές και όχι δημόσιες και άρα, πολύτιμες. Επιπλέον, αν και χωρίς γεωτρήσεις ο κ. Visagie υποτίμησε το μέγεθος του κοιτάσματος των Σκουριών, το αναγνώρισε ως μια περιοχή με σημαντικό δυναμικό. Η διαπίστωση του της ύπαρξης χρυσού στα τέλματα και η επικέντρωσή του στην Ολυμπιάδα δεν ήταν λανθασμένες. Το γεγονός ότι στην Κασσάνδρα υπάρχει

περισσότερος χρυσός, ή σε άλλα σημεία από αυτά που αναγνώρισε εκείνος, δεν ελαττώνει την αξία της εργασίας του.

253. 3) Ο τρίτος ισχυρισμός της εναγόμενης εταιρείας είναι ότι, σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που διατέθηκε στη μεταλλευτική βιομηχανία το Τεύχος Διακήρυξης, τον Απρίλιο του 1994, και τα μεταλλεία διαφημίζονταν ανοιχτά πια σαν χρυσορυχείο, κάθε νέα πληροφορία του κ.Visagie ήταν πλέον δημόσιο κτήμα.το Υπόμνημα Προσφοράς του Οκτωβρίου 1994 επίσης περιείχε τις πληροφορίες της Άλφα.

254. Σχετικά με το Τεύχος Διακήρυξης ο συνήγορος υπεράσπισης εμφανίζει, σαν αποδείξεις του ότι οποιεσδήποτε νέες ιδέες της Άλφα είχαν δημοσιοποιηθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση την άνοιξη του 1994, τις πληροφορίες για τα αποθέματα και τις συγκεντρώσεις χρυσού στο Μαδέμ Λάκκο, στις Μαύρες Πέτρες και στην Ολυμπιάδα, το περιεχόμενο σε χρυσό των Σκουριών και της Φισώκας, τις πληροφορίες για την Πιάβιτσα και τις άλλες δυνατότητες έρευνας, συμπεριλαμβανομένης και της βαθειάς επέκτασης της Ολυμπιάδας, την αναφορά της οικονομικής αναγκαιότητας ενός εργοστασίου χρυσού και το οικονομικό ισοζύγιο για το εργοστάσιο αυτό.

255. Είναι προφανές ότι το Τεύχος Διακήρυξης του 1994 υιοθετεί μια αρκετά διαφορετική προσέγγιση των μεταλλείων από τα Υπομνήματα της Citibank, τα οποία σχεδόν δεν ανέφεραν το χρυσό. Στην τελευταία παράγραφο της εισαγωγής, το έγγραφο αναφέρει:

«Η νέα Ελληνική Κυβέρνηση ανακοίνωσε την πρόθεσή της να προχωρήσει στην εφαρμογή του Σχεδίου Εργοστασίου Χρυσού της METBA...σαν τη μόνη διέξοδο για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των Μεταλλείων Κασσάνδρας».

Ωστόσο, δεν μπορώ να θεωρήσω ότι αυτό το έγγραφο περιλαμβάνει όλες τις θεωρίες και τις αναλύσεις του κ.Visagie, ούτε παρουσιάζει τις πληροφορίες και τα συμπεράσματα με τον ίδιο τρόπο. Οπωσδήποτε δεν προσδιορίζει ποσοτικά τα αποθέματα χρυσού στις 10,5 εκατομμύρια ουγγιές. Για παράδειγμα, η αναφορά στη βαθειά επέκταση της Ολυμπιάδας είναι ότι: *«οι γεωτρήσεις έδωσαν πολύ ενθαρρυντικά αποτελέσματα»*, αλλά δεν υπάρχει καμμία προσπάθεια ποσοτικοποίησης (σελ. 12). Αναφέρομαι ξανά και δέχομαι τις απόψεις των κυρίων McQuat και Lattanzi ότι τα δύο έγγραφα του 1994 της Ελληνικής Κυβέρνησης δεν περιέχουν όλες τις πρωτότυπες και εμπιστευτικές πληροφορίες της Άλφα.

256. Συνεπώς βρίσκω ότι δεν έγιναν όλες οι εμπιστευτικές και αποκλειστικές πληροφορίες της Άλφα γνωστές στο κοινό, και άρα συνέχισαν να καλύπτονται από τους όρους της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας, κατά τη χρονική περίοδο που μας ενδιαφέρει.

b) Χρήση των εμπιστευτικών πληροφοριών από την TVX

257. Σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας, η TVX συμφώνησε *«να μην χρησιμοποιήσει τις Αποκλειστικές Πληροφορίες για κανένα σκοπό, παρά μόνο σε σχέση με την ολοκλήρωση της Προτεινόμενης Αγοράς, κατά τρόπο τον οποίον έχουμε εγκρίνει».*

258. Η θέση της TVX ήταν ότι έστειλε την ομάδα αυτοψίας με σκοπό να ετοιμάσει μια αναφορά αυτοψίας, για να χρησιμοποιηθεί στη σύνταξη της προσφοράς της, σύμφωνα με τους όρους του Υπομνήματος Προσφοράς του Οκτωβρίου 1994. Επίσης ότι στην απόφασή της να κάνει την προσφορά και στη σύνταξη αυτής της προσφοράς, δεν έκανε καμμία χρήση πληροφοριών που έλαβε, πιθανώς, από την Άλφα ένα χρόνο πριν.

259. Στην υπόθεση *Lac Minerals Ltd. εναντίον International Corona Resources Ltd. (1989)*, ο κ. Sheehan της Lac είχε αναγνωρίσει ότι οι πληροφορίες που έλαβε η Lac από την Corona είχαν αξία για την εκτίμηση της ιδιοκτησίας Williams. Η TVX αρνείται κατηγορηματικά ότι οι πληροφορίες της Άλφα είχαν κάποια αξία. Οι μάρτυρες της TVX που κατέθεσαν μπορεί να πιστεύουν ότι, επειδή πήγαν οι ίδιοι στα μεταλλεία και έκαναν τις δικές τους οικονομικές και άλλες αναλύσεις, και επειδή δεν τα πήγαιναν καλά με τον κ. Visagie και πίστευαν ότι προσπαθούσε συνέχεια να τους «πουλήσει» την ιδιοκτησία, πιέζοντας τους να δεχτούν τις θεωρίες του, ότι στην πραγματικότητα δεν έκαναν καμμία χρήση των πληροφοριών της Άλφα. Ωστόσο, πρέπει να απορρίψω αυτή την αντίληψη της κατάστασης.

260. Όπως κατέθεσε ο κ. Ambrus, πήγαν στα μεταλλεία για να επιβεβαιώσουν τις πληροφορίες που αρχικά τους έδωσε η Άλφα. Το ίδιο τους το έγγραφο προσφοράς αναφέρει δύο ταξίδια αυτοψίας, το πρώτο από τα οποία ήταν το Νοέμβριο του 1993, με τον κ. Visagie. Αγόρασαν το μεταλλείο εν μέρει για τις «τρομακτικές δυνατότητες» του, δηλαδή για την δυνατότητα ύπαρξης πολύ περισσότερων από τα γνωστά αποθέματα χρυσού, που είναι 2,5 με 4 εκατομμύρια ουγγιές. Αυτές οι δυνατότητες είχαν επισημανθεί στην TVX και είχαν προσδιοριστεί στις 10,5 εκατομμύρια ουγγιές συνολικά, τον Οκτώβριο του 1993.

261. Ο κ. Batista, ο οποίος πήρε την τελική απόφαση για λογαριασμό της TVX δεν κατέθεσε. Είχε το μεγαλύτερο ποσοστό στην εταιρεία και ήταν ο άνθρωπος που πήρε την τελική απόφαση για την αγορά των M.K. Το γεγονός ότι δεν παρέστη στη δίκη για να καταθέσει, ειδικά πάνω στο καίριο ζήτημα του πώς χρησιμοποίησε η TVX τις πληροφορίες και τις ιδέες που της έδωσε αρχικά η Άλφα, σχετικά με την ανάπτυξη των μεταλλείων και με το χρυσοφόρο δυναμικό τους, παρέμεινε ανεξήγητο κατά τη διάρκεια της δίκης. Το δικαστήριο δικαιούται να συμπεράνει ότι η μαρτυρία του πάνω σ' αυτό το καίριο ζήτημα θα είχε βοηθήσει την υπεράσπιση: *Βιομηχανίες Claiborne εναντίον της Εθνικής Τράπεζας του Καναδά (1989)*.

262. Στην υπόθεση *Lac Minerals* ο δικαστής Laforest περιέγραψε το φορτίο με το οποίο επιβαρύνεται ο αποδέκτης εμπιστευτικών πληροφοριών ως εξής:

Όταν πληροφορίες παραδίδονται εμπιστευτικά, ο λήπτης έχει την υποχρέωση να δείξει ότι ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιεί τις πληροφορίες δεν είναι απαγορευμένος. Στην υπόθεση Coco εναντίον Clark, ο δικαστής Megarry είπε: «Ειδικά όταν παρέχονται πληροφορίες εμπορικής ή βιομηχανικής αξίας με κάποιο κοινό στόχο κατά νού, όπως μια κοινοπραξία ή την παραγωγή κάποιων αντικειμένων από κάποιο από τα δύο μέρη για το άλλο, θεωρώ ότι ο αποδέκτης θα έχει δύσκολο έργο, αν επιδιώξει να αποκρούσει τον ισχυρισμό ότι δεσμεύονταν από την υποχρέωση της εμπιστευτικότητας.» Κατά τη γνώμη μου, το ίδιο βαρύ φορτίο υπάρχει εκεί όπου φαίνεται ότι έχει γίνει χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών και ο χρήστης καλείται να αποδείξει ότι αυτού του

είδους η χρήση ήταν επιτρεπτή. Η Lac σε αυτή την περίπτωση δεν απέσεισε αυτό το φορτίο.

Κατά την άποψή μου, είναι λογικό να επιβληθεί το ίδιο βαρύ φορτίο σε εκείνον που αρνείται ότι έχει κάνει οποιαδήποτε χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών, να αποδείξει ότι δεν τις χρησιμοποίησε όταν έκανε την αγορά, η οποία ήταν από την αρχή ο σκοπός της αποκάλυψης αυτών των πληροφοριών.

263. Δεν υπάρχουν αποδείξεις από την TVX ότι δεν χρησιμοποίησε στην προσφορά της τις πληροφορίες που της έδωσε αρχικά η Άλφα, ή πληροφορίες που συγκέντρωσε κατά το διάστημα από τις 25 Νοεμβρίου 1993 μέχρι τις 1994, ενώ ήταν συνέταιροι στην κοινοπραξία. Είναι σημαντικό ότι ο κ.Hick δεν κατέθεσε κάτι τέτοιο, ενώ ο κ.Batista δεν κατέθεσε καθόλου.

264. Στην πραγματικότητα οι μαρτυρίες δείχνουν το αντίθετο. Οι «τρομακτικές δυνατότητες» αποκαλύφθηκαν αρχικά και αναπτύχθηκαν από τον κ.Visagie στην Ενημέρωση Αποθεμάτων Χρυσού και στο Φύλλο Βασικών Σημείων, όπου πρωτοεμφανίστηκε το νόμισμα των 10,5 εκατομμυρίων ουγγιών χρυσού, καθώς και στις γλαφυρές προφορικές του παρουσιάσεις για κάθε χρυσοφόρο περιοχή και για τον περιεχόμενο χρυσό που εκτιμούσε ότι υπάρχει στην κάθε μία.

265. Εδώ η TVX αγόρασε την ίδια ακριβώς ιδιοκτησία με ένα παρόμοιο σχέδιο και με τον ίδιο στόχο που πρότεινε η Άλφα, δηλαδή να την αναπτύξει σαν ένα πολύ μεγάλη μεταλλευτική επιχείρηση εξόρυξης και επεξεργασίας χρυσού. Για παράδειγμα, δεν πήγαν στο μεταλλείο για αυτοψία, ανακάλυψαν πετρέλαιο στην ιδιοκτησία, εγκατέλειψαν την ιδέα του χρυσού και αγόρασαν την ιδιοκτησία με σκοπό να την αναπτύξουν σαν πετρελαιοπηγή. Σε μια τέτοια περίπτωση, ίσως ένας αποδέκτης εμπιστευτικών πληροφοριών να μπορούσε να αποδείξει ότι δεν τις χρησιμοποίησε όταν αγόρασε την ιδιοκτησία.

266. Ο δικαστής LaForest αναφέρθηκε και σε αυτή την περίπτωση στην υπόθεση *Lac* , τονίζοντας ότι από τη στιγμή που η Lac έλαβε τις πληροφορίες της Corona, «*αποκλείστηκε από την επιδίωξη αγοράς οποιασδήποτε ιδιοκτησίας στην περιοχή για κάποια χρονική περίοδο*». Σε αυτήν την περίπτωση, λόγω της σχέσης κοινοπραξίας και των μαρτυριών ότι η Άλφα ενέκρινε το να κάνει προσφορά η TVX, εφόσον την έκανε για λογαριασμό της κοινοπραξίας, η TVX είχε πάρει στην ουσία την έγκριση της Άλφα να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες, αλλά μόνο με τους όρους της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας, δηλαδή για την αγορά από κοινού και όχι για δικό της λογαριασμό. Όταν η TVX αγόρασε την ιδιοκτησία για λογαριασμό της, αποκλείοντας την Άλφα, η Άλφα υπέστη ζημία.

267. Επίσης, όπως στην υπόθεση *Lac* , βρίσκω ότι οι πληροφορίες που έδωσε η Άλφα «*ήταν το ελατήριο...που οδήγησε στην απόκτηση της ιδιοκτησίας*». Η TVX έμαθε για την ιδιοκτησία και όλες τις πληροφορίες σχετικά με αυτήν από την Άλφα, στη συνέχεια δούλεψε αμέσως και συνεχόμενα πάνω σ'αυτές τις πληροφορίες για τους επόμενους μήνες, επιπλέον συνέχισε να χρησιμοποιεί τις επαφές της Άλφα στην Ελλάδα, μέχρι που τελικά έκανε προσφορά για την ιδιοκτησία το Δεκέμβριο του 1994.

268. Δέχομαι ότι οι άνθρωποι της TVX δεν πίστευαν ότι βασίζονταν αποκλειστικά στις απόψεις του κ.Visagie για τις δυνατότητες των αποθεμάτων χρυσού στην Κασσάνδρα, και ήταν απόλυτοι στο ότι στηρίχτηκαν μόνο στους δικούς τους ανθρώπους. Ωστόσο, από τη στιγμή που τους έγινε γνωστή η ανάλυση του κ.Visagie και επεδίωξαν να επιβεβαιώσουν τόσο αυτήν, όσο και κάποιες προτάσεις που περιλαμβάνονταν στην Αναφορά Endeavour, η TVX δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι βγήκε από την πλάνη των πληροφοριών της Άλφα, όταν προχώρησε σε μία προσφορά που περιείχε παρόμοιες προτάσεις για να γίνει επικερδής η λειτουργία του μεταλλείου. Κατά συνέπεια, κάθε τέτοια προσφορά από την TVX, έκανε υποχρεωτικά χρήση των εμπιστευτικών πληροφοριών που παρέλαβε από την Άλφα.

269. Τέλος η TVX χρησιμοποίησε τις γνώσεις που απέκτησε για τα μεταλλεία και τα μεταλλεύματα από την αυτοψία που έκανε η ίδια κατά την περίοδο που επιζητούσε να κλείσει μια ιδιωτική συμφωνία με την Ελληνική Κυβέρνηση. Με άλλα λόγια, οπλισμένη με τις πληροφορίες της Άλφα, η TVX μπόρεσε να κάνει τη δική της αυτοψία, που ξεκίνησε το Νοέμβριο 1993 και συνεχίστηκε στη διάρκεια του 1994. Όπως είπε ο κ.Hick, εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια ξοδεύτηκαν από την TVX μέχρι να τερματίσει τη συμφωνία της με την Άλφα. Οι πληροφορίες της Άλφα περιλάμβαναν και τους συνδέσμους της στην Ελλάδα, οι οποίοι έγιναν υπάλληλοι ή σύμβουλοι της TVX στο πρόγραμμα και διατήρησαν τους ρόλους τους για την προσφορά της TVX κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου 1994, και οι οποίοι είχαν αναπτύξει ειδικότητες και πολύτιμες σχέσεις κατά την περίοδο της συνεργασίας. Χάρη στο προβάδισμα που είχε, η TVX μπόρεσε να κάνει μια προσφορά χωρίς όρους για την ιδιοκτησία το Δεκέμβριο του 1994, κάτι που καμμία άλλη μεταλλευτική εταιρεία δεν ήταν ικανή να κάνει.

270. Όπως και με την ιδιοκτησία Williams στην υπόθεση *Lac*, οι πληροφορίες των εναγόντων «την έθεσαν (την TVX) σε πλεονεκτική θέση έναντι του ανταγωνισμού σχετικά με τη γνώση της ιδιοκτησίας (της Κασσάνδρας) και με την επιθυμία να την αποκτήσουν». Η TVX γνώριζε την αξία των Μεταλλείων Κασσάνδρας το φθινόπωρο του 1993 και χρησιμοποίησε αυτή τη γνώση στην απόφασή της να συνεχίσει να επιδιώκει την αγορά τους, μετά τον τερματισμό της υποχρέωσης χρηματοδότησης που είχε με την Άλφα.

271. Συνεπώς βρίσκω ότι η εναγόμενη εταιρεία χρησιμοποίησε τις εμπιστευτικές πληροφορίες των εναγόντων, αθετώντας τη Συμφωνία Εμπιστευτικότητας, επειδή τις χρησιμοποίησε για να αγοράσει τα μεταλλεία για λογαριασμό της και όχι για λογαριασμό της κοινοπραξίας, που ήταν η μόνη εγκεκριμένη χρήση τους.

iii) Παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης

272. Οι ενάγοντες επίσης τοποθετούν την αγωγή τους πάνω στη βάση της παράβασης του κοινού δικαίου και της δίκαιης υποχρέωσης εμπιστοσύνης, η οποία συνυπάρχει με τις συμβατικές υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, μέσα στα όρια που έχουν συμφωνηθεί στο συμβόλαιο: *Cadbury Schweppes Inc. F.B.I. Foods Ltd. (1996)*.

273. Τα τρία κριτήρια που στοιχειοθετούν παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης πληρούνται σε αυτή την περίπτωση:

- 1) Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι πληροφορίες της Άλφα που μεταβιβάστηκαν είχαν το απαραίτητο γνώρισμα της εμπιστευτικότητας και, αν και κάποιες από αυτές ήταν ή έγιναν δημόσια γνωστές πριν αγοράσει η TVX τα μεταλλεία, κάποιες άλλες δεν έγιναν ποτέ δημόσια γνωστές, συμπεριλαμβανομένου και του δυναμικού των 10,5 εκατομμυρίων ουγγιών χρυσού και της τοποθεσίας όπου βρίσκεται.
- 2) Οι πληροφορίες μεταβιβάστηκαν εμπιστευτικά
- 3) Έγινε μη-εγκεκριμένη χρήση των πληροφοριών από την TVX όταν αυτή αγόρασε την ιδιοκτησία για δικό της λογαριασμό, γεγονός που προκάλεσε ζημία στην Άλφα: *Coco εναντίον Clark Ltd., Lac Minerals Ltd. εναντίον International Corona Resources Ltd.* Επομένως οι ενάγοντες έχουν στοιχειοθετήσει την αγωγή τους για παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης από την εναγόμενη εταιρεία.

iv) Παράβαση του καθήκοντος του σεβασμού

274. Είναι γενικά αποδεκτό ότι τα μέλη μιας κοινοπραξίας οφείλουν σεβασμό το ένα στο άλλο. Το Εφετείο του Οντάριο ενέκρινε την ακόλουθη δήλωση στην υπόθεση *Wonsch Construction Co. εναντίον Danzig Enterprise Ltd. (1990)*:

Φαίνεται πως είναι τώρα αποδεκτό ότι τα μέλη μιας κοινοπραξίας έχουν ένα καθήκον σεβασμού το ένα απέναντι στο άλλο, παρόμοιο με αυτό που έχουν οι συνέταιροι: Hogar Estates Ltd. εναντίον Shebron Holdings Ltd. (1979). Γενικά, το καθήκον σεβασμού που οφείλει ο ένας στον άλλον περιλαμβάνει την «αμοιβαία υποχρέωση καλής θέλησης και πίστης σε ότι αφορά τα κοινά συμφέροντα της κοινοπραξίας». Ειδικότερα, το καθήκον αυτό περιλαμβάνει: α) την υποχρέωση της πλήρους αποκάλυψης β) την υποχρέωση του καθενός να μην έχει κρυφά κέρδη και γ) την υποχρέωση να μην ανταγωνίζεται με την επιχείρηση: Meinard εναντίον Salmon (1928), δικαστής Cardozo. Βιβλιογραφία: «Καθήκοντα σεβασμού μελών κοινοπραξίας και συνεταίρων», Νομική Εταιρεία του Άνω Καναδά, 1986.

275. Η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας της 25^{ης} Νοεμβρίου 1993, προφανώς έκανε τα δύο μέρη συνέταιρους σε σχέση με την αγορά και την από κοινού ιδιοκτησία και λειτουργία (μοίρασμα των κερδών) των Μεταλλείων Κασσάνδρας. Κατά συνέπεια, ούτε η Άλφα ούτε η TVX δεν μπορούσαν να επιδιώξουν να αποκτήσουν τα μεταλλεία για δικό τους λογαριασμό, όσο ίσχυε αυτή η συμφωνία. Αυτό θα συνιστούσε παράβαση του καθήκοντος της καλής θέλησης και πίστης που όφειλε ο καθένας στον άλλον.

276. Ωστόσο, πριν από την αγορά των μεταλλείων, η TVX είχε το δικαίωμα να τερματίσει την υποχρέωση της να χρηματοδοτήσει την αγορά. Η Άλφα δεν είχε ρητά εκπεφρασμένο δικαίωμα να τερματίσει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με τη συμφωνία. Η συμφωνία προβλέπει τι θα γίνει με την κοινοπραξία, την Αιγαιακή, στην περίπτωση που η TVX εξασκήσει το δικαίωμα της να την τερματίσει. Πρώτον, η Άλφα Γκρουπ πρέπει να εξαγοράσει από την TVX το ποσοστό της στην Αιγαιακή, αν είτε η Άλφα είτε η Αιγαιακή αγοράσει τα μεταλλεία. Δεύτερον, η εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αιγαιακής αντιστρέφεται, με την TVX να έχει τώρα έναν εκπρόσωπο στο Συμβούλιο και η Άλφα τρεις. Συνεπώς, η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας προβλέπει ότι αν η TVX τερματίσει τις υποχρεώσεις της, είτε η

Αιγαιακή είτε η Άλφα μπορούν να προχωρήσουν στην αγορά των μεταλλείων. Δεν υπάρχει καμμία πρόβλεψη για την περίπτωση που η TVX προχωρήσει στη αγορά των μεταλλείων.

277. Άρα η συμφωνία με τους όρους της δείχνει ότι η υποχρέωση σεβασμού της Άλφα να μην αγοράσει το μεταλλείο, δεν συνεχίζει να υπάρχει μετά τον τερματισμό της συμφωνίας από την TVX. Το ερώτημα για το δικαστήριο είναι αν, σε κάθε περίπτωση, το καθήκον σεβασμού της TVX να μην ανταγωνιστεί με την επιχείρηση συνέχισε να υπάρχει μετά τον τερματισμό της κοινοπραξίας.

278. Κάποια σημαντική Αρχή του Οντάριο θεωρεί ότι οι υποχρεώσεις σεβασμού των συνεταιρών να μη χρησιμοποιήσουν πληροφορίες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του συνεταιρισμού ή να μην ανταγωνιστούν μεταξύ τους για τα θέματα για τα οποία σχηματίστηκε ο συνεταιρισμός, δεν συνεχίζουν να υπάρχουν μετά τη διάλυση του: *Sinclair εναντίον Ridout και Moran (1955)*, *Nufort Resources Inc. εναντίον Eustace et al. (1985)*.

279. Ωστόσο, η ορθότης της απόφασης *Sinclair* αμφισβητήθηκε από τον δικαστή McEachern της Βρετανικής Κολομβίας στην υπόθεση *Davis εναντίον Oullette (1981)*, μετά από την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου του Καναδά στην υπόθεση *Canadian Aeroservice Ltd. εναντίον O'Malley (1974)*, όπου ο δικαστής Laskin δήλωσε σχετικά με τους διευθυντές και τα ανώτατα στελέχη μιας εταιρείας:

Δεν βρίσκω κανένα συλλογισμό που να με εμποδίζει να φτάσω στο συμπέρασμα ότι οι O'Malley και Zarzycki συνέχισαν, μετά την παραίτησή τους, να βρίσκονται κάτω από την υποχρέωση να σεβαστούν την προτεραιότητα της Canaero, απέναντι σε αυτούς και στο όργανό τους, την Terra, στο κυνήγι του συμβολαίου για το έργο της Γουϊάνα. Μπήκαν στη λίστα των υποψηφίων πάνω στον αναβρασμό της ωρίμανσης του σχεδίου, το οποίο γνώριζαν ότι εξετάζονταν σοβαρά από την Κυβέρνηση, όταν παραιτήθηκαν από την Canaero και προσφέρθηκαν να κάνουν προσφορά για λογαριασμό της Terra.

Στην υπόθεση *Apollo Canada Dust Suppression Services Inc. εναντίον Diachem Industries Ltd. (1991)*, ο δικαστής Rosenberg έκανε μια ανασκόπηση του νόμου πάνω σ' αυτό το ζήτημα και συμπέρανε ότι αυτές οι περιπτώσεις δεν υποστηρίζουν τη γενική πρόταση της υπόθεσης *Nufort* ότι τα καθήκοντα σεβασμού παύουν να υπάρχουν μετά τον τερματισμό του συνεταιρισμού ή της κοινοπραξίας. Επίσης στην υπόθεση *Wonsch*, το Εφετείο του Οντάριο δήλωσε σαφώς ότι, η αρχή της υπόθεσης *Canaero*, της επέκτασης των υποχρεώσεων σεβασμού πέραν του τερματισμού της σχέσης, η οποία τις γέννησε, εφαρμόζεται και στην περίπτωση μιας κοινοπραξίας. Το δικαστήριο θεώρησε ότι «δεν υπάρχει κανόνας που να έχει γενική εφαρμογή και κάθε υπόθεση πρέπει να κρίνεται από τα δικά της συγκεκριμένα δεδομένα». Οι παράγοντες τους οποίους μπορεί να εξετάσει το δικαστήριο για να αποφασίσει αν οι υποχρεώσεις σεβασμού συνεχίζουν να υπάρχουν και μετά τον τερματισμό της κοινοπραξίας είναι:

1) το καθήκον της εμπιστοσύνης, 2) η φύση της επιχειρησιακής ευκαιρίας και η σχέση του μέλους που αποχωρεί με αυτήν, 3) η επιλογή της χρονικής στιγμής για την παράβαση που ακολουθεί τον τερματισμό, 4) οι συνθήκες του τερματισμού, 5) η τρωτότητα, και 6) η βιομηχανική πρακτική.

280. Έχοντας υπ' όψιν αυτά τα κριτήρια, κατά τη γνώμη μου οι σχετικοί παράγοντες σε αυτήν την περίπτωση είναι οι εξής:

281. 1) Η TVX προφανώς είχε ένα χρέος σεβασμού προς την Άλφα γιατί η σχέση τους ξεκίνησε και βασίστηκε στην αποκάλυψη των εμπιστευτικών πληροφοριών από την Άλφα (τη μικρή εταιρεία), με τον συγκεκριμένο σκοπό να μπορέσει η TVX (η μεγάλη εταιρεία) να εξετάσει την πιθανότητα αγοράς των μεταλλείων μαζί με την Άλφα, σαν μέλη μιας κοινοπραξίας. Η σχέση ξεκίνησε με την αποκάλυψη από την Άλφα τόσο της ίδιας της ευκαιρίας αγοράς των Μ.Κ., όσο και της μοναδικής αντίληψης του κ. Visagie για την ευκαιρία να αγοράσουν μια επιχείρηση μολύβδου/ψευδαργύρου και να την μετατρέψουν σε χρυσωρυχείο. Αυτή η προοπτική δεν αναγνωριζόταν και δεν προβαλλόταν από κανέναν άλλον, μέχρι που το έκανε η Ελληνική Κυβέρνηση τον Απρίλιο 1994, με το Τεύχος Διακήρυξης, το οποίο συνδύαζε τις ευκαιρίες της METBA και των Μ.Κ. σε μία. Η Άλφα επίσης παρέδωσε στην TVX λεπτομερείς και εξειδικευμένες εμπιστευτικές πληροφορίες για τα μεταλλεία και την ευκαιρία που παρουσίαζαν, μερικές από τις οποίες δεν έγιναν ποτέ δημόσια γνωστές.

282. 2) Επειδή τα μεταλλεία επρόκειτο να διατεθούν μέσω μιας διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, υπήρχε προφανώς μια επιχειρησιακή ευκαιρία, στο στάδιο της ωρίμανσης, αλλά αρκετά διαφορετικής μορφής από αυτήν που είχαν κατά νού τα μέλη της κοινοπραξίας. Δεν ήταν μια ευκαιρία η οποία «γεννήθηκε και ολοκληρώθηκε» από την κοινοπραξία (δες *Canaero*). Ωστόσο, η εξαγορά των μεταλλείων ήταν ο μοναδικός σκοπός της κοινοπραξίας, αν και η πρόθεσή τους ήταν να γίνει μέσω ιδιωτικών διαπραγματεύσεων, η οποία θα «επιβεβαιωνόταν» κατά κάποιο τρόπο, μέσω κάποιας μορφής νομοθετημένης διαδικασίας, η οποία πιθανόν να περιλάμβανε και έναν διαγωνισμό.

283. Κατά την άποψή μου, το γεγονός ότι τα μεταλλεία θα διατίθονταν προς πώληση με ένα διαφορετικό τρόπο από αυτόν που έλπιζαν τα μέλη της κοινοπραξίας, δεν βγάζει αυτή την πώληση από την κατηγορία της «επιχειρησιακής ευκαιρίας υπό ωρίμανση», σ' αυτή την περίπτωση. Η πώληση θα προχωρούσε έτσι ώστε να μην υπάρχει κανένα χρονικό κενό, κατά το οποίο να «μπαγιατέψει» η έκθεση της TVX στις πληροφορίες και τους συνδέσμους της Άλφα, ή λόγω του οποίου θα ήταν άδικος οποιοσδήποτε περιορισμός στην TVX. Επίσης, η ιδιοκτησία ήταν η ίδια την οποία κυνηγούσε η κοινοπραξία και, στην πραγματικότητα, τώρα προσφερόταν πάνω στην ίδια βάση που είχαν κατά νού τα μέλη της κοινοπραξίας, δηλαδή για την κατασκευή ενός εργοστασίου χρυσού. Όλες οι πληροφορίες που αποκάλυψε η Άλφα στην TVX, καθώς και οι σύνδεσμοι και το προβάδισμα που είχε σχετικά με την αγορά, παραδόθηκαν στην κοινοπραξία, για να τα χρησιμοποιήσει η TVX για ένα διάστημα οκτώ μηνών. Συνεπώς το γεγονός ότι η TVX δεν τερμάτισε τη χρηματοδοτική της υποχρέωση, μέχρι που είχε πια σβήσει η πιθανότητα μιας ιδιωτικής συμφωνίας για τα μεταλλεία, δεν είναι ένας παράγοντας που απαλάσσει την TVX από την υποχρέωση σεβασμού προς την Άλφα σχετικά με την αγορά των μεταλλείων.

284. 3) Η Άλφα είχε γίνει ευάλωτη στην TVX από τη στιγμή που της παρέδωσε όλες τις εμπιστευτικές της πληροφορίες, υπέγραψε τη συμφωνία χρηματοδότησης και συμφώνησε να αφήσει την TVX να φροντίζει για τα κοινά τους συμφέροντα για οκτώ μήνες. Είχαν συμφωνήσει ότι όλη η αυτοψία και η διαδικασία των

διαπραγματεύσεων θα διεξάγονταν από την TVX για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Κατά συνέπεια όλες οι νέες πληροφορίες που έμαθε από την αυτοψία και όλες οι επαφές που έκανε στην Ελληνική Κυβέρνηση και στα μεταλλεία, ήταν αποκλειστικά προς όφελος της TVX. Επιπλέον, όλοι οι σύνδεσμοι που είχε η Άλφα, συμπεριλαμβανομένου και του κ.Τσιλιμπάρη, δικηγόρων και λογιστών που δούλευαν πάνω στη συμφωνία, είχαν περάσει στην TVX εκείνη την περίοδο. Η TVX επίσης σύστησε, προς όφελος της κοινοπραξίας μια διοικητική δομή στην Ελλάδα, μέσω του κ.Παπαδόπουλου, ο οποίος παρέμεινε με την TVX Hellas και μετά τον τερματισμό της κοινοπραξίας, για να συνεχίσει να επιδιώκει την αγορά.

285. Όπως παρατήρησε ο δικαστής Sorinka στην υπόθεση *Lac*, ένα στοιχείο που είναι απαραίτητο σε μια σχέση σεβασμού είναι η εξάρτηση ή η τρωτότητα. Είναι προφανές ότι από τη στιγμή που τα δύο μέρη εισήλθαν σε μια σχέση κοινοπραξίας, η Άλφα εγκατέλειψε κάθε ενεργή ανάμιξη της στο σχέδιο της αγοράς των μεταλλείων και βασιζόταν αποκλειστικά στην TVX να επιδιώξει τη συναλλαγή προς το όφελος και των δύο. Η Άλφα ήταν εξ'ολοκλήρου στο έλεος της TVX πριν τον τερματισμό αλλά και, ίσως πιο σημαντικό, έγινε ευάλωτη στο πλεονέκτημα που κέρδισε η TVX απέναντί της, λόγω της αποκλειστικής της ανάμιξης κατά το διάστημα ύπαρξης της κοινοπραξίας.

286. 4) Υπάρχει μια πρακτική στη μεταλλευτική βιομηχανία ότι, μετά τον τερματισμό μιας συμφωνίας χρηματοδότησης ανάμεσα σε μια μικρή και σε μια μεγάλη εταιρεία, η μεγάλη δεν επιδιώκει, για κάποιο διάστημα, την αγορά της μεταλλευτικής ιδιοκτησίας για δικό της λογαριασμό. Αυτή την πρακτική αντανάκλωσε η συμφωνία χρηματοδότησης κοινοπραξίας, η οποία δεν σκιαγραφούσε καμμία πιθανή συγκυρία κάτω από την οποία θα μπορούσε η TVX να αγοράσει τα μεταλλεία, αφού είχε επιλέξει να τερματίσει τη χρηματοδοτική της υποχρέωση, ούτε προέβλεπε τις συνέπειες για την Άλφα ή την Αιγαιακή αν το έκανε, γιατί μια τέτοια περίπτωση ήταν αδιανόητη από τα δύο μέρη. Όταν ο κ.Hick είπε στον κ.Stephenson, μετά την επιστολή τερματισμού που του έστειλε, ότι και τα δύο μέρη ήταν ελεύθερα να υποβάλλουν προσφορές στο διαγωνισμό, αυτή η πρόταση ήταν αντίθετη στη βιομηχανική πρακτική, και με το να το πεί, ο κ. Hick δεν μπορούσε να καταργήσει μονομερώς την υποχρέωση σεβασμού που είχε η TVX.

287. Κατά τη γνώμη μου, όλοι οι παράγοντες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι αυτή είναι μια περίπτωση όπου η υποχρέωση σεβασμού του μη-ανταγωνισμού για το αντικείμενο της κοινοπραξίας, επεκτεινόταν και μετά τον τερματισμό της συμφωνίας χρηματοδότησης της κοινοπραξίας. Αν η TVX επιθυμούσε να κάνει προσφορά για τα μεταλλεία στη διαδικασία διαγωνισμού του φθινοπωρού 1994, ήταν υποχρεωμένη να την κάνει για λογαριασμό της κοινοπραξίας και όχι μόνο για δικό της λογαριασμό.

Δ. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

i) Ανταπόδοση

288. Οι ενάγοντες ζητούν σαν αποζημίωση την απόδοση ολόκληρης της ιδιοκτησίας από την TVX, ως καταπίστευμα υπέρ των, υπό τον όρο της επιστροφής

από τους ενάγοντες στην TVX όλων των χρημάτων που αυτή ξόδεψε στα μεταλλεία μέχρι αυτή τη στιγμή. Αυτή ήταν η αποζημίωση που ορίστηκε στην υπόθεση Lac Minerals για την παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης από τη Lac, η οποία χρησιμοποίησε τις εμπιστευτικές πληροφορίες της Corona για να αγοράσει την ιδιοκτησία Williams. Σ' αυτή την περίπτωση η πλειοψηφία του Ανώτατου Δικαστηρίου του Καναδά έκρινε ότι δεν υπήρχε υποχρέωση σεβασμού. Ωστόσο, ο δικαστής LaForest, ο οποίος θα είχε ορίσει αυτή την αποζημίωση, όχι μόνο για παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης αλλά και του σεβασμού, αναλύει τη βάση της επιδίκασης μιας ανταποδοτικής αποζημίωσης ως εξής:

*Κατά την άποψή μου τα υπάρχοντα δεδομένα σ' αυτή την περίπτωση οδηγούν σε μια αξίωση ανταπόδοσης ή, που είναι το ίδιο πράγμα, σε μια αξίωση για άδικο πλουτισμό. Όταν μιλάμε για ανταπόδοση, συνήθως εννοούμε την επιστροφή σε κάποιον ενός πράγματος που του είχε αφαιρεθεί (επίδικαση ανταπόδοσης ιδιοκτησίας), ή της ισοδύναμης αξίας του (επίδικαση προσωπικής ανταπόδοσης). Όπως σημείωσε το Εφετείο, σ' αυτή την περίπτωση, η ιδιοκτησία Williams δεν ανήκε στην πραγματικότητα ποτέ στην Corona και έτσι δεν μπορεί να «δοθεί πίσω» σ' αυτήν. Ωστόσο υπάρχουν ευρήματα που συντρέχουν στο ότι, αν δεν την είχε υποκλέψει η Lac, η Corona θα είχε αγοράσει την ιδιοκτησία. Στην υπόθεση Air Canada εναντίον British Columbia, είπα ότι η λειτουργία του νόμου της ανταπόδοσης «είναι να εξασφαλίσει ότι, εκεί όπου κάποιος ενάγων έχει αποστερηθεί ένα περιουσιακό στοιχείο, που βρίσκεται ή **θα μπορούσε να βρεθεί στην κατοχή του, δίνεται πίσω σ' αυτόν. Το μέτρο αυτό ανταποδίδει το κέρδος το οποίο είχε ο εναγόμενος εις βάρος του ενάγοντος**». Κατά τη γνώμη μου, το γεγονός ότι η ιδιοκτησία δεν ανήκε ποτέ στην Corona, δεν θα πρέπει να την εμποδίζει να επιδιώξει την ανταπόδοσή της: Βιβλιογραφία «Μια Εισαγωγή στο Νόμο της Ανταπόδοσης», Birks (1985). Κατά συνέπεια, η Lac πλούτισε εις βάρος της Corona.*

289. Ένα ζήτημα το οποίο κατ' αρχήν φαίνεται προβληματικό σ' αυτή την περίπτωση είναι η αναγκαία συνθήκη (*sine qua non*) της ανταποδοτικής αποζημίωσης, δηλαδή το ότι «αν δεν» υπήρχαν οι ενέργειες της Lac, η Corona θα είχε αποκτήσει την ιδιοκτησία. Αυτό είναι επειδή η Corona βρισκόταν σε διαπραγματεύσεις με τον κ. Williams για την ιδιοκτησία, χωρίς να το ξέρει σε ανταγωνισμό με τη Lac.

290. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν ισχύει το ότι «αν δεν» είχε προχωρήσει η TVX σε προσφορά για τα μεταλλεία για δικό της λογαριασμό μετά τον τερματισμό των χρηματοδοτικών της υποχρεώσεων, θα τα είχε αποκτήσει η Άλφα. Στην πραγματικότητα ισχύει το αντίθετο, διότι η Άλφα επέλεξε να μην προσπαθήσει από μόνη της να αγοράσει την ιδιοκτησία και δεν έκανε καμμία τέτοια απόπειρα. Το αν θα είχε καταφέρει να προσελκύσει έναν νέο βιομηχανικό συνέταιρο και αν ναι, αν θα κατάφερνε να κάνει μια προσφορά μέσα στο διαθέσιμο χρόνο, και αν αυτή η προσφορά θα ήταν επιτυχής έναντι της προσφοράς της Newcest ή οποιασδήποτε άλλης εταιρείας που πιθανόν θα εμφανίζονταν αν δεν υπήρχε η TVX, είναι όλα καθαρά θεωρητικά ερωτήματα και, κατά τη γνώμη μου, άσχετα με την υπόθεση. Αν η TVX είχε επιλέξει να μην κάνει προσφορά στο διαγωνισμό, η Άλφα πιθανόν να μην κατάφερνε τίποτα, αλλά αυτό θα ήταν σύμφωνο με τις προσδοκίες της και τις συμφωνίες της. Δεν θα υπήρχε καμμία παράβαση καθήκοντος ή υποχρέωσης από την TVX.

291. Στην υπόθεση *Lac*, τα δύο μέρη δεν είχαν φτάσει ποτέ σε μια συμφωνία συνεργασίας έτσι ώστε η Corona, η μικρή μεταλλευτική εταιρεία με τις πληροφορίες, συνέχιζε νόμιμα τις προσπάθειές της να αποκτήσει την ιδιοκτησία Williams για λογαριασμό της. Εδώ τα δύο μέρη μετείχαν σε μια κοινοπραξία για να αγοράσουν τα μεταλλεία, με την Άλφα στον παθητικό ρόλο για οκτώ μήνες. Η Άλφα είχε εναποθέσει την εμπιστοσύνη της στην TVX που θα επεδίωκε την αγορά των μεταλλείων προς το κοινό τους συμφέρον. Κάτω από αυτές τις συνθήκες το ζήτημα δεν είναι αν η Άλφα θα μπορούσε ή δεν θα μπορούσε να ξαναρχίσει από την αρχή και να συμμετάσχει με επιτυχία στο διαγωνισμό. Κάθε προσφορά για λογαριασμό της κοινοπραξίας, θα ήταν μια προσφορά, η οποία θα προστάτευε τα συμφέροντα της Άλφ στην ιδιοκτησία. Κατά συνέπεια, «αν δεν» είχε παραβεί η TVX το καθήκον της του σεβασμού και δεν είχε προχωρήσει στην αγορά των μεταλλείων για λογαριασμό της, η αγορά θα μπορούσε να είναι προς όφελος της κοινοπραξίας και συνεπώς και των δύο μερών, σύμφωνα με τα ποσοστά του καθενός

292. Κατά τη γνώμη μου, αν και αυτή είναι μια τυπική περίπτωση για ανταποδοτική αποζημίωση, δεν θα ήταν σωστό ως αρχή, ούτε σύμφωνο με τις προσδοκίες των εναγόντων, με τις παρούσες συνθήκες, να τους αποδοθεί ολόκληρη η ιδιοκτησία. Δεν ήταν ποτέ σε θέση να αγοράσουν την ιδιοκτησία, παρά μόνο μαζί με ένα συνέταιρο που θα παρείχε τη χρηματοδότηση. Σε αυτού του είδους την περίπτωση, οι ενάγοντες πρέπει να τοποθετηθούν στην θέση στην οποία θα βρίσκονταν αν οι εναγόμενοι δεν είχαν παραβεί τα καθήκοντά τους προς αυτούς, δηλαδή με το ποσοστό τους στην κοινοπραξία. Ακριβώς αυτό αποζητούσαν όταν ο δικηγόρος τους έγραψε στην TVX τον Απρίλιο του 1994, αφού είχε ανακοινωθεί η επιτυχία της TVX στο διαγωνισμό.

293. Θεωρώ ότι η απόφαση του Εφετείου του Οντάριο στην υπόθεση *Olson εναντίον Gullo (1994)*, εφαρμόζεται σ' αυτή την περίπτωση και προσδιορίζει το αποτέλεσμα της. Εκεί ο ενάγων και ο εναγόμενος είχαν σχηματίσει έναν συνεταιρισμό για να αναπτύξουν ένα κομμάτι γής. Ωστόσο, ο εναγόμενος αγόρασε και πούλησε για δικό του λογαριασμό 90 στρέμματα αυτής της γής και έβγαλε ένα μυστικό κέρδος \$2,5 εκατομμυρίων. Ο δικαστής απέδωσε ολόκληρο το κέρδος στον ενάγοντα, βάσει της αρχής ότι ο εναγόμενος δεν μπορούσε να κερδίσει από την ατιμία του, ότι αυτό ήταν παράβαση του καθήκοντος του σεβασμού προς το συνέταιρό του. Ωστόσο, το Εφετείο αποδέχθηκε τη θέση ότι στο εταιρικό δίκαιο, ένας συνέταιρος υποχρεούται να δίνει λογαριασμό στην εταιρεία για κάθε μυστικό κέρδος που κάνει, έτσι ώστε ο εναγόμενος ήταν υποχρεωμένος να αποδώσει όλο το κέρδος όχι στον ενάγοντα, αλλά στην εταιρεία, και δεν αποκλειόταν από το ποσοστό του σ' αυτό το κέρδος, βάσει του ποσοστού του στην εταιρεία.

294. Στην ανάλυση του ο δικαστής Morden παραθέτει ένα απόσπασμα από του βιβλίο του Ellis, «Καθήκοντα Σεβασμού στον Καναδά», ως εξής:

Το δικαστήριο διαφοροποιεί το πρακτορείο, όπου ο πράκτορας ενεργεί, υπό τον όρο της αποκλειστικότητας, προς το συμφέρον κάποιου άλλου, από το συνεταιρισμό, όπου οι συνέταιροι ενεργούν με ένα χρέος σεβασμού ο ένας προς τον άλλο. Η διαφορά είναι σημαντική: το πρώτο απαιτεί ανιδιοτέλεια, ως προς τα προσωπικά συμφέροντα του πράκτορα. Το δεύτερο απαιτεί ένα μίγμα ιδιοτέλειας και πίστης στο συνέταιρο. Αυτό δημιουργεί από μόνο του ένα δίλημμα, που δεν υπάρχει σε μια σχέση πρακτορείου,

Αυτή η παρατήρηση αναγνωρίζει τη σημαντική διαφορά ανάμεσα στη φύση των περισσότερων υποχρεώσεων σεβασμού, όπως του πράκτορα ή του επαγγελματία, του οποίου οι πράξεις πρέπει να είναι αποκλειστικά προς το συμφέρον του δικαιούχου ή του πελάτη, και του συντάιρου, που είναι υποχρεωμένος να ενεργήσει προς το συμφέρον του συνεταιρισμού, του οποίου το συμφέρον είναι εν μέρει και δικό του, ως ενός από τους συντάιρους.

295. Ο δικαστής Morden συμπληρώνει την ανάλυση ως εξής:

Δεν έχω καμμία αμφιβολία ότι η αποστέρηση του συντάιρου που απίστησε από το σύνολο του κέρδους, συμπεριλαμβανομένου και του δικού του μεριδίου σ' αυτό, είναι ένα ισχυρό αντικίνητρο για την απιστία. Το γεγονός ότι αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα ένα απρόσμενο κέρδος για τον ενάγοντα, δεν αρκεί για να μας πείσει για το αντίθετο.

Ωστόσο, δεν πιστεύω ότι ο συντάιρος που απίστησε κερδίζει από την απιστία του, όταν του αποδίδεται το ποσοστό των κερδών που του αντιστοιχούσε κανονικά. Σχετικά με αυτό το ποσοστό, δεν υπάρχει καμμία παράβαση καθήκοντος. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, όσον αφορά αυτό το ποσοστό, ήταν αναμενόμενο ότι θα ενεργούσε προς το δικό του συμφέρον. Αποφασίζω, σύμφωνα με τις αρχές που θεωρώ πλέον αρμόζουσες, να μην αφαιρεθεί από τον συντάιρο που απίστησε το ποσοστό του από τα κέρδη.

ii) Ζημίες

296. Ένα επιπλέον ζήτημα είναι το αν, για κάποιον άλλον λόγο, θα ήταν πιο αρμόζον σ' αυτή την περίπτωση να επιδικαστούν ζημίες οι οποίες θα αντανάκλουν τη συνολική αξία της ιδιοκτησίας, αντί για μια ανταποδοτική αποζημίωση. Κατά τη γνώμη μου, αυτό είναι το είδος της υπόθεσης, σαν την υπόθεση *Lac*, που περιλαμβάνει ένα χρυσωρυχείο όπου η αξία είναι ένας κινούμενος στόχος και συνεπώς οι ζημίες είναι «πρακτικά αδύνατον να υπολογιστούν με κάποιο βαθμό βεβαιότητας». Στην υπόθεση *Lac* το Ανώτατο Δικαστήριο υιοθέτησε την εξής περιγραφή του Εφετείου του Οντάριο:

*.....δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι οι σημαντικές χρυσοφόρες ιδιοκτησίες είναι μοναδικές και σπάνιες. Υπάρχουν σχεδόν αζεπέραστες δυσκολίες στην εκτίμηση της αξίας μιας τέτοιας ιδιοκτησίας στην ανοιχτή αγορά. Οι πραγματικές ζημίες που υπέστη η *Corona* είναι πρακτικά αδύνατον να προσδιοριστούν με κάποιο βαθμό βεβαιότητας. Η κερδοφορία του μεταλλείου και, κατά συνέπεια, η αξία του, θα εξαρτάται από τα αποθέματα μεταλλεύματος του μεταλλείου, τη μελλοντική τιμή του χρυσού από καιρού εις καιρόν, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται από την τιμή του δολαρίου Αμερικής σε σχέση με το δολάριο Καναδά, τις πληθωριστικές τάσεις και εκατομμύρια άλλα θέματα, τα οποία είναι πρακτικά αδύνατον να προβλεφθούν.*

Το δικαστήριο συνεπώς κατέληξε ότι : «Το να επιδικαστεί μόνο μια χρηματική αποζημίωση, υπό αυτές τις συνθήκες, όταν υπάρχει μια εναλλακτική αποζημίωση που είναι και αρμόζουσα, θα ήταν κατά τη γνώμη μου άδικο και άνισο».

297. Σ' αυτή την περίπτωση το πρόβλημα περιπλέκεται από τρεις επιπλέον παράγοντες: α) Ο μόνος μάρτυρας που έδωσε μια γνώμη για την αξία των

μεταλλείων στη δίκη ήταν ο κ. McOuat για λογαριασμό των εναγόντων. Η εκτίμησή του των \$800.000.000 βασιζόταν σε έναν πρόχειρο τρόπο υπολογισμού της αξίας χρυσωρυχείων. β) Δεν έδωσε καμμία γνώμη για την αξία ενός ποσοστού 12% ή 24% των μεταλλείων. Κανονικά υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επηρεάζουν την αξία ενός μειωηφικού ποσοστού αυτού του τύπου. γ) Η εναγόμενη εταιρεία δεν έδωσε καμμία ένδειξη για την αξία των μεταλλείων, εκτός του ότι ο κ. Hick τόνισε ότι η χρηματιστηριακή αξία της TVX κατά την εποχή της δίκης ήταν 162.000.000 μετοχές, στα \$5,00 ανα μετοχή ή περίπου 800.000.000 Καναδέζικα δολάρια. Ωστόσο οι ετήσιες και οι τριμηνιαίες αναφορές της TVX προβάλλουν μια πολύ υψηλή αξία των Μ.Κ.

298. Αυτή δεν είναι μια περίπτωση, όπως ισχυρίστηκε η εναγόμενη εταιρεία, όπου οι ζημίες θα έπρεπε να περιοριστούν είτε σε εύρετρα, είτε στην αποζημίωση της αξίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, λόγω της παραβίασης των δικαιωμάτων υποχρεώσεων και της φύσης της αθέτησης της Συμφωνίας Εμπιστευτικότητας, δηλαδή τη χρήση των πληροφοριών από την TVX για να αγοράσει την ιδιοκτησία για λογαριασμό της. Η αιτιολόγηση του δικαστή LaForest στην υπόθεση *Lac* εφαρμόζεται και εδώ:

*Το να επιβληθεί, σε κάποιον που κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες, απαγόρευση συμμετοχής σε μια αγορά όπου υπάρχει χώρος για περισσότερους από έναν συμμετέχοντες, μπορεί να είναι παράλογο, όπως εκεί όπου οι πληροφορίες σχετίζονται με μια μέθοδο κατασκευής ή μια σχεδιαστική λεπτομέρεια. Σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι πιθανόν η υποχρέωση εμπιστοσύνης να έγκειται στο να μη χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που κατέχει, χωρίς να πληρώσει κάποια αποζημίωση ή να μοιραστεί το κέρδος που θα πραγματοποιήσει. Ωστόσο εκεί όπου, όπως στην παρούσα περίπτωση, υπάρχει μόνο μία ιδιοκτησία από την οποία η *Lac* αποκλείεται και υπάρχει μόνο μία ιδιοκτησία την οποία κληρονομήσει η *Corona*, το καθήκον της εμπιστοσύνης έγκειται στο να μην χρησιμοποιηθούν καν οι πληροφορίες.*

299. Κατά τη γνώμη μου η κατάλληλη αποζημίωση σ' αυτή την περίπτωση είναι η ανταποδοτική αποζημίωση. Αυτή θα αφήσει τα δύο μέρη συνένταιρους στην κοινοπραξία. Ο συνήγορος των εναγόντων εξέφρασε προβληματισμό στο δικαστήριο σχετικά με αυτή την πιθανή απόφαση, δεδομένης της εχθρότητας που υπάρχει τώρα μεταξύ των δύο μερών. Ωστόσο αυτοί είναι επιχειρηματίες, που πιθανόν θα χρειαζόταν να αντιμετωπίσουν μια τέτοια κατάσταση, ακόμα και αν τα πράγματα είχαν εξελιχθεί πιο ομαλά μέχρι την αγορά της ιδιοκτησίας και σίγουρα θα χρειαζόταν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της αξίας αν έπρεπε κάποτε ο ένας να εξαγοράσει τον άλλον. Σε κάθε περίπτωση, καθώς δεν εμφανίστηκε από καμμία πλευρά κάποιο στοιχείο σχετικά με την αξία του ποσοστού των εναγόντων στο συνεταιρισμό, το δικαστήριο δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει αυτή την αξία.

300. Κατά την άποψή μου, μια φύλαξη ως καταπίστευμα του ποσοστού της Άλφα στην ιδιοκτησία, 12% φερόμενο και 12% συμμετοχής, αφού η Άλφα πληρώσει το ποσοστό συμμετοχής της, είναι επίσης η κατάλληλη αποζημίωση σ' αυτή την περίπτωση για την παράβαση του καθήκοντος της εμπιστοσύνης και του σεβασμού. Όπως συνέβαινε και στην υπόθεση *Lac*, υπάρχουν τρεις παράγοντες οι οποίοι ευνοούν αυτή την αποζημίωση: 1) η μοναδικότητα της ιδιοκτησίας της Κασσάνδρας 2) η πρακτική αδυναμία εκτίμησης της και, ακόμα περισσότερο η απουσία διαθέσιμων στοιχείων για να εκτιμηθεί το αξία του μειωηφικού ποσοστού 3) το

γεγονός ότι, αν δεν αθετούσε η TVX τις υποχρεώσεις της με το να αγοράσει την ιδιοκτησία για λογαριασμό της, η Άλφα θα είχε λάβει το ποσοστό της στην κοινοπραξία.

E. ΑΛΛΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ

i) Παρεμπόδιση

301. Για τους λόγους που αναφέρθηκαν στον «Τερματισμό της Συμφωνίας Χρηματοδότησης Κοινοπραξίας από την TVX» το γεγονός ότι, στη συνάντηση του κ. Stephenson με τον κ. Hick στις 27 Ιουλίου 1994, η Άλφα δεν προειδοποίησε την TVX ότι αν υπέβαλλε προσφορά, θα ήταν για λογαριασμό και των δύο, δεν εμποδίζει τους ενάγοντες να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

302. Η TVX είχε ήδη αποφασίσει πριν τη συνάντηση ότι σκόπευε να κάνει προσφορά στο διαγωνισμό, εκτός και αν υπήρχε κάποια αλλαγή στις δικές της συνθήκες και, συνεπώς, δεν βασιζόταν σε κάτι που ειπώθηκε ή δεν ειπώθηκε στη συνάντηση. Μετά από την αρχική της πρόταση προς την Άλφα να επαναδιαπραγματευτούν τη συμφωνία τους, η οποία απορρίφθηκε, η TVX βασίστηκε αποκλειστικά στις νομικές συμβουλές που πήρε για να αποφασίσει μονομερώς να τερματίσει τη χρηματοδοτική υποχρέωση που είχε από τη συμφωνία και, παρ'όλα αυτά, να είναι ελεύθερη να συμμετάσχει στο διαγωνισμό. Είτε αυτή η συμβουλή ήταν σωστή είτε όχι, το ότι ο κ. Stephenson δεν εξέφρασε την άποψή του στον κ. Hick δεν θέτει τη βάση για έναν όρο παρεμπόδισης, όταν η TVX αποφάσισε να παραβλέψει το καθήκον του σεβασμού προς την Άλφα και τις υποχρεώσεις της σχετικά με τις εμπιστευτικές πληροφορίες που έλαβε. Αυτή δεν είναι μια περίπτωση απερισκεψίας ή παρανόησης της TVX σχετικά με τα νομικά της δικαιώματα.

303. Τέλος, η TVX δεν ενήργησε προς ζημία της με το να κάνει προσφορά και να αποκτήσει αυτά τα εξαιρετικά πολύτιμα μεταλλεία σε μια πολύ χαμηλή τιμή σε σχέση με την αξία τους: *Litwin Construction Ltd. εναντίον Pan et al.* Επιπλέον, η TVX είχε πάντα περιορισμένες δυνατότητες να αποκτήσει τα μεταλλεία, εκτός αν ήταν με την Άλφα. Δεν ενήργησε προς ζημία της προχωρώντας στην αγορά πάνω σε αυτή τη βάση. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι ούτε άνισο ούτε άδικο να υποστεί η TVX τις συνέπειες της δικής της στρατηγικής.

ii) Καθαρά χέρια

304. Η εναγόμενη εταιρεία υποστηρίζει ότι ενέργειες της Άλφα, όπως η ανακριβής παρουσίαση ορισμένων γεγονότων στις Ελληνικές Αρχές, η συμφωνία να πληρώσει μια μυστική προμήθεια στον κ. Τσιλιμπάρη, ενώ εργαζόταν στη Citibank, η συμφωνία να πληρώσει μια προμήθεια στον κ. McMaster υπό την προσωπική του ιδιότητα και κατά παράβαση του συμβολαίου της με την Endeavour, αποκλείουν την Άλφα από το να ζητήσει ή να λάβει μια δίκαια αποζημίωση από αυτό το δικαστήριο.

305. Το πρόβλημα με αυτό το επιχείρημα είναι ότι αυτές οι ενέργειες της Άλφα δεν ήταν «στην συναλλαγή της» με την TVX. Έλαβαν χώρα σαν μέρος των συναλλαγών

της Άλφα με άλλους σχετικά με το ενδιαφέρον της για τα μεταλλεία. Δεύτερον, το γεγονός ότι η TVX έμαθε κάποιες από αυτές σε ένα αρκετά πρώιμο στάδιο και πιθανότατα επωφελήθηκε από αυτές, είναι ένας παράγοντας που το δικαστήριο πρέπει να λάβει υπ' όψιν για να αποδώσει μια δίκαιη αποζημίωση: *Sang Lee Investment Co. Ltd. εναντίον Wing Kwai Investment Co.Ltd. (1983)*. Για παράδειγμα, η αναγκαιότητα να τερματίσει η Άλφα τις υποχρεώσεις της προς την Endeavour, ήταν μέρος της συμφωνίας για να προχωρήσει με την TVX, και όχι κάτι για το οποίο η TVX μπορεί τώρα να διαμαρτύρεται.

306. Η εναγόμενη εταιρεία υποδεικνύει επίσης τη συμπεριφορά της Άλφα μετά τον τερματισμό, δηλαδή το ότι δεν ειδοποίησε την TVX ότι κάθε προσφορά για τα μεταλλεία θα ήταν και για τα δύο μέρη, και σιωπηλά «περίμενε στη γωνία» να πετύχει η TVX στο διαγωνισμό και μετά να προβάλλει τις απαιτήσεις της.

307. Θεωρώ αυτή τη συμπεριφορά της Άλφα μέσα στο πλαίσιο και στις συνθήκες μετά τον τερματισμό, όπου και τα δύο μέρη ζήτησαν νομικές συμβουλές και ενεργούσαν σύμφωνα με αυτές, και υιοθετούσαν θέσεις και στρατηγικές ο ένας σχετικά με τον άλλον. Σε κάθε περίπτωση, δεν είναι μια συμπεριφορά η οποία, κατά τη γνώμη μου, στερεί από τους ενάγοντες μια δίκαιη αποζημίωση.

Z. ΕΞΟΛΑ

Kathryn Feldman

14 Οκτωβρίου 1998